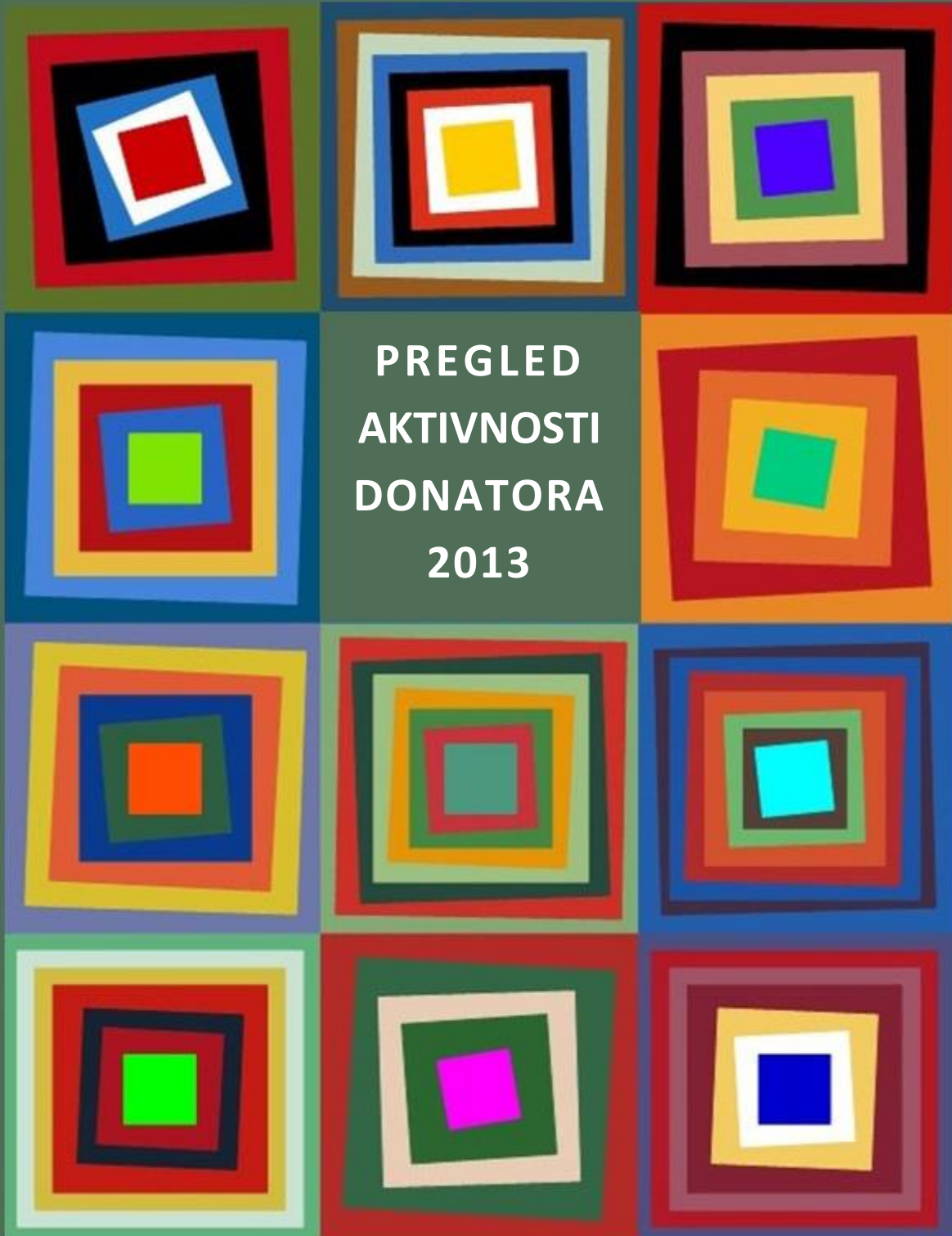

Bosna and Hercegovina
Ministarstvo finansija i trezora

Skraćenice.....	3
Uvod	5
Sažetak	7
Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava u BiH u 2013	8
Pregled aktivnosti donatora po sektorima.....	14
Pravosuđe i unutrašnji poslovi.....	15
Reforma javne uprave	25
Razvoj privatnog sektora	34
Sektor transportne i energetske infrastrukture	46
Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena	54
Sektor društvenog razvoja	61
Međusobno povezani sektori	69
Profili donatora.....	71
Republika Češka.....	72
Francuska.....	75
Njemačka.....	77
Mađarska.....	81
Italija / Italijanska kooperacija za razvoj (IC)	83
Japan/Japanska međunarodna agencija za saradnju (JICA)	85
Ambasada Kraljevine Holandije	87
Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške	89
Slovenija	91
Švedska / Švedska agencija za međunarodnu saradnju (Sida)	93
Švajcarska	95
Ujedinjeno Kraljevstvo/Ministarstvo za spoljne poslove i poslove Komonvelta (FCO)	98
Sjedinjene Američke Države/ Američka agencija za međunarodni razvoj (USA/USAID)	101
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	103
Evropska unija (EU).....	106
Evropska investiciona banka (EIB)	110
Fond Ujedinjenih nacija za djecu (UNICEF).....	112
Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP).....	116
Svjetska banka	118
Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)	121
Zaključci	123
Ograničenja u izvještaju.....	124
Bibliografija	125

ACIPS	Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarne postdiplomske studije
ADA	Austrijska razvojna agencija
ADC	Austrijska agencija za razvoj i saradnju
AECID	Španska agencija za međunarodnu razvojnu saradnju
APOSO	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
BATA	Institut za akreditovanje Bosne i Hercegovine
BHDCA	Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH
BHMAC	Centar za uklanjanje mina u BiH
BiH	Bosna i Hercegovina
CARDS	Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju
CCI	Centri civilnih inicijativa
CCSP	Centar za promociju civilnog društva
CDS	Strategija razvoja BiH
CEB	Razvojna banka Savjeta Evrope
CEDAW	Odbor za uklanjanje diskriminacije protiv žena
CEE	Srednja i Istočna Evropa
CEEN	Mreže agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju u Srednjoj i Istočnoj Evropi
CEFTA	Srednjoevropski ugovor o slobodnoj trgovini
CHU	Centralna harmonizaciona jedinica
CIP	Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja
CoE	Savjet Evrope
CoEM	Konferencija ministara obrazovanja
CoM	Savjet ministara
CRA	Regulatorna agencija za komunikacije
CREDO	Konkurentski regionalni ekonomski razvoj
CRS	Catholic Relief Services - Katolička pomoć
CS	Civilno društvo
DAC	Komitet za razvojnu pomoć
DCF	Forum za koordinaciju donatora
DEI	Direkcija za evropske integracije
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
DFID	Odjel Ujedinjenog Kraljevstva za međunarodni razvoj i saradnju
DIA	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
DIS	Decentralizovani informacioni sistem
DRG	Dijagnostički povezane grupe
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EC	Evropska komisija
ECD	Razvoj u ranom djetinjstvu
ECSEE	Energetska zajednica Jugoistočne Evrope
EEC	Evropska energetska zajednica

EFSE	Evropski fond za Jugoistočnu Evropu
EIB	Evropska investiciona banka
EQF	Evropski kvalifikacioni okvir za cijeloživotno učenje
ERDF	Evropski fond za regionalni razvoj
ETF	Evropska fondacija za obuku
EU	Evropska unija
EUFOR	Snage Evropske unije
EUPM	Policajska misija Evropske unije
EUROSTAT	Ured za statistiku Evropske unije
FAO	Organizacija Ujedinjenih nacija za poljoprivredu i hranu
FARMA	Projekat razvoja tržišne poljoprivrede
FBIH	Federacija Bosne i Hercegovine
FCO	Ministarstvo spoljnih poslova i poslova Komonvelta
FDIs	Direktna strana ulaganja
FIGAP	Fond za implementaciju Gender akcionog plana BiH
FIRMA	Poboljšanje intervencija za brzi napredak na tržištu
GAVI	Globalna alijansa za vakcine i imunizaciju
GDP	Bruto domaći proizvod
GEF	Globalni fond za okolinu
GFATM	Globalni fond za borbu protiv side, tuberkuloze i malarije
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit
GNI	Bruto domaći prihod
HEA	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta
IBM	Integrirano upravljanje granicom
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
IC	Italijanska kooperacija
ICMP	Međunarodna komisija za nestala lica
ICT	Informaciona i komunikaciona tehnologija
ICTY	Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju
IDA	Međunarodna asocijacija za razvoj
IFAD	Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj
IFC	Međunarodna finansijska korporacija
IFIs	Međunarodne finansijske institucije
ILO	Međunarodna organizacija rada
IMAP	Program integrisanog protivminskog djelovanja
INTERPOL	Međunarodna kriminalističko-policajska organizacija
IOM	Međunarodna organizacija za migracije
IPA	Instrument za predpristupnu pomoć
IPARD	Instrument predpristupne pomoći Evropske Unije za ruralni razvoj
IT	Informaciona tehnologija

ITF	Međunarodni fond za deminiranje i pomoć žrtvama
JICA	Japanska agencija za međunarodnu saradnju
JSRS	Strategija reforme sektora pravde
KfW	Kreditanstalt für Wiederaufbau
KM	Konvertibilna Marka
LEAP	Lokalni akcioni plan zaštite okoliša
MAP	Akcionni plan za članstvo u NATO-u
MB	Ministarstvo bezbjednosti
MCP	Ministarstvo civilnih poslova
MDGs	Milenijumski razvojni ciljevi
MFiT	Ministarstvo finansija i trezora
MIPD	Višegodišnji indikativni planski dokument
MKT	Ministarstvo komunikacija i transporta
MLJPI	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
MMF	Međunarodni monetarni fond
MO	Ministarstvo odbrane
MoR	Memorandum o razumijevanju
MP	Ministarstvo pravde
MSME	Mikro, mala i srednja preduzeća
MSTEO	Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa
MTS	Sistem obuke za jedinice lokalne samouprave
NATO	Sjevernoatlantski savez
NEAP	Državni akcioni plan za zaštitu okoline
NERDA	Northeast Regional Development Association
NVO	Nevladine organizacije
OCD	Organizacije civilnog društva
ODA	Službena pomoć za razvoj
OECD	Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj
OHR	Kancelarija visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU
ORF	Otvoreni regionalni fond
OSA	Bezjednosno-obavještajna agencija
OSCE	Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju
PAR	Reforma javne uprave
PARCO	Kancelarija koordinatora za reformu javne uprave
PFM	Upravljanje javnim finansijama
PIFC	Javna unutrašnja finansijska kontrola
PIMIS	Informacioni sistem za upravljanje javnim investicijama
PJI	Program javnih investicija
REDAH	Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu
REZ	Regionalne razvojne agencije za regiju Centralna BiH
RS	Republika Srpska
SAA	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
SALW	Malokalibarsko oružje i lako naoružanje

SAP	Proces stabilizacije i pridruživanja
SCIA	Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju
SEE	Jugoistočna Evropa
SEETO	Transportna opservatorija za Jugoistočnu Evropu
SERC	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
Sida	Švedska međunarodna agencija za razvojnu saradnju
SIPA	Državna agencija za istrage i zaštitu
SIPPO	Švajcarski program namijenjen promovisanju izvoza
SIS	Strategija socijalne uključenosti
SMEs	Mala i srednja preduzeća
SPPD	Strateško planiranje i razvoj javnih politika
SSPACEI	Sektor za strateška planiranja, koordinaciju pomoći i evropske integracije
TA	Tehnička pomoć
TAIEX	Kancelarija za tehničku pomoć i razmjenu informacija
TIR	Međunarodni tranzitni sistem za prevoz robe u drumskom saobraćaju
UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
UN	Ujedinjene nacije
UNCT	Tim Ujedinjenih nacija u BiH
UNDAF	Okvir Ujedinjenih nacija za pomoć u razvoju
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
UNEP	Program Ujedinjenih nacija za zaštitu okoline
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku i kulturu
UNFCCC	Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o promjeni klime
UNFPA	Populacioni fond Ujedinjenih nacija
UNICEF	Fond Ujedinjenih nacija za djecu
UNIDO	Organizacija Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj
UNIFEM	Razvojni fond Ujedinjenih nacija za pitanja žena
UNIFEM CEE	Ured Razvojnog fonda Ujedinjenih nacija za pitanja žena za Centralnu i Istočnu Evropu
UNSCR	Rezolucija Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija
UNV	Volonteri Ujedinjenih nacija
USA	Sjedinjene Američke Države
USAID	Američka agencija za međunarodni razvoj
UWWT	Tretman otpadnih voda u urbanim područjima
VET	Srednje stručno obrazovanje i obuka
VSTS	Visoki sudski i tužilački savjet
WB	Svjetska banka
WBIF	Investicioni okvir za Zapadni Balkan
WHO	Svjetska zdravstvena organizacija
WTO	Svjetska trgovinska organizacija

Ministarstvo finansija i trezora/Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći je u saradnji sa predstavnicima institucija Bosne i Hercegovine i donatorima, članovima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) u Bosni i Hercegovini, pripremilo Izvještaj Pregled aktivnosti donatora 2013 (DMR 2013).

Pregled aktivnosti donatora odražava interes Bosne i Hercegovine i Međunarodne zajednice da razmjene znanja i unaprijede zajedničke aktivnosti na promociji društveno-ekonomskog razvoja u BiH, i takođe predstavlja instrument za unapređenje saradnje i razvoj partnerskih odnosa između institucija BiH i donatora u Bosni i Hercegovini.

Pregled aktivnosti donatora pruža sveobuhvatne informacije i analizu zvanične razvojne pomoći (ODA), koju su članovi DCF usmjerili u Bosnu i Hercegovinu, kao i njihove buduće aktivnosti. Informacije i statistički podaci, predstavljeni u Izvještaju, zasnivaju se na finansijskim podacima o projektima/programima, koje su članovi Foruma za koordinaciju donatora unijeli u PIMIS/DMD bazu podataka, istraživačkom radu osoblja Ministarstva, kao i odgovorima na upitnike, dostavljenim od institucija Bosne i Hercegovine i donatora u BiH.

Pregled aktivnosti donatora 2013 je prvi Izvještaj koji daje sveobuhvatni pregled projekata i programa, finansiranih od članova DCF-a u jednoj kalendarskoj godini, za razliku od prethodnih izvještaja koji su pripremani za jednoipogodišnji period. Ova metodološka promjena je omogućena kroz uvođenje novog PIMIS/DMD sistema, koji je razvijen kao instrument za unaprijeeno upravljanje pomoći u Bosni i Hercegovini.

Takođe, Pregled aktivnosti donatora 2013 zasniva se na klasifikaciji sektora iz Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenata (MIPD), koji predstavlja prioritete EU namijenjene za pomoć Bosni i Hercegovini za programski period 2011-2013, dok su prethodni DMR izvještaji bili zasnovani na 10 prioriternih sektora, definisanih u prethodnoj Srednjoročnoj razvojnoj strategiji BiH (MTDS).

U tom smislu, u DMR 2013 su analizirani sljedeći sektori:

- Pravosuđe i unutrašnji poslovi;
- Reforma javne uprave;
- Razvoj privatnog sektora;
- Transportne i energetske infrastrukture;
- Zaštita okoline i klimatske promjene;
- Društveni razvoj;¹
- Međusobno povezani sektori.²

¹ Više informacija može se naći na: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

² Međusobno povezani sektori - prethodno nazvan Nedefinisani sektor, za projekte koje donatori nisu mogli svrstati u postojeće sektore u DMD bazi podataka.

Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći je u cilju potpunog preuzimanja svih funkcija koje spadaju u nadležnost Sekretarijata DCF-a, provela izmještanje DCF veb stranice sa prethodno unajmljivanog spoljnog servera na server Ministarstva finansija i trezora, pri čemu je UNDP obezbjedio podršku za dodatnu nadogradnju DCF stranice. Kao rezultat, DCF veb stranica je sada u vlasništvo Ministarstva finansija i trezora i kao takva predstavlja jedinstven vid saradnje institucija i donatorske zajednice u BiH, i predstavlja instrument za dalje unapređenje partnerskog odnosa i koordinacije zajedničkih aktivnosti vezanih za razvojnu saradnju.

Forum za koordinaciju donatora u Bosni i Hercegovini proširen je u 2013. godini prijemom Republike Hrvatske u njegovo članstvo.

Ministarstvo finansija i trezora se zahvaljuje predstavnicima institucija u Bosni i Hercegovini i članovima Foruma za koordinaciju donatora u BiH na aktivnom učešću i podršci koju su pružili u izradi Izvještaja Pregled aktivnosti donatora 2013.

Bosna i Hercegovina se u posljednjih deset godina suočava sa brojnim izazovima, ekonomskim, društvenim i rukovodnim. Složena struktura vlasti i visoka stopa nezaposlenosti, u kombinaciji sa negativnim trendovima u globalnoj i regionalnoj ekonomiji u 2009. i 2012. godini, dodatno su se negativno odrazili na trendove u BiH ekonomiji, što je rezultiralo otežanim funkcionisanjem penzionih, zdravstvenih kao i sistema socijalnih usluga. Iako se može reći da je, kroz povećanje industrijske proizvodnje i obima izvoza, u 2013. godini ostvaren napredak u ekonomskim aktivnostima u Bosni i Hercegovini, isti je bio ograničen niskom tražnjom izazvanom visokom stopom nezaposlenosti i restriktivnim fiskalnim politikama³, uz istovremeni porast spoljnog i unutrašnjeg javnog duga.

Smanjen priliv stranih direktnih investicija (FDI) rezultirao je većim zaduživanjem različitih nivoa vlasti u BiH, koje je korišteno za finansiranje tekuće javne potrošnje, što je povećalo sveukupnu zaduženost zemlje u cjelini, pri čemu je najveći dio tih sredstava utrošeno za: (i) plate u javnom sektoru; (ii) transfere i subvencije; i (iii) nabavku roba i usluga za Javni sektor. Jedan od ključnih razloga predstavlja obimna struktura vlasti, na državnom entitetskom i kantonalnom nivou, za čije finansiranje je izdvojeno 13% BDP-a, što predstavlja najviši nivo takvih izdvajanja ne samo u Regiji nego i Evropi i Centralnoj Aziji⁴ i otvara potrebu za nužna unapređenja u strukturi potrošnje, kroz veća izdvajanja u realni sektor, u cilju postizanja dugoročnog razvoja.

Pored toga, u što kraćem roku biće potrebno riješiti i ostala strukturalna pitanja kao što su niska stopa aktivnosti na tržištu rada i visoka stopa nezaposlenosti, nizak nivo konkurentnosti BiH kompanija i poslovna klima koja ne pogoduje preduzetničkim inicijativama. U petom pregledu MMF-a Standbaj aranžmana (SBA) konstatovano je da su BiH vlasti nastavile da ostvaruju stalan napredak u provođenju strukturalnih reformi, ali je istaknuto da je u predstojećem periodu potrebno ubrzati reformu tržišta rada i unaprijediti koordinaciju među svim nadležnim akterima⁵.

Članovi DCF aktivni u BiH upoznati su sa svim prethodno navedenim, što je evidentno iz njihovih ODA sektorskih izdvajanja. U 2013. godini najveći udio međunarodne pomoći dobili su Razvoj privatnog sektora (29%), Sektor transportne i energetske infrastrukture (29%) i Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena (25%) a slijede ih Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave i Sektor društvenog razvoja, koji su dobili manji iznos sredstava.

Ukupno izdvojena sredstva Zvanične razvojne pomoći (ODA), koja su članovi DCF u 2013. godini usmjerili u BiH iznose €699,83 miliona, od čega je €198,85 miliona bilo u formi grantova i €500,98 miliona u formi kredita. Može se primjetiti da se omjer kredita i grantova u okviru ODA-e promijenio, pri čemu su izdvajanja u formi kreditnih sredstava u značajnoj mjeri prevazišla grantove.

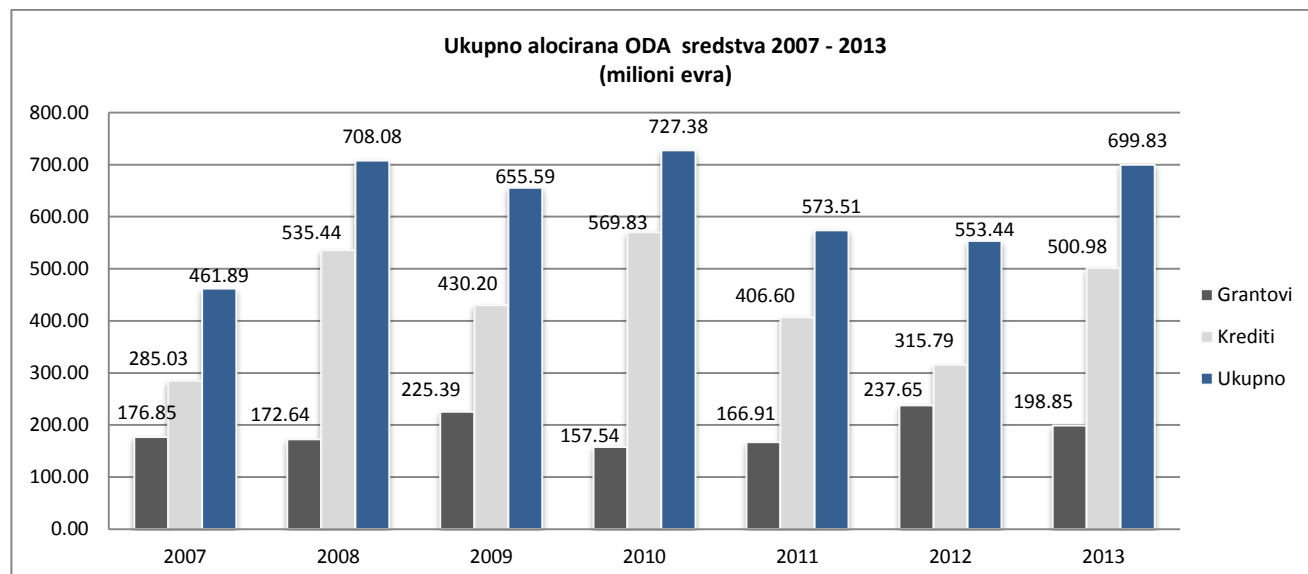
U 2013. godini, su četiri međunarodne finansijske institucije, EIB, EBRD, Međunarodna finansijska korporacija (IFC) i Svjetska banka kao i bilateralni donator Njemačka, obezbjedile najveće iznose kreditnih sredstava, dok su EU, SAD, Švedska, Njemačka, UNDP i Norveška obezbjedile najveće iznose grant sredstava.

³Peti pregled MMF-a prema Standbaj aranžmanu i Zahtjev za odustajanjem od primjene kriterija izvršenja i produženja i uvećanja aranžmana, Izvještaj MMF-a za BiH br.14/39, februar 2014. godine

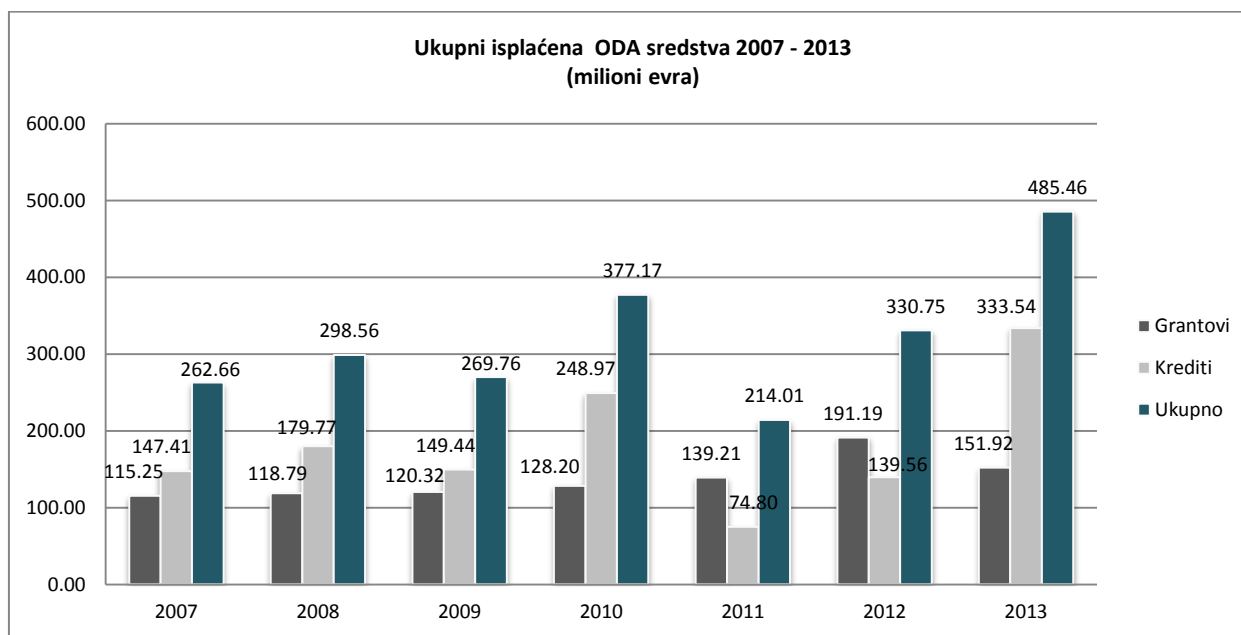
⁴Više informacija možete naći u dokumentu „Politička, ekonomska i socijalna kriza u BiH 2012 – 2013“, Inicijativa za bolju i humaniju inkluziju (IBHI), Sarajevo, april, 2013. godine

⁵Peti pregled MMF-a prema Standbaj aranžmanu i Zahtjev za odustajanjem od primjene kriterija izvršenja i produženja i uvećanja aranžmana, Izvještaj MMF-a za BiH br.14/39, februar 2014. godine

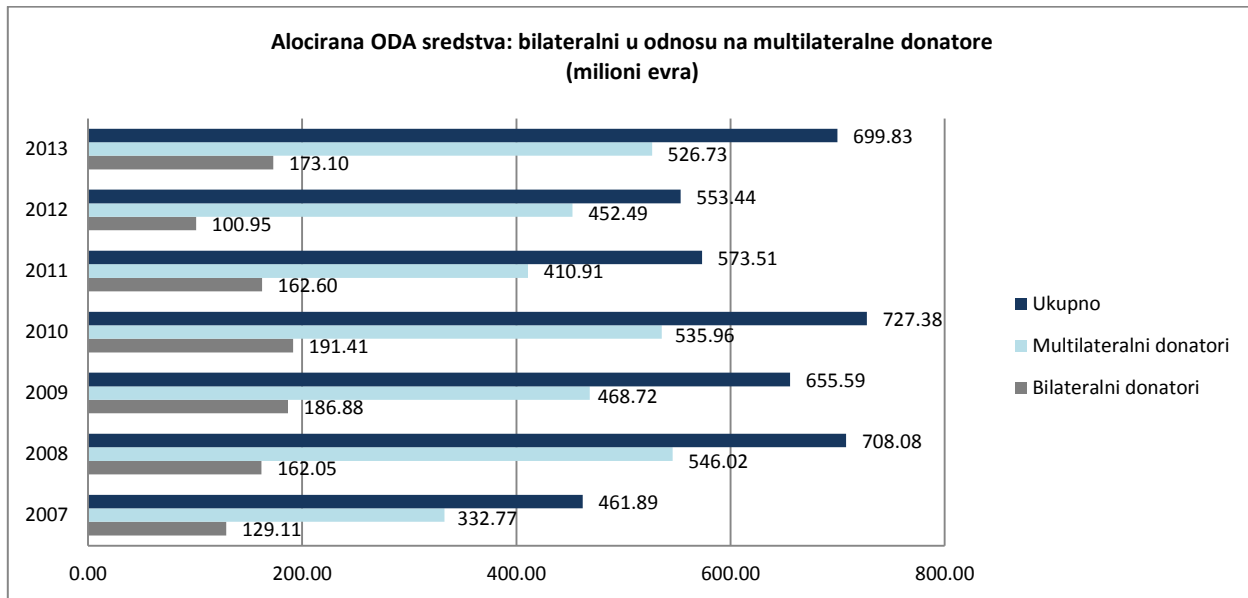
Sljedeći grafikon pokazuje istorijski pregled ukupno alociranih ODA sredstava u periodu 2007-2013 u BiH. U 2013. godini, ukupno alocirana ODA sredstva iznosila su **€699,83 miliona**, od čega €198,85 miliona bilo u formi grantova, a €500,98 miliona u formi kredita, što pokazuje značajan porast u odnosu na prethodni period, tj. sveukupno povećanje od €146,39 miliona u poređenju sa 2012. godinom.

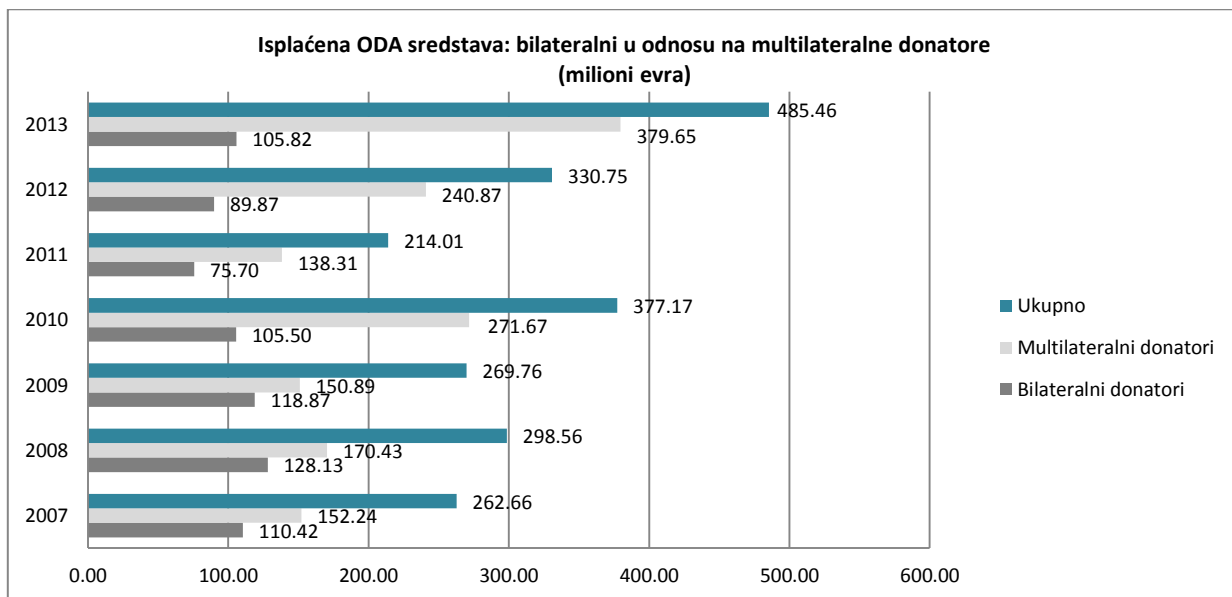
Sljedeći grafikon pokazuje istorijski pregled ukupno isplaćenih ODA sredstava u periodu 2007-2013 u BiH. U 2013. godini, ukupno isplaćena ODA sredstva iznosila su **€485,46 miliona**, od čega €151,92 miliona bilo u formi grantova, a €333,54 miliona u formi kredita, što pokazuje značajan porast u odnosu na prethodni period, tj. sveukupno povećanje od €154,71 miliona u poređenju sa 2012. godinom.

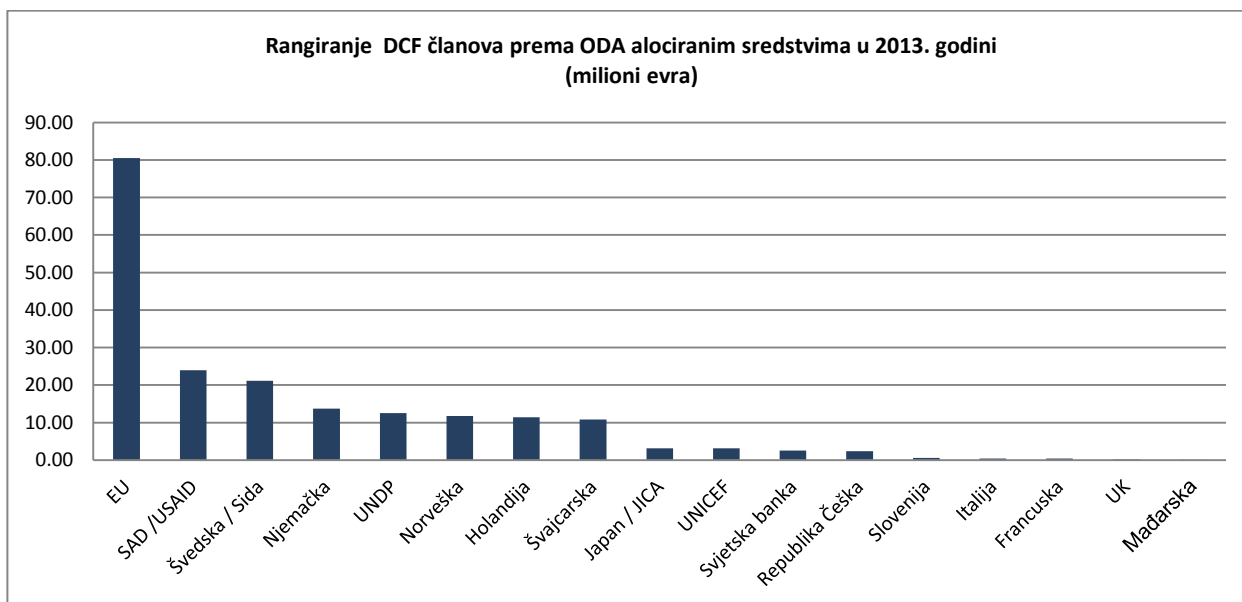
Sljedeći grafikon pokazuje istorijski pregled alociranih ODA sredstava bilateralnih i multilateralnih donatora u periodu od 2007 do 2013 godine. U 2013. godini, ukupno alocirana ODA sredstva iznosila su €699,83 miliona, od čega su bilateralni donatori izdvojili su €173,10 miliona (25%), a €526,73 miliona (75%) izdvojili su multilateralni finansijeri.

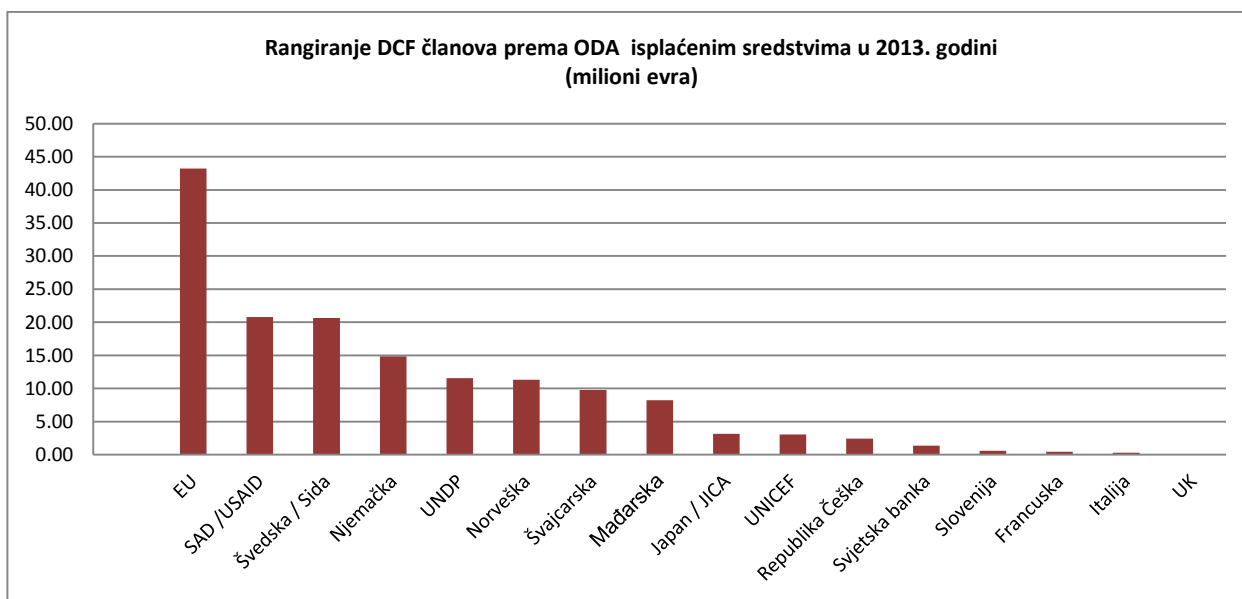
Sljedeći grafikon pokazuje istorijski pregled isplaćenih ODA sredstava bilateralnih i multilateralnih donatora u periodu od 2007 do 2013 godine, gdje je od ukupno €485,46 miliona isplaćenih ODA sredstava, €105,82 miliona (22%) bilo izdvojeno od bilateralnih donatora a €379,65 miliona (78%) od multilateralnih finansijera.

Sljedeći grafikon daje rang listu članova DCF prema alociranim grant sredstvima u 2013. godini. EU, SAD/USAID, Švedska/Sida, Njemačka i UNDP obezbjedili su najveće iznose pomoći u formi granta a slijede ih Norveška, Holandija, Švajcarska, Japan / JICA, UNICEF, Svjetska banka, Republika Češka, Slovenija, Italija, Francuska, UK i Mađarska.

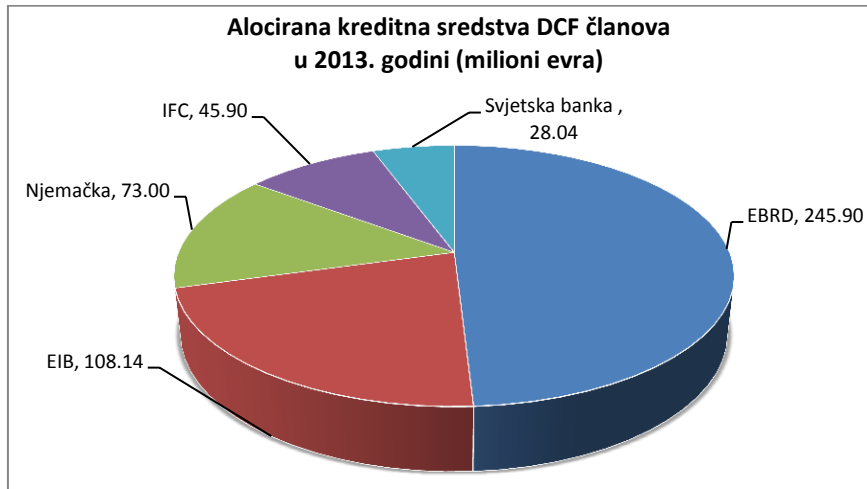

Sljedeći grafikon daje rang listu članova DCF prema isplaćenim grant sredstvima u 2013. godini. Primjetne su male razlike u grafikonu koji predstavlja rangiranje DCF članova prema ODA isplaćenim grant sredstvima.

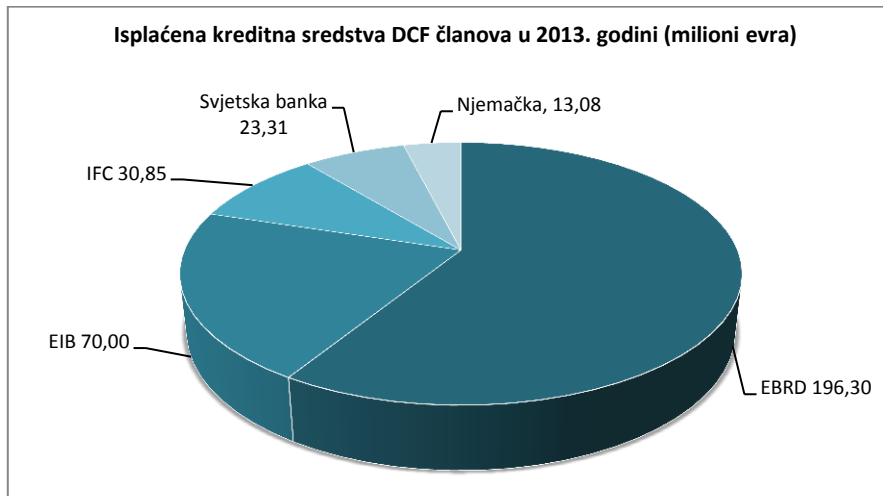

Sljedeći grafikon predstavlja alocirana kreditna sredstva članova DCF u 2013. godini u Bosni i Hercegovini Najveći multilateralni finansijeri bili EBRD, EIB, IFC i Svjetska banka, zajedno s bilateralnim donatorom Njemačkom. Krediti EBRD i EIB su prvenstveno podržavali Razvoj privatnog sektora i Sektor transportne i energetske infrastrukture dok su IFC i Svjetska banka pružali podršku Razvoju privatnog sektora, Sektoru

transportne i energetske infrastrukture i Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena. Njemačka je usmjerila kredite za Sektor transportne i energetske infrastrukture.

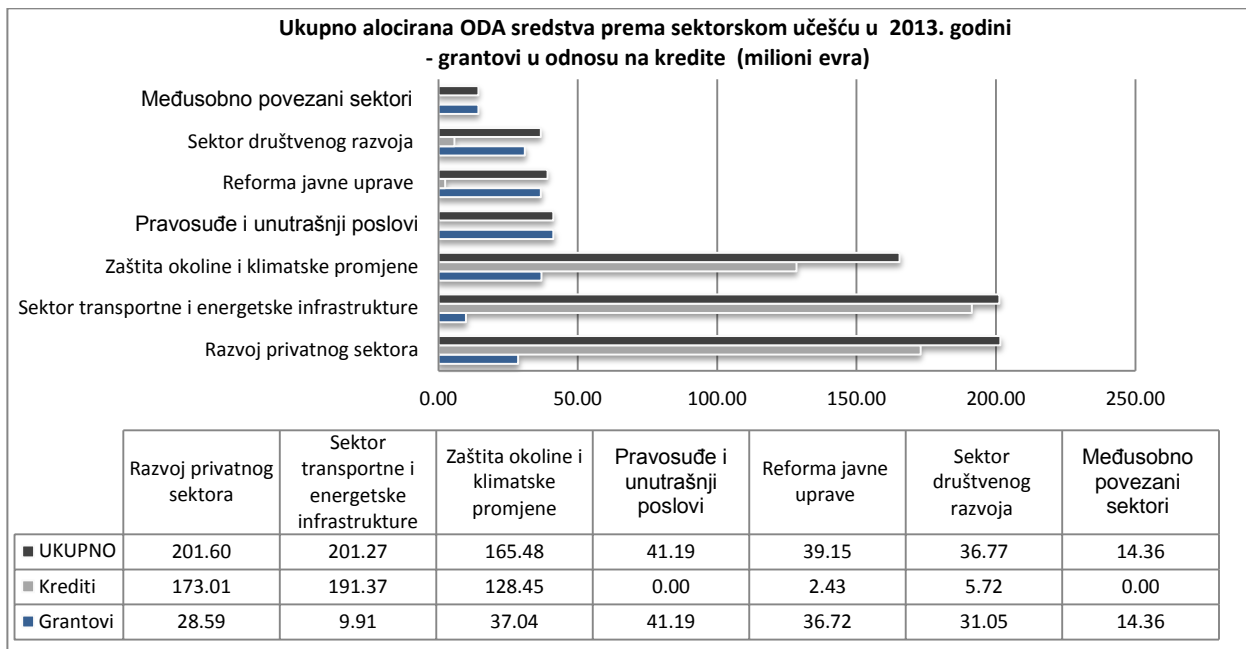

Sljedeći grafikon predstavlja isplaćena kreditna sredstva članova DCF u 2013. godini u Bosni i Hercegovini, pokazujući malu razliku u grafikonu koji predstavlja rangiranje DCF članova prema ODA isplaćenim kreditnim sredstvima.

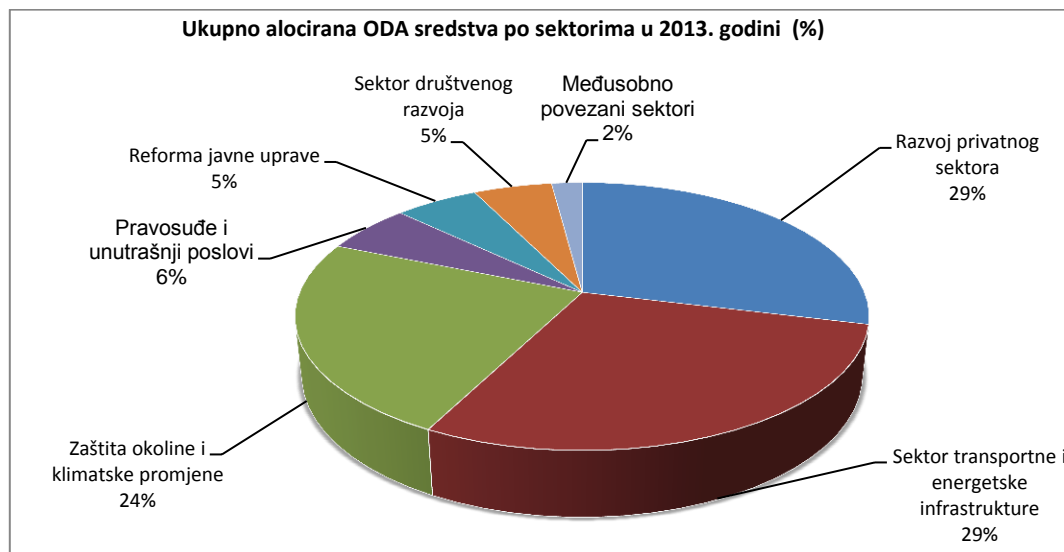
Naredni grafikon daje pregled ukupnih ODA alociranih sredstava po sektorima u 2013. godini, pri čemu su najveći udio međunarodne pomoći dobili Razvoj privatnog sektora, Sektor transportne i energetske infrastrukture, Zaštita okoline i klimatskih promjena a slijede ih Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave i Sektor društvenog razvoja.

Važno je napomenuti da je 2% od ukupnih ODA sredstva dodijeljeno u Međusobno povezane sektore, prethodno nazvan Nedefinisani sektor, za projekte koje donatori nisu mogli definisati u koji od postojećih MIPD sektora bi njihovi pojedinačni projekti trebali da budu svrstani.

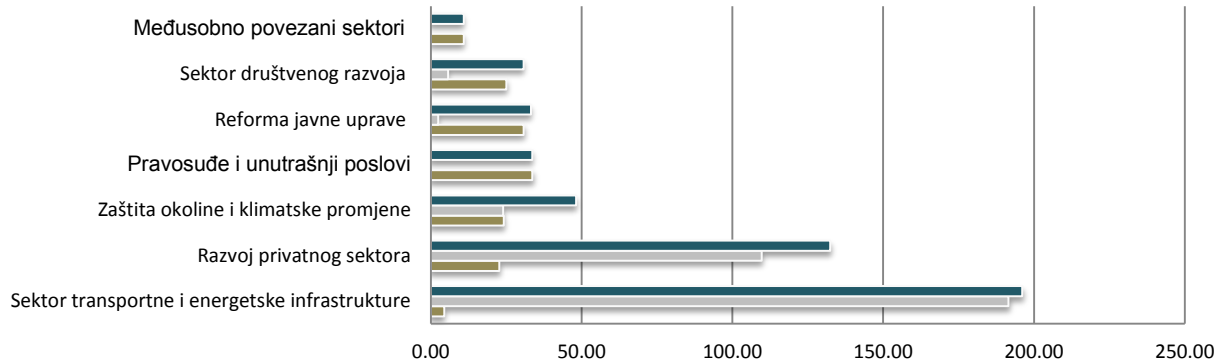
Napominjemo da je 2% od ukupnih sredstava dodijeljeno u Međusobno povezane sektore, prethodno nazvan Nedefinisani sektor, za projekte koje donatori nisu mogli svrstati u postojeće sektore u DMD bazi podataka.

U narednom grafikonu rangiran je sektorski udio alociranih ODA sredstava u 2013. godini iskazan u procentima. Najveći procenat alociranih ODA sredstva u 2013. godini izdvojen je za potrebe Razvoja privatnog sektora (29%), a potom u Sektor transportne i energetske infrastrukture (29%) i Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena (24%), dok je najmanje sredstava bilo izdvojeno za Razvoj društvenog sektora (5%) i Međusobno povezane sektore (2%).

Naredni grafikon daje pregled ukupnih ODA isplaćenih sredstava po sektorima u 2013. godini koji pokazuje neke manje razlike u isplaćenim ODA sredstvima po sektorima. Najveći udio sredstava isplaćen je u Sektor transportne i energetske infrastrukture a slijede ga Razvoj privatnog sektora i Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena.

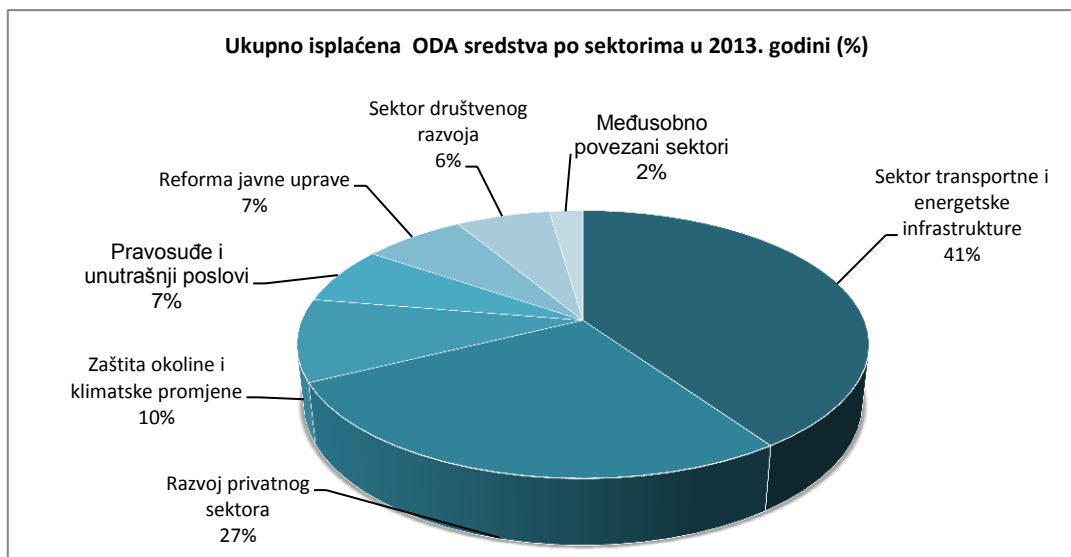
Ukupno isplaćena ODA sredstva prema sektorskom učešću u 2013. godini - grantovi u odnosu na kredite (milioni evra)

	Sektor transportne i energetske infrastrukture	Razvoj privatnog sektora	Zaštita okoline i klimatske promjene	Pravosuđe i unutrašnji poslovi	Reforma javne uprave	Sektor društvenog razvoja	Međusobno povezani sektori
■ UKUPNO	196.10	132.49	48.24	33.71	33.24	30.76	10.92
■ Krediti	191.60	109.76	24.03	0.00	2.43	5.72	0.00
■ Grantovi	4.50	22.73	24.22	33.71	30.80	25.04	10.92

U narednom grafikonu rangiran je sektorski udio isplaćenih ODA sredstava u 2013. godini iskazan u procentima. Najveći postotak isplaćenih ODA sredstava u 2013. godini usmjeren je u Sektor transportne i energetske infrastrukture (41%) a potom za Razvoj privatnog sektora (27%) i Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena (10%), dok je najmanje sredstava bilo izdvojeno za Razvoj društvenog sektora (6%) i Međusobno povezane sektore (2%).

Ukupno isplaćena ODA sredstva po sektorima u 2013. godini (%)

U nekim sektorima iznosi ODA isplaćenih sredstava su veći u odnosu na ODA alocirana sredstva, iz razloga što su isplaćena ODA sredstva koja su bila neisplaćena iz prethodnog perioda, dok je u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena zabilježen veoma nizak nivo ODA isplaćenih sredstava u 2013. godini.

- I. **Reforma javne uprave**
- II. **Razvoj privatnog sektora**
- III. **Pravosuđe i unutrašnji poslovi**
- IV. **Sektor transportne i energetske infrastrukture**
- V. **Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena**
- VI. **Sektor društvenog razvoja**
- VII. **Međusobno povezani sektori⁶**

⁶ Međusobno povezani sektori - prethodno nazvan Nedefinisani, za projekte koje donatori nisu mogli svrstati u postojeće sektore u DMD bazi podataka.

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2013	EU, SAD / USAID, Norveška, Švedska / Sida, Holandija, Švajcarska, Japan/JICA, UNDP, Njemačka, UNICEF, Francuska, Slovenija.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Organizacija za bezbjednost i saradnju u Evropi (OSCE), Savjet Evrope (CoE), Interpol Sarajevo, Međunarodni program pomoći u kriminalističkoj obuci Ministarstva pravosuđa SAD (ICITAP), Kancelarija visokog predstavnika (OHR), Međunarodni fond za deminiranje i pomoć žrtvama mina (ITF), Snage Evropske unije (EUFOR), Fondacija „Svijet bez mina“ (WOM), Catholic Relief Services (CRS), Save the Children
Ključni partneri među institucijama vlasti	<p>Pravosuđe: Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo pravde RS; Ministarstvo pravde FBiH, kantonalna ministarstva pravde, Tužilaštvo BiH; Visoki sudski i tužilački savjet; Sud BiH, kantonalni sudovi, sud Distrikta i tužilaštva</p> <p>Zatvorski sistem: Ministarstvo pravde BiH, entitetska ministarstva pravde, kantonalna ministarstva pravde i Pravosudna komisija Brčko Distrikta BiH</p> <p>Provođenje zakona: Ministarstvo bezbjednosti BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija; Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Uprava za indirektno oporezivanje</p> <p>Organizacije civilnog društva: NVO Savjet, Advokatska komora FBiH i RS, Kuća ljudskih prava Sarajevo, Helsinški komitet za ljudska prava BiH</p>
Ukupno alocirana /isplaćena sredstva DCF članova za potrebe sektora u 2013. godini	2013: Ukupno alocirano €41.19 miliona – sve u grantovima Ukupno isplaćeno €33,71 miliona – sve u grantovima
Zakonski okvir i sektorske strategije	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2013 godini)</p> <p><i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH; Zakon o odgovornosti za nuklearnu štetu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o implementaciji Konvencije o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja hemijskog oružja i njegovog uništavanja; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom matičnom broju građana; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH; Zakon o zaštiti osoba koji prijavljuju korupciju u institucijama BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskoj policiji BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije; Zakon o izmjeni Zakona o krivičnom postupku BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku u FBiH; FBiH Zakon o zaštiti od nasilja u porodici; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnom ispitu FBiH; Zakon o elektronskom dokumentu u FBiH;</i></p>

	<p><i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u FBiH; Zakon o stvarnim pravima u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine u FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o stvarnim pravima u FBiH; RS Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku RS; Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona RS; Zakon o amnestiji za nedopušteno posjedovanje minsko-eksplozivnih sredstva i oružja u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama u RS; Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama RS; Krivični zakon Brčko Distrikta BiH; Zakon o izvršnom postupku u Brčko Distriktu BiH; Zakon o krivičnom postupku Brčko Distrikta BiH, prečišćeni tekst; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o oružju i municiji u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o službenicima i namještenicima pravosuđa Brčko Distrikta BiH; Strategija za borbu protiv trgovine ljudima u BiH i Akcioni Plan 2013 – 2015; Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u BiH 2013 – 2016.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Pravosuđe: Kvartalni koordinacioni sastanci koje organizuje Ministarstvo pravde BiH /Sektor za strateška planiranja, koordinaciju pomoći i evropske integracije, i posebno strukturalni dijalog u Sektoru pravde između institucija u BiH i EU Delegacije.</p> <p>Zatvorski sistem: Bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Provođenje zakona: Bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Civilno društvo: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru redovno učestvuju na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva finansija u trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Vladavina prava čini okosnicu politike proširenja EU i kao takva predstavlja jedno od ključnih pitanja u Bosni i Hercegovini. **Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova** opisan u ovom Izvještaju odnosi se na širu oblast ljudskih prava koja obuhvata nezavisnost, nepristranost i odgovornost pravosudnog sistema, efikasnu borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, visok stepen poštivanja civilnih, političkih i ekonomskih prava običnih građana kao i prava pripadnika manjina.

Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova opisan u ovom Izvještaju zasnovan je na klasifikaciji programiranja Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MIPD) i razlikuje se od prethodne klasifikacije sektora definisanih u prethodnoj Srednjoročnoj razvojnoj strategiji BiH (MTDS), na način da uključuje elemente Sektora dobre uprave i institucionalne izgradnje i Sektora prevencije i rješavanja sukoba, mira i bezbjednosti koji su korišteni u prethodnim izvještajima.

Sektor Pravosuđa i unutrašnjih poslova se sastoji od četiri podsektora:

- Pravosuđe,
- Zatvorski sistem,
- Provođenje zakona i
- Organizacije civilnog društva (OCD)⁷.

Reforma pravosudnog sistema ostvarila je ograničen napredak tokom 2013. godine. Strukturalni dijalog o pravosuđu između BiH i EU obuhvatao je implementaciju većine preporuka, što je rezultiralo većim brojem pozitivnih efekata. I pored toga, Strategija za reformu Sektora pravde (JSRS) 2009-2013 još uvijek nije u potpunosti implementirana dok su Strategija za period 2014 – 2018 i njen Akcioni plan u međuvremenu pripremljeni i podneseni na usvajanje SM BiH. Takođe je pripremljeno i poslano u proceduru usvajanja nekoliko važnih izmjena zakona o sudovima BiH, Visokom sudskom i tužilačkom savjetu (VSTS), o prekršajima, Državnom pravobranilaštvu i besplatnoj pravnoj pomoći.

Može se konstatovati da je unaprijeđena efikasnost tekućih aktivnosti u pravosudnom sektoru u BiH. Mjere koje je uveo VSTS rezultirale su manjim brojem zaostalih sudskih predmeta i uspostavom u potpunosti funkcionalnog pravosudnog informaciono-komunikacionog sistema. Međutim, i pored toga, broj zaostalih sudskih predmeta još uvijek je veoma visok, pri čemu se u velikoj mjeri još uvijek koriste različite prakse u primjeni različitih krivičnih zakona između sudova na različitim nivoima vlasti kao i fragmentisan pristup pravdi, što podrazumijeva potrebu uspostavljanja usklađenog pravnog i institucionalnog okvira u cijeloj zemlji.

Provođenje krivičnih sankcija i pridržavanje standarda međunarodnih ljudskih prava čine najvažnije komponente funkcionalnosti Sektora u cjelini. To obuhvata efikasan i vjerodostojan sistem izvršenja krivičnih sankcija, poštivanje individualnih prava zatvorenika, javnu bezbjednost i povjerenje građana u Sektor pravde u cjelini. Stoga bi se reformi **zatvorskog sistema** u BiH trebalo pristupiti sa istim nivoom važnosti kao i reformama sistema krivičnog pravosuđa, policije i reformi pravosudnog sistema. Uspješna reforma policije i pravosuđa trebala bi obuhvatiti istovremenu reformu zatvorskih sistema i izvršenja krivičnih sankcija u cjelini, što trenutno nije slučaj u BiH. U cilju usklađivanja sa međunarodnim standardima, u BiH su pokrenute aktivnosti i usvojene izmjene Zakona o izvršenju krivičnih sankcija. Tokom 2013. godine zbog nedovoljnog

⁷ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

zatvorskog prostora u BiH intenzivirano je investiranje u infrastrukturu i promoviranje alternativnih sankcija. Međutim, uspostavljanje efikasne koordinacije između 15 zatvorskih uprava i zatvorskih inspekcija, zastoje u izgradnji Državnog zatvora visoke bezbjednosti, kao i još uvijek veliki broj zaostalih predmeta vezanih za izvršenje krivičnih sankcija (posebno u FBiH), predstavljaju pitanja koja zahtijevaju posebnu pažnju u predstojećem periodu. Kao što je već pomenuto, **provođenje zakona** je od ključne važnosti za sticanje povjerenja građana u Sektor pravde u cjelini.

U 2013. godini, ostvaren je ograničen napredak u borbi protiv organizovanog kriminala i borbi protiv korupcije u Bosni i Hercegovini. Napredak je ostvaren u domenu vizne politike, upravljanja granicom, azila i migracija. Usvajanjem amandamana na Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu unaprijeđeno je usklađivanje pravnog okvira sa *acquis*-om. Poboljšanja su ostvorena u implementaciji revidirane Strategije integrisanog upravljanja granicom (IBM) i prelasku granice. U okviru aktivnosti vezanih za borbu protiv pranja novca, BiH još uvijek provodi Strategiju i Akcioni plan za prevenciju pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti 2009 – 2013. Zemlja je i dalje podložna razmatranju od strane Moneyval odbora za praćenje postupaka poduzetih za poboljšanje usklađenosti sa relevantnim međunarodnim standardima za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Amandmani na Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i na Krivični zakon u BiH još su u proceduri usvajanja. U ovoj oblasti ostvaren je neznatan napredak kao i u dijelu koji se odnosi na saradnju i koordinaciju između agencija nadležnih za provođenje zakona u BiH. Iako se realizovao priličan broj velikih zajedničkih policijskih operacija, saradnja između policijskih agencija i kancelarija tužilaštava u BiH zahtjeva dalja strukturalna poboljšanja, dok je regionalna i međunarodna saradnja mnogo bolje ostvorena. To potvrđuje i potpisivanje Protokola o uspostavi i funkcionisanju Zajedničkog centra za policijsku saradnju između BiH, Srbije i Crne Gore, kao i potpisivanje Ugovora o prelasku preko granice i Sporazuma o graničnoj trgovini sa Hrvatskom, koji su usklađeni sa EU standardima i regulišu prelazak granice i njenu kontrolu. U pogledu trgovine ljudima, usvojena je nova Strategija za borbu protiv trgovine ljudima u BiH i Akcioni plan za period 2013 – 2015, ali je njihova implementacija financirana većinom iz donatorskih sredstava. Borba protiv trgovine ljudima je još uvijek u početnoj fazi u BiH i zahtjeva aktivno preduzimanje daljnjih aktivnosti.

U domeni deminiranja, implementacija Strategije deminiranja zaostaje za planiranim rokom, obzirom da je ispunjena samo polovina ciljeva za deminiranje postavljenih za prethodni trogodišnji period. Takođe, još uvijek se čeka na usvajanje Zakona o protivminskom djelovanju. Kako bi se ispunio zacrtani cilj da zemlja bude očišćena od mina do 2019. godine, ostaje da se riješe pitanja nadležnosti, potrebnih administrativnih upravljačkih kapaciteta kao i koordinacija deminiranja.

U skladu sa Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom (MIPD) za BiH, specifični cilj za **organizacije civilnog društva (OCD)** je da se poboljša informisanost o pravima građana kako bi stekli veće povjerenje u pravosuđe i institucije za provođenje zakona. Dokument sugerira kako bi OCD trebale imati dvostruku ulogu, pri čemu trebaju s jedne strane da nastupaju kao instanca za upozoravanje a s druge da imaju savjetodavni kapacitet za monitoring ostvarenog napretka. Tokom 2013. godine različite OCD bile su uključene u sistemsko praćenje stanja ljudskih prava i trenutno stanje pravosuđa u BiH. Većina organizacija civilnog društva okupljena je oko Mreže pravde u Bosni i Hercegovini⁸. Mreža pravde je neformalna mreža 64 nevladine organizacije u BiH koje provode aktivnosti u polju vladavine prava i zaštite ljudskih prava, sa ciljem da pruže

⁸ Za više informacija posjetite: <http://www.mrezapravde.ba/mpbh/latinica/index.php>

podršku efikasnosti, nezavisnosti i odgovornosti pravosudnog sistema u zemlji kao i razmjenu kvalitetnih informacija, obrazovanju i zastupanju interese građana u Sektoru pravosuđa. U svrhu kontinuisanog praćenja stanja ljudskih prava kao i poziva na odgovornost u slučaju njihovog kršenja, Ujedinjene nacije (UN) su izradile Univerzalni periodični pregled (UPR) kao novi međunarodni instrument, koji primjenjuje UN-ov Savjet za ljudska prava u procesu praćenja ljudskih prava u zemljama članicama UN. Mreža pravde u BiH koristi UPR kao instrument za realizovanje obje uloge, jedne definisane od UN i druge definisane Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom (MIPD). U svom četvrtom Izvještaju – Ljudska prava i pravosuđe u Bosni i Hercegovini 2013-2014, Mreža pravde u BiH ponovo je ukazala na pitanje javnih politika u Sektoru pravde i stagniranje reformskih procesa tokom posmatranog perioda⁹.

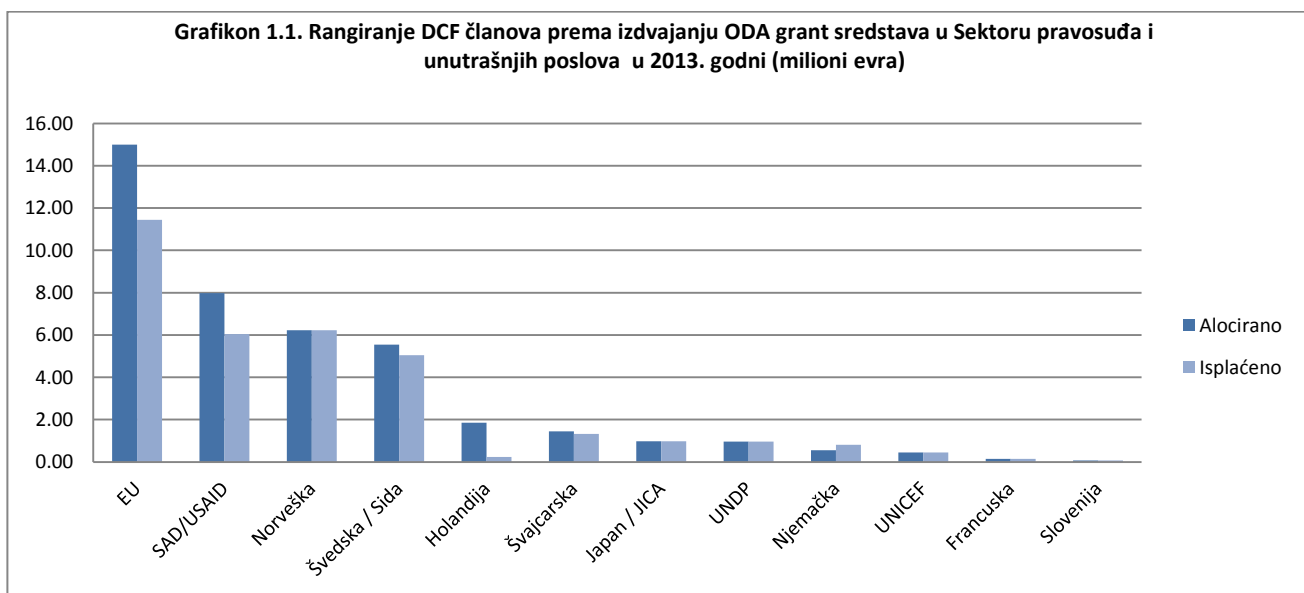
Iz svega gore navedenog, može se zaključiti da je Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova u BiH ostvario različit stepen napretka u svoja četiri podsektora, iz kog razloga su potrebni dodatni naponi, kako bi se ubrzala reforma u Sektoru u cjelini.

Aktivnosti donatora u 2013. godini

Članovi DCF aktivni u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova u 2013. godini su EU, SAD / USAID, Norveška, Švedska / Sida, Holandija, Švajcarska, Japan/JICA, UNDP, Njemačka, UNICEF, Francuska i Slovenija.

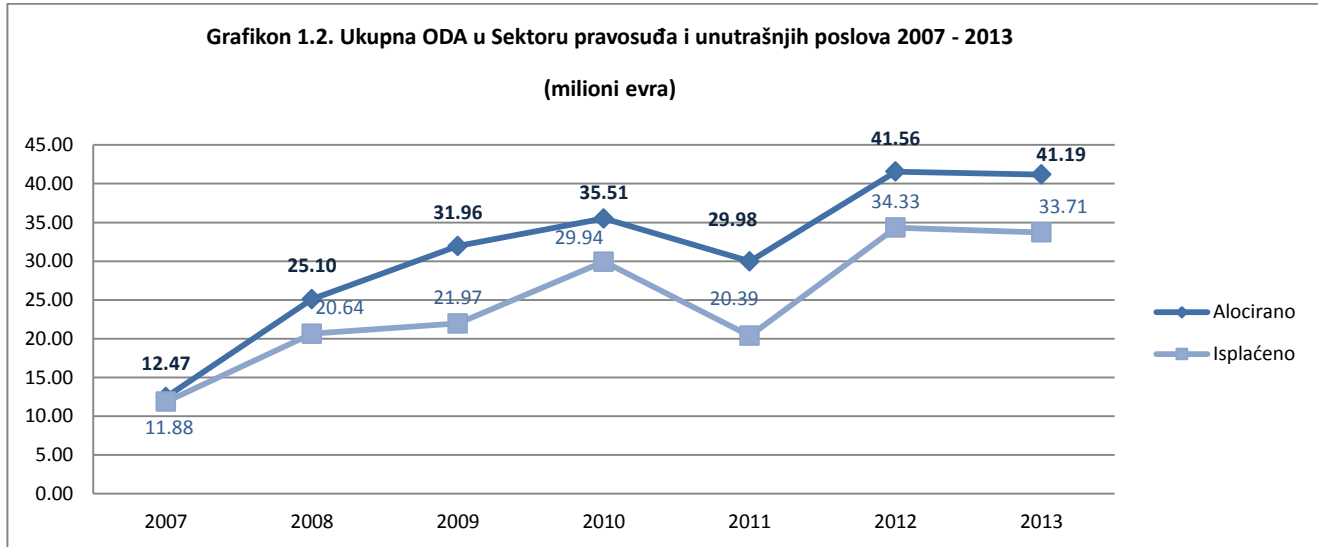
Ukupno alocirana sredstva članova DCF u Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova u 2013. godini iznose €41,19 miliona, dok ukupno isplaćena sredstva iznose €33,71 miliona, sve su u formi grantova.

Grafikon 1.1 pokazuje da su vodeći donatori u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova u 2013. godini bili EU i SAD / USAID a slijede ih Norveška, Švedska /Sida, Holandija, Švajcarska, Japan/JICA, UNDP, Njemačka, UNICEF, Francuska i Slovenija. Prema izdvojenim sredstvima koja su predstavljena u grafikonu ispod, primjetne su male razlike u rangiranju članova DCF.

⁹ Za više informacija posjetite: http://adi.org.ba/wp-content/uploads/2014/08/ljudska_prava_-2013-2014.pdf

Grafikon 1.2 pokazuje istorijski trend distribucije ODA sredstava u Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova i stalno povećanje donatorskih davanja od 2007 do 2010 te njihov nagli pad 2011 godine. Razlog za ovo može se objasniti da je većina partnerskih zemalja u tom periodu je bila pogođena finansijskom krizom, koja je prouzrokovala fiskalno prilagođavanje i budžetsku štednju u domaćim i stranim politikama. Međutim, nedostatak sredstava iz tog perioda bio je nadoknađen u 2012. godini, kada je ovaj Sektor ponovo zabilježio vrhunac priliva strane pomoći, a trend se nastavio i u 2013. godini.

U 2013. godini, 6 % od ukupnih ODA sredstva je alocirano i 7% je isplaćeno u Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova.

Glavni projekti u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova u BiH su navedeni u narednoj tabeli¹⁰:

Naziv projekta	Donator/finansijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Uspostava adekvatnog sistema za efikasno procesuiranje predmeta ratnih zločina u svim relevantnim pravosudnim institucijama u BiH	EU	7,44
Projekat jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (SGIP)	SAD / USAID	4,35
Projekat uništavanja ubojitih eksplozivnih sredstava i zaostataka rata u Bosni i Hercegovini (EXPLODE)	EU	3,84
Projekat unapređenja efikasnosti pravosuđa	Švedska / Sida	3,65
Projekat završetka i predaja funkcionalne zgrade uprave policije Brčko Distrikta	EU	3,50
Nestale osobe Srebrenice	Holandija	3,22
Povjerenje – Razumijevanje - Odgovornost za budućnost	SAD / USAID	2,65
NPA program deminiranja u Bosni i Hercegovini 2011-2015	Norveška	2,02
Unapređenje operativnog kapaciteta Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) putem pune implementacije nove informatičke aplikacije ASYCUDA World	EU	2,00
BBS Lot 1, 2 i 4 – nabavka – Podrška E- pravosuđu u BiH	EU	1,34
<i>Peacing the Future Together</i>	SAD / USAID	1,28
Podrška pravosuđu u BiH	Norveška	1,00

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora:

http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart?_afWindowMode=0&_afLoop=342677494085424&_adf.ctrl-state=mk4nl7ill_4

¹⁰Usljed velikog broja projekata u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova, samo neki projekti su navedeni u ovom izvještaju. Svi projekti klasifikovani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a - (www.donormapping.ba).

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2013. godini

U decembru 2012. godine Narodna skupština RS usvojila je Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama¹¹.

U januaru 2013. godine usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima u FBiH¹² kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku FBiH¹³, dok je u **februaru 2013. godine**, Parlamentarna skupština BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskoj policiji BiH¹⁴.

U **martu 2013. godine** Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o zaštiti od nasilja u porodici¹⁵, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o oružju i municiji¹⁶, i u **aprilu 2013. godine** Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama¹⁷.

Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku¹⁸ u **maju 2013. godine**.

Tokom **juna 2013. godine** Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnom ispitu¹⁹, dok je Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku²⁰, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku²¹.

U **julu 2013. godine** usvojeni su Zakon o elektronskom dokumentu u FBiH²² i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u FBiH²³. Istovremeno, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama²⁴, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku²⁵, Zakonom o izmjenama i dopunama krivičnog zakona RS²⁶ i Zakonom o amnestiji za nedopušteno posjedovanje minsko-eksplozivnih sredstva i oružja u RS²⁷

Takođe, u **julu 2013. godine** Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije²⁸ koji detaljnije definiše uloge Parlamentarne komisije za izbor i praćenje rada Agencije i procedura za imenovanje njenih članova. Istovremeno, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom

¹¹ Službeni glasnik RS br. 121/12

¹² Službene novine FBiH br. 7/13

¹³ Službene novine FBiH br. 8/13

¹⁴ Službeni glasnik BiH br. 18/13

¹⁵ Službeni glasnik BiH br. 20/13

¹⁶ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 06/13

¹⁷ Službeni glasnik RS br. 43/13

¹⁸ Službeni glasnik BiH br. 41/13

¹⁹ Službene novine FBiH br. 43/13

²⁰ Službeni glasnik RS br. 61/13

²¹ Službeni glasnik RS br. 61/13

²² Službene novine FBiH br. 55/13

²³ Službene novine FBiH br. 55/13

²⁴ Službeni glasnik RS br. 67/13

²⁵ Službeni glasnik RS br. 67/13

²⁶ Službeni glasnik RS br. 67/13

²⁷ Službeni glasnik RS br. 67/13

²⁸ Službeni glasnik BiH br. 58/13

postupku pred sudom BiH²⁹, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH³⁰, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima³¹.

Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o stvarnim pravima³² i Zakon o izmjenama i dopunama o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine³³ u **avgustu 2013. godine**.

U septembru 2013. godine Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o implementaciji Konvencije o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja hemijskog oružja i njegovog uništavanja³⁴, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku BiH³⁵, dok je Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima FBiH³⁶.

U oktobru 2013. godine Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija Republike Srpske³⁷, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći³⁸, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila i konsolidovala tekst Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH³⁹, kao i konsolidovani tekst Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta BiH⁴⁰.

U novembru 2013. godine Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o odgovornosti za nuklearnu štetu⁴¹, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom matičnom broju građana⁴² i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH⁴³, dok je Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici⁴⁴. Istovremeno, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakona o izvršnom postupku⁴⁵.

U decembru 2013. godine Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH⁴⁶ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera⁴⁷. Istovremeno, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama BiH⁴⁸, koji po prvi put u BiH definiše status osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama BiH i pravna tijela koja su uspostavljena od BiH institucija, procedure za izvještavanje, institucionalnu odgovornost u vezi izvještavanja o korupciji, metodu zaštite pojedinaca koji prijavljuju korupciju i propisuju kazne za kršenje odredbi ovog Zakona.

²⁹ Službeni glasnik BiH br. 58/13

³⁰ Službeni glasnik BiH br. 60/13

³¹ Službeni glasnik BiH br. 58/13

³² Službene novine FBiH br. 66/13

³³ Službene novine FBiH br. 67/13

³⁴ Službeni glasnik BiH br. 72/13

³⁵ Službeni glasnik BiH br. 72/13

³⁶ Službene novine FBiH br. 75/13

³⁷ Službeni glasnik RS br. 98/13

³⁸ Službeni glasnik RS br. 89/13

³⁹ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 33/13

⁴⁰ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 33/13

⁴¹ Službeni glasnik BiH br. 87/13

⁴² Službeni glasnik BiH br. 87/13

⁴³ Službeni glasnik BiH br. 87/13

⁴⁴ Službeni glasnik RS br. 108/13

⁴⁵ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 39/13

⁴⁶ Službeni glasnik BiH br. 100/13

⁴⁷ Službeni glasnik BiH br. 100/13

⁴⁸ Službeni glasnik BiH br. 100/13

Tokom **decembra 2013. godine** Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravima⁴⁹.

Koordinacija rada donatora

Mehanizmi za koordinaciju donatora u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova tokom 2013. godine bili su implementirani na različit način, u zavisnosti od pod-sektora i nivoa vlasti.

U podsektoru **Pravosuđa**, Ministarstvo pravde BiH/Sektor za strateška planiranja i koordinaciju pomoći i evropske integracije redovno organizuje kvartalne sastanke za monitoring i harmonizaciju donatorskih aktivnosti u pod-sektoru Zakonodavne i pravosudne reforme. Takođe, Ministarstvo pravde BiH je uspostavilo koordinacione mehanizme za implementaciju Strategije reforme sektora pravosuđa 2008 – 2013, sa namjerom njihovog zadržavanja i u nacrtu Strategije 2014 – 2018. Strukturni dijalog u Sektoru pravosuđa se takođe smatra dobrim mehanizmom koordinacije između institucija u BiH i Delegacije EU.

U podsektoru **Zatvorskog sistema**, održavaju se *ad-hoc* koordinacioni sastanci vezani za projekte i većinom na bilateralnoj osnovi.

U podsektoru **Provođenja zakona** glavna koordinacija odvijala se u formi među-institucionalne koordinacije. Saradnja između bezbjednosnih institucija, koje se bave pitanjima migracija, bila je formalno ojačana usvajanjem Odluke o uspostavljanju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u BiH, od strane Savjeta ministara BiH. Pored toga, uspostavljen je Monitoring tim za stalno praćenje i evaluaciju Strategije za borbu protiv trgovine ljudima u BiH i Akcionog plana 2013 – 2015, dok je saradnja regionalnih monitoring timova koji se bave ovim pitanjima takođe ocijenjena dobrom. U području **zaštite i spasavanja** vidljiv je nedostatak efikasne i brze reakcije, što podrazumjeva nedostatak horizontalne i vertikalne koordinacije između svih uključenih BiH institucija, dok je saradnja između domaćih institucija i donatora ocijenjena zadovoljavajućom. Može se zaključiti da zvanično koordinaciono tijelo u ovom podsektoru još uvijek nije formalizovano ali da se nalazi u fazi osnivanja.

U podsektoru **Civilnog društva** postoji neformalna koordinacija između OCD na *ad-hoc* osnovi, kako bi se izbjeglo preklapanje aktivnosti. Ministarstvo pravde BiH uspostavilo je Sektor za civilno društvo, kako bi se obezbjedili preduslovi za usvajanje zakonodavstva i strategija povoljnijih za razvoj civilnog društva u Bosni i Hercegovini.

Donatori aktivni u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova redovno prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizuje Ministarstvo finansija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Kao što je prethodno navedeno, tokom 2013. godine ostvaren je ograničen napredak u Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova u BiH, iz kog razloga će u narednom periodu pažnju trebati usmjeriti na vladavinu prava, uključujući reformu pravosuđa i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. U skladu s tim biće

⁴⁹ Službene novine FBiH br. 100/13

potrebno da se ulože dodatni napori kako domaćih tako i međunarodnih aktera, da se ubrzaju reformski procesi koji se odvijaju u svim njegovim segmentima.

Imajući u vidu da su Pravosuđe i unutrašnji poslovi jedini sektor u BiH koji je jasno definisao izgradnju kapaciteta kao prioritet za daljnji razvoj Sektora, većina budućih aktivnosti treba da bude usmjerena na izgradnju kapaciteta svih BiH aktera u svim podsektorima kao i njihovo bolje opremanje. Zajednički nazivnik za ograničenja u sva četiri podsektora je nedostatak uzajamne buduće vizije razvoja Sektora kao i nedostatak finansijskih sredstava.

Unapređenje podsektora **Pravosuđa** trebalo bi da uključi daljnje aktivnosti usmjerene na smanjenje broja zaostalih predmeta u izvršnom postupku, usklađivanje zakona i podzakonskih akata koji regulišu rad kancelarija tužioca u FBiH, unapređenje izvršenja krivičnih sankcija, poboljšani sveukupni pristup pravdi i podršku ekonomskom rastu, posebno u oblastima razvoja alternativnog rješavanja sporova, posredovanja i zemljišne administracije.

U podsektoru **Zatvorskog sistema**, buduće aktivnosti trebaju da se usmjere na usklađivanje zatvorskog sistema sa evropskim standardima, uključujući i aktivnosti na predlaganju zakona i podzakonskih akata o alternativnim krivičnim sankcijama, o uspostavi sistema uslovne kazne u BiH, kao i unapređenje programa obuke i obrazovanja za zatvorsko osoblje i razvoj programa liječenja za određene kategorije kao što su maloljetnici, stariji zatvorenici, osobe pod obaveznim liječenjem i osobe s invaliditetom.

U podsektoru **Provođenja zakona**, buduće aktivnosti trebaju da se usmjere na produbljivanje prekogranične saradnje u zajedničkom upravljanju i nadzoru granice, jačanje policijskih institucija i njihove sveukupne koordinacije u BiH, kao i zaštitu svjedoka i žrtava trgovine ljudima, uz jačanje svih za to vezanih aktivnosti. Sistematsko unapređenje sistema za zaštitu i spašavanje, u prvi plan stavlja potrebu uvođenja jedinstvenog evropskog broja za vanredne situacije (112), što bi trebalo biti urađeno zajedno sa ostvarenjem napretka u području otkrivanja svih vrsta koruptivnih aktivnosti u BiH društvu.

Generalni zaključak za Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova u BiH je da trebaju biti uloženi dodatni napori i angažman kako od strane domaćih tako od međunarodnih aktera, kako bi se ubrzali reformski procesi u ovom Sektoru.

<p>Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2013</p>	<p>EU, Švedska / Sida, USA / USAID, Norveška, Svjetska banka, Švajcarska, Holandija, Njemačka, UNDP, Republika Češka, UNICEF, Italija, Slovenija, Francuska i Mađarska.</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Organizacija za bezbjednost i saradnju u Evropi (OSCE); Kancelarija visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU (OHR); Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, kulturu i nauku (UNESCO); Evropska fondacija za obuku (ETF).</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Kapacitet za usklađivanje sa <i>acquis-om</i> i državnom službom: Savjet ministara BiH zajedno sa vladama entiteta i DB; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Kancelarija koordinatora za reformu javne uprave u BiH zajedno sa koordinatorima entiteta i DB; Agencije za državnu službu BiH i entiteta; Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; Direkcija za evropske integracije</p> <p>Javna nabavka i finansijska kontrola: Agencija za javne nabavke BiH; Kancelarija za razmatranje žalbi BiH; Ministarstvo finansija i trezora BiH; Centralne harmonizacijske jedinice (CHJ) u ministarstvima finansija na državnom nivou i u entitetima, Državne, entitetske i revizorske institucije DB</p> <p>Statistika: Centralna banka BiH; Agencija za statistiku BiH</p> <p>Organizacije civilnog društva: Transparency International BiH (TI BiH); Centar za istraživačko novinarstvo (CIN); Asocijacija alumni Centra za interdisciplinarnu postdiplomske studije (ACIPS); Centri civilnih inicijativa (CCI); Udruženje građana „Zašto ne?“</p>
<p>Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članova za potrebe sektora u 2013. godini</p>	<p>2013: Ukupno alocirano €39,15 miliona – €36,72 miliona u grantovima i €2.43 miliona u kreditima</p> <p>Ukupno isplaćeno: €33,24 miliona – €30,81 miliona u grantovima i €2.43 miliona u kreditima</p>
<p>Zakonski okvir i sektorske strategije</p>	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2013 godini)</p> <p><i>Zakon o dopunama Zakona o Službenom glasniku BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o spoljnotrgovinskoj komori BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju institucija BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u vladinim institucijama BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH; Zakon o Budžetu BiH institucija i međunarodnih obaveza BiH za 2014; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim upravnim taksama taksama i tarifi federalnih upravnih taksi; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreskoj upravi FBiH; Zakon o izmirenju obaveza FBiH prema Federalnom zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje; Zakon o dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne</i></p>

	<p><i>prihode; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužioca u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u FBiH; Zakon o poljoprivrednim savjetodavnim službama u FBiH; Zakon o Budžetu FBiH za 2014; Zakon o izvršenju FBiH Budžeta u 2014; Zakon o Budžetima u FBiH; Zakon o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2014; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave u RS; Zakon o tehničkim propisima RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju RS; Zakon o izmjeni Zakona o elektronskom potpisu RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ad Banja Luka; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskom postupku RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama RS; Zakon o Agenciji za bankarstvo RS; Zakon o koncesijama RS; Zakon o izmjenama zakona o organizaciji i sprovođenju popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2013 u RS; Zakon o izmjenama i dopunama zakona o Fondu za restituciju RS; Zakon o trezoru RS; Zakon o komunalnoj policiji RS; Zakon o izmjenama Zakona o Fondu za razvoj istočnog dijela RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama u Brčko Distriktu BiH; Zakon o elektronskom potpisu Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjeni Zakona o arhivskoj djelatnosti u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama u Brčko Distriktu BiH; Zakona o izvršenju Budžeta Brčko Distrikta BiH za 2013 i njegove izmjene; Zakon o izvršenju Budžeta Brčko Distrikta za 2014; Zakon o izmjeni Zakona o Javnoj upravi u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naknadama i platama korisnika budžetskih sredstava u Skupštini Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama zaposlenih u Javnoj upravi Brčko Distrikta BiH, Strategija za regulatornu reformu 2013-2016 u FBiH i njen Akcioni plan.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na</p> <p>http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Kapacitet za usklađivanje sa <i>acquis</i>-om i državnom službom uključujući DIS: redovni sastanci aktera PAR Fonda koje organizuje Kancelarija koordinatora za reformu javne uprave.</p> <p>Javna nabavka i finansijska kontrola: Bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Statistika: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija.</p> <p>Civilno društvo: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru redovno učestvuju na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva finansija u trezora / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Sektor reforme javne uprave (PAR) opisan u ovom izvještaju bazira se na sektorskoj klasifikaciji iz Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MIPD) i uglavnom se odnosi na edukaciju, putem razmjene informacija, dobrih praksi i koordinisanih pristupa za rješavanje sličnih međudržavnih problema, i razlikuje se od klasifikacije sektora iz Srednjoročne razvojne strategije (MTDS) BiH koja je korištena u prethodnim izvještajima, na način da koristi elemente Sektora dobre uprave i institucionalne izgradnje i Sektora lokalne uprave.

PAR sektor se sastoji od četiri podsektora:

- Kapacitet za usklađivanje sa *acquis*-om i državnom službom uključujući Decentralizovani informacijski sistem (DIS),
- Javna nabavka i finansijska kontrola,
- Statistika i
- Organizacije civilnog društva (OCD)⁵⁰.

Reforma sektora javne uprave, započeta 2004. godine sa ciljem da se kreira efektivna, odgovorna i troškovno efikasna državna služba u Bosni i Hercegovini, ostvarila je ograničen napredak tokom 2013. godine. Reformski proces podrazumjeva reformiranu javnu upravu sposobnu da implementira EU *acquis communautaire*, da služi u najboljem interesu građana kao i da bude pokretač održivog društveno-ekonomskog razvoja BiH, na njenom putu prema EU integracijama. Nedostatak sredstava za sveobuhvatnu implementaciju, složenost administrativne strukture, vladina neefikasnost kao i ograničeni administrativni kapaciteti na svim nivoima vlasti u BiH koji su kvalifikovani da usklade i implementiraju *acquis*, otežavaju ovaj proces i umanjuju rezultate reforme ovog sektora tokom izvještajnog perioda.

Glavni zadatak podsektora **Kapacitet za usklađivanje sa *acquis*-om i državnom službom uključujući DIS** je usklađivanje BiH zakonodavstva sa evropskim standardima i njegovo provođenje u zemlji, što se može postići samo putem jake, profesionalne i efikasne javne uprave. U skladu s tim, u 2013. godini ostvaren je određeni napredak u provođenju revidiranog Akcionog plana 1 Strategije reforme javne uprave, ali sporijim tempom od očekivanog. Buduće aktivnosti u ovom podsektoru trebaju se fokusirati na ubrzanje uspostave profesionalne, odgovorne i efikasne državne službe, zasnovane na zaslugama i sposobnosti.

Podsektor **Javna interna finansijska kontrola (PIFC)** ostvario je određeni napredak u 2013. godini. Na državnom nivou izmjenjen je Zakon o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, uvođenjem odredbi koje regulišu aktivnosti i procedure budžetskih korisnika u slučaju privremenog financiranja BiH institucija i odgovornost Ministarstva finansija i trezora BiH da obezbijedi dovoljno sredstava za servisiranje spoljnog duga BiH. Nadalje, novi informacijski sistemi za upravljanje budžetom implementirani su u državi i u dva entiteta (BPMIS). Centralne harmonizacijske jedinice u državnom i entitetskim ministarstvima finansija su pripremile, i nakon usaglašavanja na Koordinacionom odboru centralnih harmonizacijskih jedinica, provele standarde i metodologije za unutrašnju reviziju u institucijama BiH, te odobrile interne pravilnike institucija koje osnivaju jedinice za internu reviziju. Pored toga, CHJ u Ministarstvu finansija i trezora BiH pomogla je u osnivanju dvije nove jedinice za internu reviziju, jedne u Upravi za indirektno oporezivanje i druge u

⁵⁰ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, tako da se sada ukupan broj jedinica za internu reviziju u institucijama BiH popeo na sedam. U pogledu **spoljnje revizije**, nezavisnost Kancelarije za reviziju institucija BiH ojačana je usvojenim dopunama Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine. U narednom periodu treba uložiti više napora kako bi se u cjelini proveo odgovarajući pravni okvir, zajedno sa izgradnjom kapaciteta u jedinicama za internu reviziju u institucijama na svim nivoima vlasti u BiH.

Podsektor statistike u okviru statističkog sistema u Bosni i Hercegovine bio je fokusiran na provođenje prvog poslijeratnog popisa stanovništva i kućanstava i javno objavljivanje preliminarnih rezultata. Obrada podataka i diseminacija rezultata popisa stanovništva ostaje prioritet u narednom periodu. Poboljšana saradnja između Agencije za statistiku BiH i entitetskih zavoda za statistiku predstavlja pozitivan ishod procesa pripreme popisa stanovništva. Takođe, poboljšana koordinacija između svih interesnih aktera u statističkom sistemu BiH rezultirala je zajedničkom pripremom Strategije razvoja statistike u Bosni i Hercegovini 2020, koja je usvojena u decembru 2013⁵¹. Strategija definiše dugoročne ciljeve kao i opšta načela, smjernice i kriterije za rad i daljnji razvoj statističkog sistema u BiH te takođe predstavlja osnovu za statističke aktivnosti koje definišu i postavljaju statističke pokazatelje usklađene sa statističkim zahtjevima Evropske unije. Takođe, u narednom periodu treba preduzeti aktivnosti na daljem poboljšanju sektorske statistike kao što je statistika nacionalnih računa, poslovna i poljoprivredna statistika.

Saradnja sa **Organizacijama civilnog društva** kao podsektorom, ostvarila je manji napredak tokom 2013. godine. Može se primijetiti da je saradnja između civilnog društva i javnog sektora bila poboljšana na lokalnom nivou u Bosni i Hercegovini, dok je saradnja između ovih sektora na kantonalnom, entitetskom i državnom nivou još uvijek u početnoj fazi. Nedostatak komunikacije između viših nivoa vlasti i organizacija civilnog društva stvorilo je negativnu klimu u zemlji i pokrenulo javno nezadovoljstvo radi sveukupnih dešavanja u zemlji.

Može se primjetiti da je u 2013. godini određeni napredak ostvaren u Sektoru reforme javne uprave u cjelini. Međutim, provođenje reformskih procesa u svim podsektorima ostaje izazov, ponajviše zbog komplikovane administrativne strukture u Bosni i Hercegovini, kao i potrebe za daljnjim unapređenjem profesionalnih vještina svih interesnih aktera. Fragmentacija i složenost javne uprave u BiH usporava provođenje reformi u ovom sektoru, te će za ubrzanje procesa reformi biti potrebna dalja politička podrška.

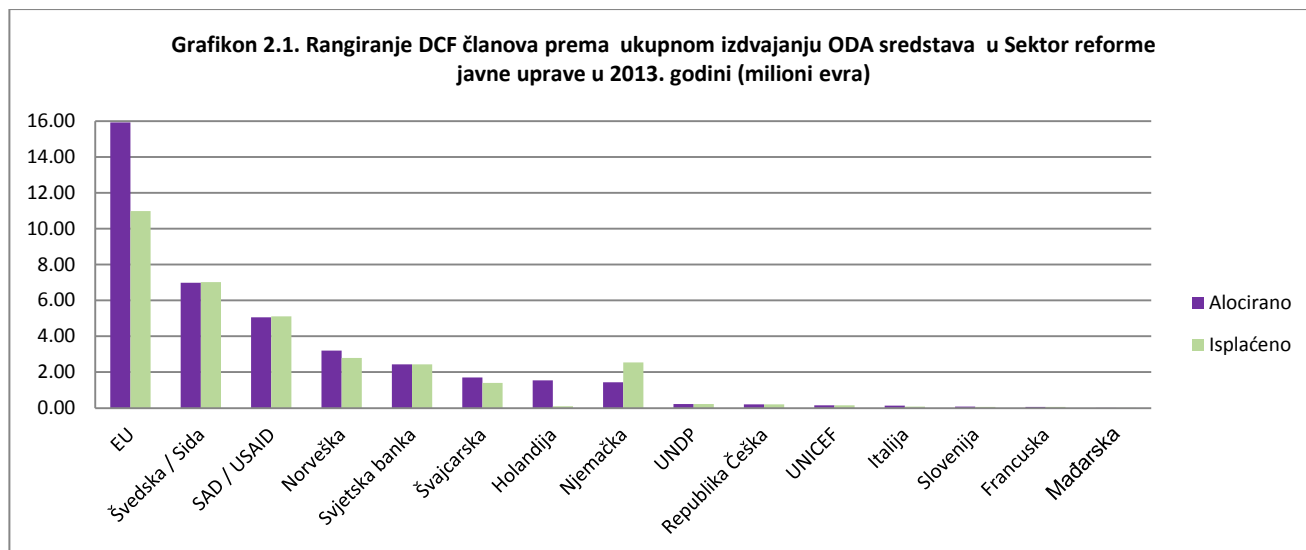
Aktivnosti donatora u 2013. godini

Članovi DCF aktivni u Sektoru reforme javne uprave u 2013. godini su EU, Švedska / Sida, SAD /USAID, Norveška, Svjetska banka, Švajcarska, Holandija, Njemačka, UNDP, Republika Češka, UNICEF, Italija, Slovenija, Francuska i Mađarska.

U 2013. godini, ukupno alocirana sredstva članova DCF u Sektor reforme javne uprave u 2013. godini iznose €39,17 miliona, od čega je €36,74 miliona bilo u formi grantova a €2,43 miliona u formi kredita (Svjetska banka). Ukupno isplaćena sredstva u ovaj Sektor u izvještajnom periodu iznose €33,24 million, od čega je €30,81 miliona isplaćeno u formi grantova a €2,43 miliona u formi kredita.

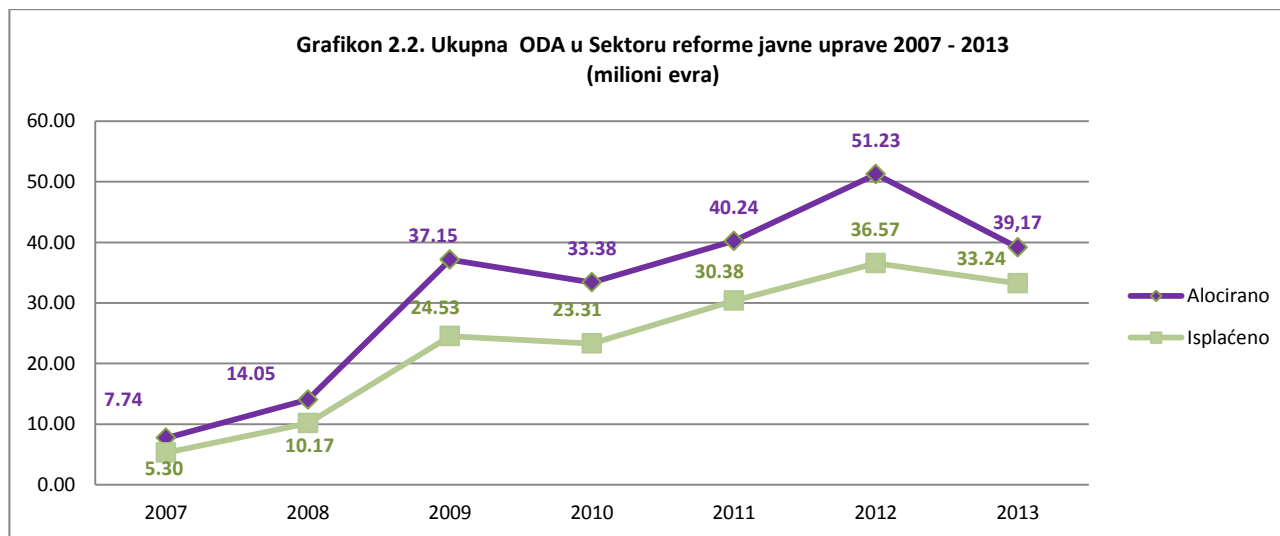
⁵¹ Za više informacija posjetite: <http://europa.ba/News.aspx?newsid=6024&lang=EN>

Grafikon 2.1. poredi alocirana i isplaćena ODA grant sredstva u Sektoru reforme javne uprave u 2013. godini. Vodeći donatori prema alociranim ODA sredstvima u Sektoru u 2013. godini bili EU i Švedska/Sida a slijede ih SAD /USAID, Norveška, Svjetska banka, Švajcarska, Holandija, Njemačka, UNDP, Republika Češka, UNICEF, Italija, Slovenija, Francuska i Mađarska. Isplaćena ODA sredstva u ovom Sektoru slijede sličan obrazac, sa izuzetkom Njemačke koja je isplatila veća sredstva od alociranih.

*Napomena: ODA pomoć izdvojena za Sektor reforme javne uprave bila je obezbjeđena u formi grantova, sa izuzetkom Svjetske banke koja je obezbijedila pomoć u formi kredita.

Grafikon 2.2 pokazuje da je Sektor reforme javne uprave kontinuirano primao značajne iznose strane pomoći do 2010. godine, kada se dogodio blagi pad i kada je većina zemalja partnera bila pod uticajem dužničke krize. U 2011. godini situacija se neznatno popravila tako da je u 2012. godini Sektor zabilježio najviše izdavanja, tokom posmatranog perioda 2007-2013. godina. Međutim, u 2013. godini bilježi se oštar pad investicija u ovom Sektoru u BiH, najviše zbog nedostatka odgovarajućih uslova za provođenje reformi.

U 2013. godini, 5 % od ukupnih ODA sredstava je alocirano i 7% isplaćeno u Sektor reforme javne uprave.

Glavni projekti u Sektoru reforme javne uprave u BiH su navedeni u narednoj tabeli⁵²:

Naziv projekta	Donator/finansijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Program oporavka regije Srebrenice III	Holandija	9,01
Jačanje javnih institucija	Njemačka	8,7
Grant za BHAS	EU	7,5
(CSSP) Projekat održivosti civilnog društva	USAID	6,52
Reforma javne uprave. Podrška za PARCO	Norveška	3,06
Reforma javne uprave Fond 2	Švedska / Sida	3,0
Statistika u BiH 3	Švedska /Sida	1,6

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora:

http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart?_afWindowMode=0&_afLoop=342677494085424&_adf.ctrl-state=mk4nl7ill_4

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2013. godini

U januaru 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj upravi FBiH⁵³, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o elektronskom potpisu Brčko Distrikta BiH⁵⁴.

U februaru 2013. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH⁵⁵, dok je Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o izmirenju obaveza prema Federalnom zavodu za penzijsko invalidsko osiguranje⁵⁶. Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama zaposlenih u Javnoj upravi Brčko Distrikta BiH⁵⁷.

U martu 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu za restituciju RS⁵⁸, Zakon o trezoru RS⁵⁹, Zakon o komunalnoj policiji⁶⁰ i Zakon o dopunama Zakona o Fondu za razvoj istočnog dijela RS⁶¹, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o izvršenju Budžeta Brčko Distrikta BiH za 2013⁶² i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naknadama i platama korisnika budžetskih sredstava u Skupštini Brčko Distrikta⁶³.

⁵² Usljed velikog broja projekata u Sektoru reforme javne uprave, samo neki projekti su navedeni u ovom izvještaju. Svi projekti klasifikovani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a - (www.donormapping.ba).

⁵³ Službene novine FBiH br. 7/13

⁵⁴ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 1/13

⁵⁵ Službeni glasnik BiH br. 18/13

⁵⁶ Službene novine FBiH br. 14/13

⁵⁷ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 3/13

⁵⁸ Službeni glasnik RS br. 39/13

⁵⁹ Službeni glasnik RS br. 28/13

⁶⁰ Službeni glasnik RS br. 28/13

⁶¹ Službeni glasnik RS br. 28/13

⁶² Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 6/13

⁶³ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 5/13

U aprilu 2013. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora BiH⁶⁴, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH⁶⁵ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju institucija BiH⁶⁶. Istovremeno, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode⁶⁷, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama Zakona o organizaciji i sprovođenju popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2013 u RS⁶⁸. Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama⁶⁹.

Tokom **maja 2013. godine**, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Javnoj upravi u Brčko Distriktu BiH⁷⁰.

U junu 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske⁷¹ kao i Zakon o koncesijama RS⁷².

U julu 2013. godine usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužioca u FBiH⁷³, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama Zakona o elektronskom potpisu⁷⁴, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge a.d. Banja Luka (APIF)⁷⁵, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poreskom postupku RS⁷⁶ i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama RS⁷⁷. Takođe, Vlada FBiH usvojila je Strategiju za regulatornu reformu 2013-2016 u FBiH i njen Akcioni plan, koji uključuju institucionalizaciju kvalitetnih regulatornih mehanizama u FBiH⁷⁸.

Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama⁷⁹ i Zakon izmjenama Zakona o izvršenju Budžeta Brčko Distrikta BiH za 2013⁸⁰.

Tokom **avgusta 2013. godine**, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u FBiH⁸¹, zajedno sa Zakonom o poljoprivrednim savjetodavnim službama u FBiH⁸².

U septembru 2013. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o spoljnotrgovinskoj komori⁸³, dok je Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o

⁶⁴ Službeni glasnik BiH br. 32/13

⁶⁵ Službeni glasnik BiH br. 32/13

⁶⁶ Službeni glasnik BiH br. 32/13

⁶⁷ Službene novine FBiH br. 28/13

⁶⁸ Službeni glasnik RS br. 39/13

⁶⁹ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 8/13

⁷⁰ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 9/13

⁷¹ Službeni glasnik RS br. 59/13

⁷² Službeni glasnik RS br. 59/13

⁷³ Službeni glasnik RS br. 55/13

⁷⁴ Službeni glasnik RS br. 68/13

⁷⁵ Službeni glasnik RS br. 68/13

⁷⁶ Službeni glasnik RS br. 67/13

⁷⁷ Službeni glasnik RS br. 67/13

⁷⁸ Sjedinica Vlade FBiH br. 30, od 01.07.2013.

⁷⁹ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 20/13

⁸⁰ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 19/13

⁸¹ Službene novine FBiH br. 65/13

⁸² Službene novine FBiH br. 66/13

⁸³ Službeni glasnik BiH br. 72/13

penzijskom i invalidskom osiguranju RS⁸⁴. Istovremeno, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o arhivskoj djelatnosti u Brčko Distriktu BiH⁸⁵

U oktobru 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi RS⁸⁶, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave u RS⁸⁷, zajedno sa Zakonom o tehničkim propisima RS⁸⁸.

U novembru 2013. godine Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH⁸⁹, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama BiH⁹⁰, dok je Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o izmjenama Zakona o izmirenju obaveza FBiH prema Federalnom zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje⁹¹.

U decembru 2013. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o Službenom glasniku BiH⁹², kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama⁹³, zajedno sa Zakonom o Budžetu BiH institucija i međunarodnih obaveza BiH za 2014⁹⁴. Istovremeno, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o Budžetu FBiH za 2014 i Zakon o izvršenju FBiH Budžeta u 2014⁹⁵, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2014⁹⁶ a Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izvršenju Budžeta Brčko Distrikta BiH za 2014⁹⁷.

Pored toga, **krajem decembra 2013. godine**, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o Budžetima u FBiH koji definiše planiranje, izradu, usvajanje i izvršenje budžeta FBiH, budžeta kantona, gradova i opština u FBiH i finansijske planove vanbudžetskih sredstava, budžetske principe, zaduživanje, garancije i upravljanje dugom, program javnih investicija, pravila fiskalne odgovornosti, obračunavanje, izvještavanje, kontrolu i reviziju budžeta i drugih budžetskih korisnika⁹⁸.

Koordinacija rada donatora

Donatori aktivni u Sektoru reforme javne uprave sastaju se sa predstavnicima vlasti BiH manje više redovno, kako bi koordinirali donatorske aktivnosti i diskutovali o napretku u provođenju reformi, koji je ostvaren različito u svakom od četiri podsektora.

U podsektoru **Kapacitet za usklađivanje sa *acquis-om* i državnom službom uključujući DIS**, članovi PAR Fonda redovno se sastaju sa predstavnicima sa državnog, entitetskog i nivoa DB BiH, kako bi koordinirali donatorske aktivnosti i diskutovali o napretku koji je ostvaren u provođenju aktivnosti u sektoru.

⁸⁴ Službeni glasnik RS br. 82/13

⁸⁵ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 29/13

⁸⁶ Službeni glasnik RS br. 98/13

⁸⁷ Službeni glasnik RS br. 98/13

⁸⁸ Službeni glasnik RS br. 98/13

⁸⁹ Službeni glasnik BiH br. 87/13

⁹⁰ Službeni glasnik BiH br. 87/13

⁹¹ Službene novine FBiH br. 91/13

⁹² Službeni glasnik BiH br. 100/13

⁹³ Službeni glasnik BiH br. 100/13

⁹⁴ Službeni glasnik BiH br. 104/13

⁹⁵ Službene novine FBiH br. 99/13

⁹⁶ Službeni glasnik RS br. 107/13

⁹⁷ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 41/13

⁹⁸ Službene novine FBiH br. 102/13

U podsektoru **Javna interna finansijska kontrola (PIFC)** postoje interni koordinacioni odbori između relevantnih institucija (centralnih harmonizacionih jedinica, kancelarija za internu reviziju, itd), međutim sektorska koordinacija između domaćih institucija i donatora još uvijek treba biti uspostavljena / formalizovana.

Kao što je već navedeno za prethodni podsektor, u podsektoru **Statistike**, koordinacioni sastanci se održavaju na *ad hoc* osnovi, vezani su za projekte i uglavnom su bilaterale prirode.

U podsektoru **Organizacije civilnog društva** postoji neformalna koordinacija između organizacija civilnog društva na *ad-hoc* osnovi, kako bi se izbjeglo preklapanje aktivnosti. Ministarstvo pravde BiH osnovalo je Sektor za razvoj civilnog društva da se obezbjede preduslovi za donošenje zakona i strategija pogodnijih za razvoj civilnog društva.

PARCO i donatori aktivni u Sektoru reforme javne uprave redovno prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizuje Ministarstvo finansija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Sektor reforme javne uprave u BiH ostvario je ograničeni napredak u 2013. godini. U tom pogledu, dalje aktivnosti trebaju biti usmjerene na unapređenje Sektora, putem izgradnje kapaciteta svih uključenih aktera u BiH i poboljšanje konkretnih vještina specifičnih za svaki podsektor. Zajednički faktor u ograničenjima sva četiri podsektora je nedostatak finansijskih sredstava kao i provedbenih kapaciteta. Kako bi se stvorila odgovorna, transparentna i efikasna državna služba zasnovana na zaslugama i sposobnostima, sposobna da predvodi održiv socio-ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine na njenom putu ka EU integracijama, biće potrebno obezbjediti finansijsku podršku, kao rješenje za ostvarenje svih budućih ciljeva i usavršavanja.

U podsektoru **Kapacitet za usklađivanje sa *acquis*-om i državnom službom uključujući DIS**, potrebno je provesti analizu o efektima i rezultatima Reforme javne uprave iz prethodnog perioda, kako bi se prepoznale aktivnosti i mjere koje će poslužiti kao osnova za dalju reformu u budućem srednjoročnom periodu (2020). Ovdje treba napomenuti da je finansijska održivost rješenje za ostvarenje svih budućih ciljeva i usavršavanja.

Zakonodavni okvir podsektora **Javna nabavka i finansijska kontrola** trebao bi da slijedi brzi tempo okruženja u oba područja. Agencija za javne nabavke i Kancelarija za razmatranje žalbi nadležne za provođenje sistema javnih nabavki BiH, trebaju nadalje unaprijediti profesionalne vještine svog osoblja kao i kapacitete za edukaciju ponuđača. Takođe, u narednom periodu treba se poboljšati kvalitet, integritet i transparentnost unutrašnjih i spoljnjih poslova obiju institucija.

Iako je saradnja između Agencije za statistiku BiH i entitetskih zavoda za statistiku poboljšana, u podsektoru **Statistike**, nadalje trebaju biti unapređene sektorske statistike kao što su nacionalni računi, poslovne i poljoprivredne statistike zajedno sa pitanjima klasifikacija i registara, kao i saradnja, koordinacija i procesi odlučivanja.

<p>Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2013</p>	<p>EBRD, EIB, IFC, Svjetska banka, SAD / USAID, EU, Švedska /Sida, Holandija, Njemačka, Japan / JICA, Norveška, Republika Češka, Švajcarska, Ujedinjeno Kraljevstvo (FCO), UNDP.</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Međunarodni monetarni fond (MMF), Međunarodna organizacija rada (ILO), Međunarodna organizacija za migracije (IOM), Organizacija UN za hranu i poljoprivredu (FAO), Švajcarski program namijenjen za promovisanje izvoza (SIPPO).</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Institucionalni i pravni okvir, Evropska povelja o malim preduzećima, Akt o malim preduzećima, Konkurentnost: Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Direkcija za evropske integracije BiH, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Agencija za promociju izvoza BiH, Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH Agencija za osiguranje depozita BiH, Agencija za bezbjednost hrane BiH, Centralna banka BiH, Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, Ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta FBiH, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH, Ministarstvo rada i boračkih pitanja RS, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva RS.</p> <p>Poslovno okruženje, Upravljanje zemljištem: Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Direkcija za evropske integracije BiH, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Agencija za promociju izvoza BiH, Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH, Agencija za osiguranje depozita BiH, Agencija za bezbjednost hrane BiH, Centralna banka BiH, Uprava za indirektno oporezivanje BiH, Ministarstvo finansija FBiH, Ministarstvo pravde FBiH, Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, Ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta FBiH, Ministarstvo finansija RS, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, Ministarstvo industrije, energije i rudarstva RS, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS, Ministarstvo rada i boračkih pitanja RS.</p>
<p>Ukupno alocirana /isplaćena sredstva DCF članova za potrebe sektora u 2013 godini</p>	<p>2013: Ukupno alocirano €201,32 miliona – €28,59 miliona u grantovima i €173,01miliona u kreditima Ukupno isplaćeno €132,63 miliona – €22,73 miliona u grantovima €109,76 miliona u kreditima</p>

Zakonski okvir i sektorske strategije**Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2013 godini)**

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u BiH; Zakon o izmjenama Zakona o postupku indirektnog oporezivanja BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama

BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita u bankama u BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH; Zakon o dopunama Zakona o poljoprivredi FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lizingu FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama u FBiH; Zakon o stočarstvu u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima u FBiH; Zakon o izmjeni Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH; Zakon o zaštiti žiranta u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama i tarifama FBiH; Notarska tarifa u FBiH; Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o porezu na dohodak u RS; Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o tržištu hartija od vrijednosti u RS; Zakon o uslugama u RS; Zakon o izmjenama Zakona o stranim ulaganjima RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljstvu u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini u RS; Zakon o registraciji poslovnih subjekata u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zanatsko-preduzetničkoj djelatnosti u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima u RS; Zakon o izmjenama Zakona o privatizaciji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnih stanova u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskom postupku RS; Zakon o posebnima načinima izmirenja poreskog duga u RS; Zakon o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem dugu RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama RS; Zakon o koncesijama RS; Zakon o nusproizvodima životinjskog porijekla u RS; Zakon o razvoju malih i srednjih preduzeća RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu u RS; Zakon o izmjenama Zakona o Fondu za razvoj i zapošljavanje RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem dugu RS; Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnoj banci RS; Zakon o Fondu za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu RS; Zakon o Akcijskom fondu RS; Zakon o Fondu stanovanja RS; Zakon o prostornom uređenju i građevinarstvu RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim administrativnim taksama RS; Zakon o koncesijama RS; Izmjene Zakona o izmirenju stare devizne štednje u Brčko Distriktu BiH; Zakon o

	<p><i>dopunama Zakona o poreznoj upravi u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu u Brčko Distriktu BiH.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012</p>
Koordinacija rada donatora	<p><i>Institucionalni i pravni okvir, Evropska povelja o malim preduzećima, Akt o malim preduzećima, Konkurentnost:</i> MSTEО redovno organizuje sastanke Radne grupe za planiranje i koordinaciju pomoći u Sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, u podesktoru poljoprivrede, te je oformilo Radnu grupu za koordinaciju aktivnosti u podsektoru Turizma u BiH.</p> <p><i>Poslovno okruženje, Upravljanje zemljištem:</i> Bilateralni sastanci vezani za projekte. Donatori aktivni u sektoru redovno učestvuju na kvartalnim DCF sastancima u organizaciji Ministarstva finansija u trezora / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Razvoj privatnog sektora opisan u ovom Izvještaju zasnovan je na sektorskoj klasifikaciji Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MIPD) i razlikuje se od klasifikacije korištene u prethodnim izvještajima koji su bili zasnovani na sektorima definisanim u prethodnoj Srednjoročnoj razvojnoj strategiji BiH (MTDS) na način da uključuje elemente Sektora ekonomskog razvoja i socijalne zaštite.

Razvoj privatnog sektora sastoji se od dva podsektora:

- Institucionalni i pravni okvir, Evropska povelja o malim preduzećima, Akt o malim preduzećima, Konkurentnost i
- Poslovno okruženje, Upravljanje zemljištem⁹⁹.

Ekonomski razvoj predstavlja kontinuirano, zajedničko djelovanje predstavnika vlasti koji kreiraju razvojnu politiku i društvene zajednice koje promoviše životni standard i ekonomsko blagostanje jedne zemlje, dok **ekonomski rast** kao jedan od njegovih aspekata, predstavlja povećanje količine dobara i usluga proizvedenih po glavi stanovnika tokom izvještajnog perioda. Ekonomski rast se tradicionalno obično pripisuje akumulaciji ljudskog i fizičkog kapitala, i povećanoj produktivnosti koja proizlazi iz tehnološke inovacije, ali on također podrazumjeva poboljšanje kvaliteta života stanovništva.

Stoga je unapređenje **Razvoja privatnog sektora (RPS)** od ključne važnosti za promovisanje ekonomskog rasta i smanjenje siromaštva u zemljama u razvoju putem izgradnje privatnih preduzeća, članskih organizacija koje ih predstavljaju kao i jačih i inkluzivnijih konkurentnih tržišta.

Razvoj preduzeća trebao bi da bude snažan pokretač ekonomskog rasta i glavni izvor zapošljavanja u zemljama u razvoju, uključujući i transformaciju neformalnog u formalni sektor. Tokom posljednje dekade privatni sektor je sve više uticao na ekonomski razvoj, kao alternativa za djelovanje vlasti u međunarodnom kontekstu, koje je obilježeno lošim rezultatima u borbi protiv siromaštva i stalnog pada službene razvojne pomoći.

U 2013. godini većina DCF članova fokusirala je svoje aktivnosti u Bosni i Hercegovini na poboljšanje regulatornog okvira, s posebnim naglaskom na razvoj sektora MSP kao i ubrzanje oporavka od posljedica uzrokovanih ekonomskom krizom. U skladu sa sveukupnim nastojanjem da se pomogne zemlji u dugoročnoj perspektivi kako bi pripremila svoju ekonomiju da se nosi sa konkurentskim pritiskom i tržišnim snagama koje postoje na EU tržištu, posebno na lokalnom nivou provedene su aktivnosti usmjerene na poticanje ekonomskog rasta i zapošljavanja, t.j. povećanje uloge privatnog sektora, stvaranje boljeg poslovnog okruženja i jačanje poslovne infrastrukture i usluga. Ipak, RPS ostvario je mali napredak u posmatranom periodu.

Uprkos izvjesnim pozitivnim trendovima u ukupnom oporavku zemlje, **reforma podsektora Institucionalni i pravni okvir, Evropska povelja o malim preduzećima, Akt o malim preduzećima, Konkurentnost**, ostvarila je **ograničeni napredak**. Regulatorno okruženje u BiH ostaje i dalje složeno. Ne postoji službena definicija MSP na državnom nivou, tako da entiteti koriste svoje vlastite kriterije za MSP, zasnovano na entitetskim zakonima. Sveobuhvatna Strategija MSP za BiH još uvijek treba biti usvojena. Inicirane su određene reforme u

⁹⁹ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

pokušaju da se pojednostavi poslovanje u oba entiteta, putem uvođenja jedinstvenog poslovnog registra, jedinstvenih šalter sala (*one-stop shops*) i elektronskih registara za administrativne procedure. Međutim, registracija poslovnih subjekata i troškovi *start-up* procesa i dalje su dugotrajni i skupi. Preduzeća se još uvijek suočavaju sa poteškoćama i administrativnim preprekama (kao što su dvostruka registracija kompanije, lokalni sud i opština) te su obavezna da lično vode brigu o svim procedurama obavještanja kako bi poslovali u oba entiteta.

U narednom periodu, aktivnosti politike u ovom podsektoru trebaju da budu više fokusirane i koordinisane u rješavanju pitanja usluga poslovne podrške, jer uprkos činjenici da regionalne i lokalne agencije dobivaju finansijsku podršku od donatora i od lokalnog javnog sektora, ukupna kvaliteta usluga podrške MSP i dalje je veoma ograničena. Pored toga, neformalni sektor i nezaposlenost ostaju važan izazov koji treba da se rješi, s posebnim naglaskom na formalnim i neformalnim barijerama koje su nametnute većini preduzeća u privatnom sektoru a posebno u rudarstvu, građevinarstvu i poljoprivredi.

U domeni poljoprivrede, još uvijek ne postoji Strategija ruralnog razvoja BiH, dok su Strategija ruralnog razvoja RS i njen Akcioni plan kao i Program za harmonizaciju poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja FBiH još uvijek u procesu usklađivanja s okvirom na državnom nivou. Budžetska sredstva entiteta namijenjena za poljoprivredu i ruralni razvoj su nedovoljna. Subvencije za poljoprivrednike uglavnom su zasnovane na njihovim proizvodima i usklađivanje s EU *acquis*-om još uvijek je veoma slabo. Aktivnosti preduzete na poboljšanju produktivnosti i konkurentnosti ograničene su nedostatkom efikasne uprave, savjetodavnih usluga i efikasnih ruralnih kreditnih programa. Poljoprivredna statistika i poljoprivredni informacioni sistem trebaju biti unaprijeđeni, sa posebnim naglaskom na usklađivanje postojećih sistema. Još uvijek nisu usvojeni Poljoprivredna informaciona strategija u BiH i Zakon o poljoprivrednom popisu.

U području bezbjednosti hrane, Bosna i Hercegovina usvojila je nove zakonske odredbe u vezi pravila higijene postrojenja koja proizvode hranu i hranu za životinje kao i mikrobiološke kriterije za prehrambene proizvode. Rezidualni monitoring planovi za med, mliječne proizvode, perad i jaja bili su pozitivno ocijenjeni od strane Evropske komisije, čime je omogućen izvoz meda iz BiH u EU.

U području veterinarstva, usvojeno je relevantno zakonodavstvo o kretanju kućnih ljubimaca i kontroli bolesti životinja koje se redovno provodi. Napredak je ostvaren u smanjenju broja životinja inficiranih brucelozom i bjesnoćom, ali nedostaci u postojećem sistemu kontrole identifikacije i kretanja životinja ne dozvoljavaju odgovarajuće planiranje i provođenje mjera za zdravlje životinja. U tom smislu, postojeći pravni okvir za zdravlje životinja zahtjeva dalje unapređenje uz istovremeno poboljšanje provođenja mjera koje će obezbjediti da se zadovolje zahtjevi EU za uvoz.

U okviru **fitosanitarnog podsektora**, kontinuirane aktivnosti bile su usmjerene na provođenje zakonodavstva usklađenog sa *acquis*-om u čitavoj zemlji. Izdavanje fitosanitarnih certifikata u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere (ISPM) broj 12 započelo je 01.07.2013. godine, dok je obuka poljoprivrednih proizvođača o upotrebi proizvoda za zaštitu biljaka i primjeni maksimalno dozvoljenih količina *ostataka* sredstava za zaštitu, takođe započela tokom 2013. godine. U predstojećem periodu, biće potrebno da se preduzmu daljne aktivnosti kako bi se unaprijedila primjena principa integrisanog upravljanja zarazama.

U području ribarstva, BiH mora ubrzati aktivnosti u implementaciji *acquis*-a kako bi se ostvario povećan izvoz ribe i ribljih proizvoda u EU.

U **podsektoru Poslovno okruženje i Upravljanje zemljištem**, nije zabilježen napredak tokom 2013. godine, tako da će u narednom periodu biti potrebno poboljšati usklađivanje sistema za registraciju zemljišta kao i ojačati sistem za upravljanje zemljištem.

Privatni sektor u BiH treba biti podržan zdravim poslovnim okruženjem, prvenstveno putem daljeg unapređenja primjene ugovornog prava i uspostavljanja jedinstvenog ekonomskog prostora u zemlji. Može se primijetiti da je u 2013. godini ostvaren vrlo ograničen napredak u RPS u Bosni i Hercegovini. Kako bi se ubrzao oporavak i generisao daljnji rast, zemlja mora da prevlada mnoge izazove.

IFC je naglasio da iako pristup finansiranju ostaje glavni izazov, u 2013. godini je ostvaren određeni napredak, budući da su entitetske vlade uvele besplatne pravne usluge za građane koji su u dugu¹⁰⁰. Ipak, biće nužno da se unaprijede efikasni mehanizmi za povećanje konkurentnosti, poboljšanje stručnosti ljudskog kapitala, unapređenje poslovnog okruženja (kako bi se privukle SDI) kao i pojednostavljenje trgovine, uključujući bolji i brži marketing i jasno regulisan pristup različitim tržištima. To može da se postigne jedino kroz ponudu specijalizovanih, visokokvalitetnih usluga i proizvoda visoke vrijednosti. U tom smislu, i javni i privatni sektor trebaju intenzivirati zajedničke aktivnosti za jačanje kapaciteta istraživanja i inovacija kako bi proširili svoj puni potencijal za ostvarenje društveno-ekonomskog razvoja.

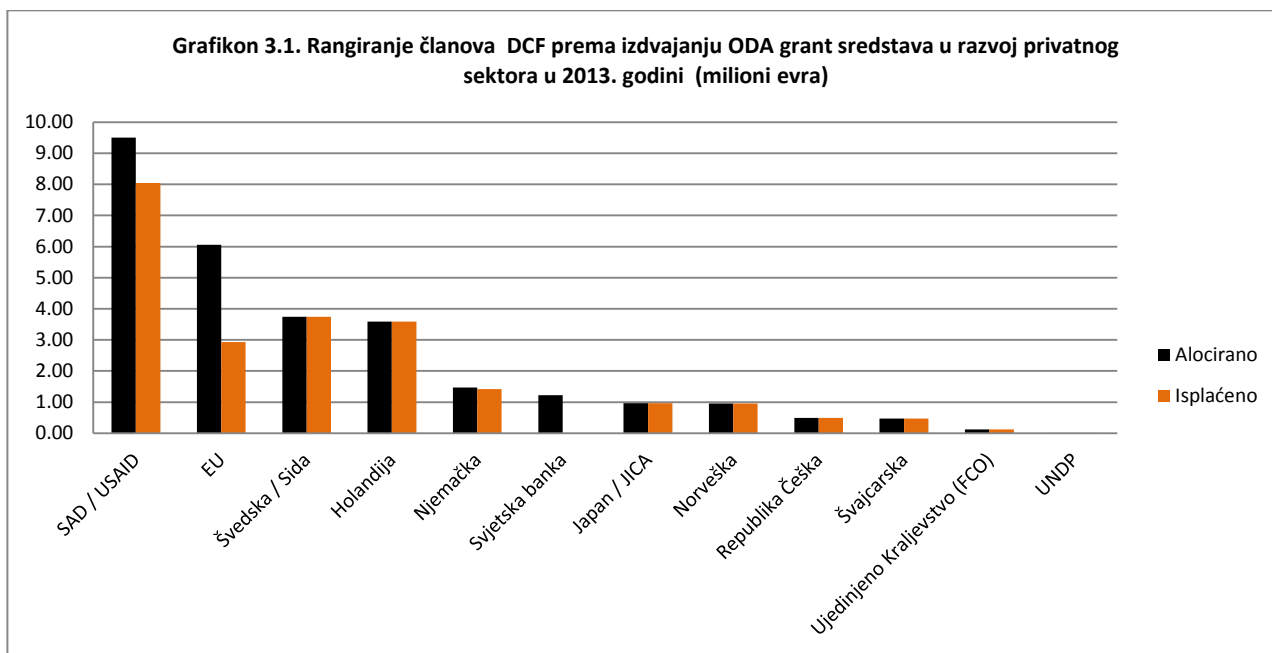
Aktivnosti donatora u 2013. godini

Članovi DCF aktivni u Razvoju privatnog sektora u 2013. godini su EBRD, EIB, Svjetska banka, SAD/USAID, EU, Švedska /Sida, Holandija, Njemačka, Japan/ JICA, Norveška, Republika Češka, Švajcarska, Ujedinjeno Kraljevstvo (FCO) i UNDP.

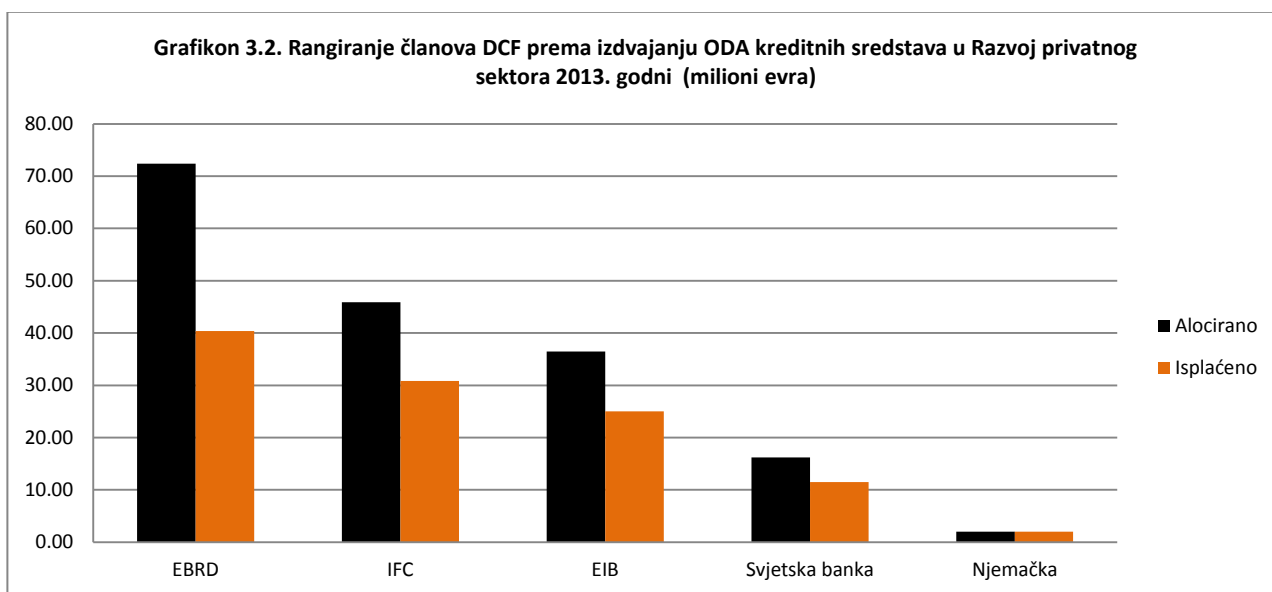
U 2013. godini, ukupno alocirana sredstva članova DCF u Razvoj privatnog sektora u 2013. godini iznose €201,60 miliona, od čega je iznos od €173,01 miliona bio je u formi kredita i €28,59 miliona u formi grantova. Ukupno isplaćena sredstva o ovaj Sektor u izvještajnom periodu iznose €132,63 miliona, od čega je iznos od €109,76 miliona bio isplaćen u formi kredita a iznos od €22,73 miliona u formi grantova..

Grafikon 3.1. pokazuje poređenje alociranih i isplaćenih ODA grant sredstava po donatorima koja su obezbjeđena za Razvoj privatnog sektora u 2013. godini. Vodeći donatori koji su obezbjedili pomoć u vidu granta u 2013. godini bili su SAD/USAID i EU, a slijede ih Švedska/Sida, Holandija, Njemačka, Svjetska banka, Japan / JICA, Norveška, Republika Češka, Švajcarska, Ujedinjeno Kraljevstvo (FCO) i UNDP. ODA sredstava isplaćena u ovaj Sektor slijede sličan obrazac sa izuzetkom EU, koja je izdvojila manji iznos alociranih sredstava.

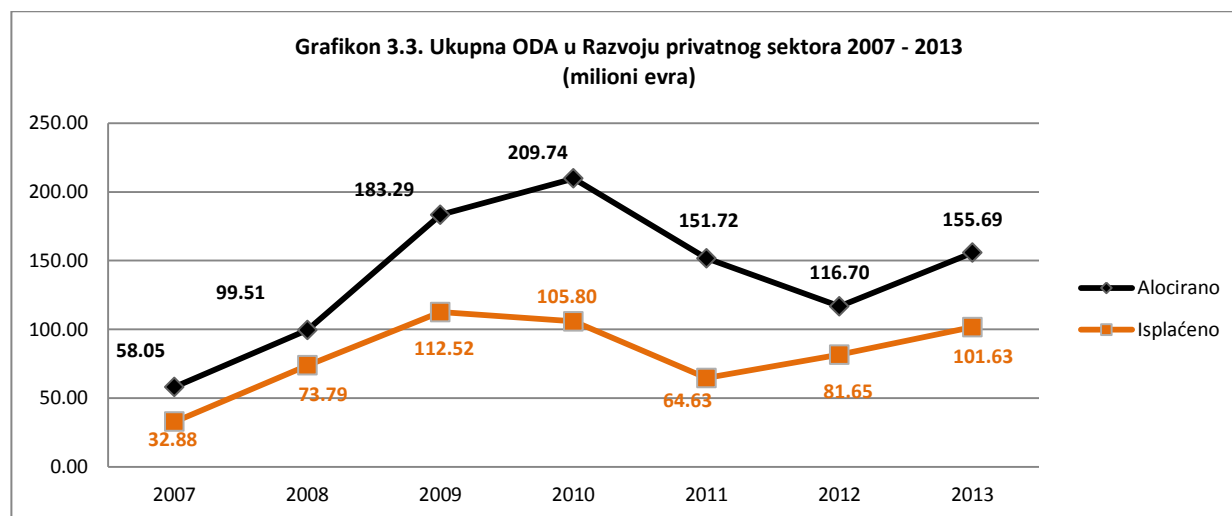
¹⁰⁰ Besplatne pravne usluge uspostavljene su na kantonalnom nivou u FBiH, na nivou RS i u 20 i opština širom zemlje. Stopa razrješениh slučajeva u kojima su klijenti prezaduženi dostigla je 65%.

Grafikon 3.2. poredi alocirana i isplaćena ODA kreditna sredstva prema finansijerima usmjerena u Razvoj privatnog sektora u 2013. godini. Vodeće Međunarodne finansijske institucije bile su EBRD, IFC, EIB i Svjetska banka, a slijedi ih Njemačka koja je kombinovala obje vrste pomoći (grant i kredit).

Grafikon 3.3. pokazuje stalno povećanje ukupnih ODA izdvajanja u Razvoj privatnog sektora u periodu od 2007 - 2010. godine, i oštar pad od 2010. do 2012 godine. Razlog za ovo može biti postepeno povlačenje podrške određenog broja bilateralnih donatora, pogoršanje spoljnjih uslova tokom globalne finansijske krize, što se odrazilo na BiH kroz smanjenje BiH izvoznih tržišta (EU) kao i na spori i neujednačeni oporavak nakon krize. Takođe, oštar pad ulaganja u Razvoj privatnog sektora u BiH u izvještajnom periodu bio je neizbježan, budući da je većina EU zemalja bila suočena sa vlastitim problemima kao što su veoma visoki javni dug i budžetski deficit, dok očekivana poboljšanja od strane BiH u procesima EU integracija još nisu ostvarena. Međutim, nedostatak sredstava iz prethodne godine nadoknađen je 2013. godine, kada je iznova uočena povećana alokacija i isplata ODA sredstava.

U 2013. godini, 29% od ukupnih ODA sredstava je alocirano i 27% isplaćeno u Razvoj privatnog sektora.

Glavni projekti u Razvoju privatnog sektora u BiH navedeni su u narednoj tabeli¹⁰¹:

Naziv projekta	Donator/finansijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Poboljšanje pristupa MSP finansijama (kredit)	Svjetska banka	132,57
SSL Bosnia III	IFC	52,68
ISP KREDIT ZA MSP & PRIORITETNE PROJEKTE II (kredit)	EIB	60,00
Projekat registracije nekretnina (kredit)	Svjetska banka	24,60
STSPK KREDIT ZA MSP & PRIORITETNE PROJEKTE (kredit)	EIB	20,00
(GTFP) SBERBANK BO (kredit)	IFC	17,63
BINGO II (kredit)	EBRD	17,00
EFSE III (kredit)	EIB	11,47
Sberbank BH MSP kreditna linija (kredit)	EBRD	10,00
Bekto Precisa (kredit)	IFC	8,00
Fond za razvoj opštinske infrastrukture (kredit)	EBRD	8,00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart?_afWindowMode=0&_afLoop=342677494085424&_adf.ctrl-state=mk4nl7ill_4

¹⁰¹Usljed velikog broja projekata involviranih u Razvoju privatnog sektora, samo neki projekti su navedeni u ovom izvještaju. Svi projekti klasifikovani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a - (www.donormapping.ba).

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2013. godini

U januaru 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o poljoprivredi¹⁰², zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak FBiH¹⁰³, dok je Narodna skupština RS usvojila je Zakon o organskoj proizvodnji hrane.¹⁰⁴

U martu 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o Fondu za razvoj i zapošljavanje RS¹⁰⁵, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem dugu RS¹⁰⁶, Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima RS¹⁰⁷, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnoj banci RS¹⁰⁸, Zakon o Fondu za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu RS¹⁰⁹, Zakon o Akcijskom fondu RS¹¹⁰ i Zakon o Fondu stanovanja RS¹¹¹. Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakona o izmjenama Zakona o poreznoj upravi.¹¹²

U aprilu 2013. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakona o izmjenama Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH¹¹³. Takođe, Narodna skupština RS usvojila je zakon o prostornom uređenju i građevinarstvu¹¹⁴.

U maju 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o razvoju malih i srednjih preduzeća RS¹¹⁵ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu u RS¹¹⁶. Istovremeno, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima¹¹⁷.

U junu 2013. godine, Narodna skupština RS odobrila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem dugu RS¹¹⁸, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava u RS¹¹⁹, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o bankama RS¹²⁰, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti u RS¹²¹ i Zakonom o koncesijama RS¹²², kao i Zakonom o nusproizvodima životinjskog porijekla u RS¹²³. Istovremeno, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama i tarifama.¹²⁴

¹⁰² Službene novine FBiH br. 7/13

¹⁰³ Službene novine FBiH br. 7/13

¹⁰⁴ Službeni glasnik RS br. 12/13

¹⁰⁵ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹⁰⁶ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹⁰⁷ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹⁰⁸ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹⁰⁹ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹¹⁰ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹¹¹ Službeni glasnik RS br. 28/13

¹¹² Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 06/13

¹¹³ Službeni glasnik BiH br. 32/13

¹¹⁴ Službeni glasnik RS br. 40/13

¹¹⁵ Službeni glasnik RS br. 50/13

¹¹⁶ Službeni glasnik RS br. 50/13

¹¹⁷ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 09/13

¹¹⁸ Službeni glasnik RS br. 59/13

¹¹⁹ Službeni glasnik RS br. 59/13

¹²⁰ Službeni glasnik RS br. 59/13

¹²¹ Službeni glasnik RS br. 59/13

¹²² Službeni glasnik RS br. 59/13

¹²³ Službeni glasnik RS br. 60/13

¹²⁴ Službene novine FBiH br. 43/13

U julu 2013. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita u bankama u BiH¹²⁵, dok je istovremeno Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu¹²⁶ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izmirenju stare devizne štednje¹²⁷.

Istovremeno, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o stranim ulaganjima RS¹²⁸, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljstvu u RS¹²⁹, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini u RS¹³⁰, zajedno sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u RS¹³¹, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zanatsko-preduzetničkoj djelatnosti u RS¹³² i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu¹³³ i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima u RS¹³⁴.

Pored ovoga, u julu 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža u RS¹³⁵, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnih stanova u RS¹³⁶, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskom postupku RS¹³⁷, zajedno sa Zakonom o posebnima načinima izmirenja poreskog duga u RS¹³⁸, i Zakonom o klasifikaciji djelatnosti RS¹³⁹ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim administrativnim taksama¹⁴⁰.

U avgustu 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lizingu¹⁴¹, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak FBiH¹⁴², Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama u FBiH¹⁴³ i Zakon o stočarstvu u FBiH.¹⁴⁴

Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima u FBiH¹⁴⁵ **u septembru 2013. godine**, dok je u **oktobru 2013.** Narodna skupština RS usvojila Zakon o uslugama¹⁴⁶

U novembru 2013. godine, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama BiH¹⁴⁷ usvojen je od Parlamentarne skupštine BiH, dok su u FBiH usvojeni Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH¹⁴⁸ i Autentično tumačenje odredbi člana 5. Zakona o

¹²⁵ Službeni glasnik BiH br. 58/13

¹²⁶ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 20/13

¹²⁷ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 20/13

¹²⁸ Službeni glasnik RS br. 68/13

¹²⁹ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³⁰ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³¹ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³² Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³³ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³⁴ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³⁵ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³⁶ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³⁷ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹³⁸ Službeni glasnik RS br. 66/13

¹³⁹ Službeni glasnik RS br. 66/13

¹⁴⁰ Službeni glasnik RS br. 67/13

¹⁴¹ Službene novine FBiH br. 65/13

¹⁴² Službene novine FBiH br. 65/13

¹⁴³ Službene novine FBiH br. 66/13

¹⁴⁴ Službene novine FBiH br. 66/13

¹⁴⁵ Službene novine FBiH br. 75/13

¹⁴⁶ Službeni glasnik RS br. 89/13

¹⁴⁷ Službeni glasnik BiH br. 87/13

¹⁴⁸ Službene novine FBiH br. 91/13

Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98, 36/99 i 33/04).¹⁴⁹ Istovremeno, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti u RS¹⁵⁰.

U decembru 2013. godine Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u BiH¹⁵¹, zajedno sa Zakonom o izmjenama Zakona o postupku indirektnog oporezivanja BiH¹⁵².

Istovremeno, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o zaštiti žiranta u FBiH¹⁵³, dok je Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o porezu na dohodak.¹⁵⁴

Koordinacija rada donatora

Mehanizmi za koordinaciju donatora u Razvoju privatnog sektora tokom 2013. godine bili su implementirani na različit način zavisno od pripadajućeg podsektora i nivoa uključenih vlasti.

Još uvijek ne postoji sveobuhvatan sektorski mehanizam za koordinaciju donatora u Razvoju privatnog sektora. Međutim, postoji relativno efikasna podjela i usklađen pristup među akterima u Sektoru.

Kako bi odgovorili na rastuće zahtjeve za koordinaciju, domaći akteri su formirali različita i fragmentirana koordinaciona tijela.

U tom smislu u **podsektoru *Institucionalni i pravni okvir, Evropska povelja o malim preduzećima, Akt o malim preduzećima, Konkurentnost***, Ministarstvo za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose formiralo je Radnu grupu za koordinaciju aktivnosti u podsektoru Turizma u BiH, dok u podsektoru poljoprivrede isto ministarstvo vrši koordinaciju između institucija i donatora preko Radne grupe za planiranje i koordinaciju međunarodne pomoći u Sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja.

U podsektoru ***Poslovno okruženje, Upravljanje zemljištem***, održavaju se *ad-hoc* koordinacioni sastanci vezani za projekte i većinom na bilateralnoj osnovi.

Donatori aktivni u Razvoju privatnog sektora redovno prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizuje Ministarstvo finansija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (SCIA).

Buduće aktivnosti

Razvoj privatnog sektora je od presudne važnosti za ostvarenje napretka u ekonomskom, političkom i društvenom razvoju u zemlji.

Svi akteri naglasili su potrebu jačanja institucionalnih kapaciteta, u unapređenju institucionalnog i zakonodavnog okvira koji će omogućiti bolji pristup finansijama, povećati konkurentnost i poboljšati poslovno

¹⁴⁹ Službene novine FBiH br. 92/13

¹⁵⁰ Službeni glasnik RS br. 108/13

¹⁵¹ Službeni glasnik BiH br. 100/13

¹⁵² Službeni glasnik BiH br. 100/13

¹⁵³ Službene novine FBiH br. 100/13

¹⁵⁴ Službeni glasnik RS br. 107/13

okruženje. Obzirom da u ovom Sektoru prevladavaju krediti nad grantovima i uz očekivanje da će se sličan trend nastaviti u budućnosti, povećanje konkurentnosti i vrijednosti izvoza su od ključne važnosti za budući ekonomski rast i razvoj Bosne i Hercegovine.

Prema Izvještaju EU Komisije o napretku BiH u 2013¹⁵⁵, „usvajanje nove strategije MSP za BiH moglo bi biti ključno za dalji razvoj **podsektora *Institucionalni i pravni okvir, Evropska povelja o malim preduzećima, Akt o malim preduzećima, Konkurentnost***. Iako je dobar znak da u Bosni i Hercegovini raste informisanost o EU Aktu o malim preduzećima, dokumentu EU za razvoj MSP i EU Agende 2020, još puno dodatnih aktivnosti treba preduzeti u ovom području kako bi se definisali jasni prioriteti zemlje, koordinacija na državnom nivou i poboljšala poslovna i investiciona klima. Ipak, slabi kapaciteti apsorpcije domaćih aktera kao i nedostatak jače podrške za reformske procese u ovom podsektoru predstavljaju izazov koji treba da se rješi zajedničkim naporima svih uključenih aktera.

Isto je navedeno i u preporukama Savjeta stranih investitora koje su objavljene u Bijeloj knjizi 2012/13¹⁵⁶ uzevši u obzir **podsektor *Poslovno okruženje, Upravljanje zemljištem***. BiH treba poboljšati svoju konkurentnost i poslovno okruženje, kako bi podržala privatni sektor različitim zakonima koji su na pogodan način orijentisani prema poslovanju preduzeća a kako bi se smanjila nezaposlenost. Poboljšanje poslovnog okruženja podrazumjeva preduzimanje daljih mjera kako bi se rješila slaba vladavina prava i korupcija. Takođe, potrebno je da se što prije počnu rješavati pitanja koja se odnose na proces privatizacije.

Svi akteri aktivni u ovom Sektoru slažu se da provođenje postojećih razvojnih strategija treba biti sinhronizovano, usklađeno i koordinisano na svim institucionalnim nivoima vlasti u BiH kao i sa donatorima, kako bi se ubrzao napredak u ekonomskom, političkom i društvenom razvoju Bosne i Hercegovine.

¹⁵⁵ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2013/package/ba_rapport_2013_en.pdf

¹⁵⁶ Za više informacija posjetite: http://www.fic.ba/pdf/White_Book_2012-13.pdf

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2013	EBRD, EIB, IFC, EU, Republika Češka i Norveška
Ostale ključne međunarodne organizacije	Energetska zajednica, Transportna opservatorija Jugoistočne Evrope (SEETO).
Ključni partneri među institucijama vlasti	<p>Strateški, institucionalni i regulatorni okvir: Ministarstvo komunikacija i saobraćaja BiH; Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH; Javno preduzeće Željeznice BiH; Ministarstvo saobraćaja i komunikacija FBiH; Federalna direkcija za civilno vazduhoplovstvo; Direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta FBiH; Ministarstvo energije, rudarstva i industrije FBiH; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH; Ministarstvo privrede, energetike i razvoja RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS.</p> <p>Transportna infrastruktura: Ministarstvo komunikacija i saobraćaja BiH; Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH; Ministarstvo saobraćaja i komunikacija FBiH; Federalna direkcija za civilno vazduhoplovstvo; Direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta FBiH; Ministarstvo energije, rudarstva i industrije FBiH; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH; Ministarstvo privrede, energetike i razvoja RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Javno preduzeće Željeznice FBiH; Javno preduzeće Direkcija cesta FBiH; Javno preduzeće Autoceste FBiH; Javno preduzeće Željeznice RS; Javno preduzeće putevi RS; Javno preduzeće autoceste RS.</p>
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova za potrebe sektora u 2013. godini	2013: Ukupno alocirano €201,27 miliona – €9,91 miliona u grantovima i €191,36 miliona u kreditima Ukupno isplaćeno €196,10 miliona – €4,50 miliona u grantovima i €191,60 miliona u kreditima
Zakonski okvir i sektorske strategije	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2013)</p> <p><i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH; Zakon o autoputu na Koridoru Vc FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o cestama FBiH; Zakon o električnoj energiji u FBiH; Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije u FBiH; Zakon o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o drumskom saobraćaju u RS; Zakon o obnovljivim izvorima energije u RS; Zakon o uređenju prostora i građenju RS; Zakon o energetskej efikasnosti u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Radio-televiziji RS; Zakon o javnim putevima u RS; Zakon o žičarama za prevoz lica u RS; Zakon o upravljanju otpadom RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasne kogeneracije RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u Brčko Distriktu BiH; Zakon o stavljanju van snage Zakona o opštim uslovima za isporuku u električne energije u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama Zakona o prevozu u drumskom</i></p>

	<p><i>saobraćaju u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima u Brčko Distriktu BiH; Zakon o premjeru i katastru nekretnina u Brčko Distriktu BiH.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije dostupne su na http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012</p>
Koordinacija rada donatora	<p>Strateški, institucionalni i regulatorni okvir: Neformalni bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Transportna infrastruktura: Neformalni bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru redovno učestvuju na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva finansija u trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći</p>

Pregled

Sektor transportne i energetske infrastrukture igra veoma značajnu ulogu u ekonomskom razvoju svake zemlje. Ulaganja u transport, energiju, uključujući energetska efikasnost, upravljanje vodama i otpadom, kao i društvenu infrastrukturu predstavljaju ključ održivog društveno-ekonomskog razvoja. Takva ulaganja, bilo da su javna, privatna ili donatorska, trebala bi da pomognu zemljama potencijalnim kandidatima da se pridržavaju standarda EU, posebno ekoloških i klimatskih standarda, kao i da unaprijede kvalitet usluga. Usljed posljedica koje su nastale nakon globalne ekonomske krize, oporavak Bosne i Hercegovine pa i čitave regije biće ubrzan ukoliko se mobilizuju ulaganja u novu kao i održavanje i nadogradnju postojeće infrastrukture. U tom smislu, unapređenje ekonomskog i društvenog razvoja BiH mora uključivati obnovu postojeće i izgradnju nove transportne i energetske infrastrukture, istovremeno s usklađivanjem njenog zakonodavnog okvira s EU *acquis*-om.

Sektor transportne i energetske infrastrukture opisan u ovom Izvještaju razlikuje se od klasifikacije korištene u prethodnim izvještajima, koja se zasnivala na sektorima definisanim u prethodnoj Srednjoročnoj razvojnoj strategiji BiH (MTDS) na način da uključuje elemente Sektora infrastrukture.

Sektor transportne i energetske infrastrukture sastoji se od dva podsektora:

- Strateški, institucionalni i regulatorni okvir, i
- Transportna infrastruktura¹⁵⁷.

U 2013. godini, ograničen napredak ostvaren je u Sektoru transportne i energetske infrastrukture u BiH. BiH posjeduje strategije koje se odnose na transport na entitetskom nivou. Međutim, još uvijek treba da bude usaglašen i institucionalizovani pravni okvir i strategija transportne infrastrukture na nivou BiH.

Podsektor Strateški, institucionalni i regulatorni okvir je zabilježio neujednačen i veoma spor napredak. Pripremljena je Okvirna transportna politika BiH 2013 – 2020, ali je još uvijek u fazi usvajanja, što posljedično odgađa usvajanje drugih ključnih strateških dokumenata i dokumenata politike za sve podsektore transporta. Takođe, zakonodavstvo koje reguliše željeznički, drumski, pomorski i transport unutrašnjih plovnih puteva još uvijek nije usklađeno sa *acquis*-om.

U pogledu trans-evropskih transportnih mreža, BiH aktivno učestvuje u radu Transportnog opservatorija za Jugoistočnu Evropu (SEETO) i doprinosi u provođenju Memoranduma o razumjevanju o razvoju Glavne regionalne transportne mreže Jugoistočne Evrope. Uporedo sa napretkom ostvarenim u izgradnji Koridora Vc, određeni napredak ostvaren je i u drumskom transportu. Međutim, još uvijek od najveće zabrinutosti ostaje cestovna bezbjednost budući da je stopa drumskih nesreća u BiH među najvećim u Evropi. Buduće aktivnosti trebaju da budu fokusirane na poboljšanje cestovne bezbjednosti.

Otvaranje željezničkog tržišta još uvijek je u ranoj fazi kao i oblast unutrašnjih plovnih puteva. Pitanja deminiranja kao i obnove plovnog puta rijeke Save još nisu riješena dok je istovremeno planirano uvođenje informacionog sistema za rijeke odloženo. Još uvijek predstoji usvajanje relevantne regulative za unutrašnju plovidbu i njeno usklađivanje sa *acquis*-om.

¹⁵⁷ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

U pogledu vazdušnog transporta, napredovala je provedba prve faze Zajedničkog evropskog vazdušnog prostora. Pored toga, BiH je ratifikovala Sporazum o uspostavljanju funkcionalnih blokova vazdušnog prostora centralne Evrope (FAB CE).

U oblasti energije, BiH još nije izradila sveobuhvatnu energetska strategiju. Strateško planiranje u entitetima još nije usklađeno, posebno kada je riječ o snabdijevanju naftom, gasom i električnom energijom kao i usklađivanju zajedničkog pristupa prema investicionim prioritetima. Zemlja zaostaje u ispunjavanju svojih obaveza prema Ugovoru o Energetskoj zajednici. Saradnja i koordinacija između entiteta u energetskom sektoru je u početnoj fazi, što je rezultiralo ostvarenim neznatnim napretkom u tom području. Uzevši u obzir da područje energije unutar Sektora posjeduje jak investicioni potencijal, od presudne važnosti je da se poboljšaju svi njegovi funkcionalni i regulatorni aspekti, sa posebnim fokusom na područja snabdijevanja, efikasnog funkcionisanja prenosa električne energije, integrisanih energetska tržišta i pune nezavisnosti regulatornih tijela.

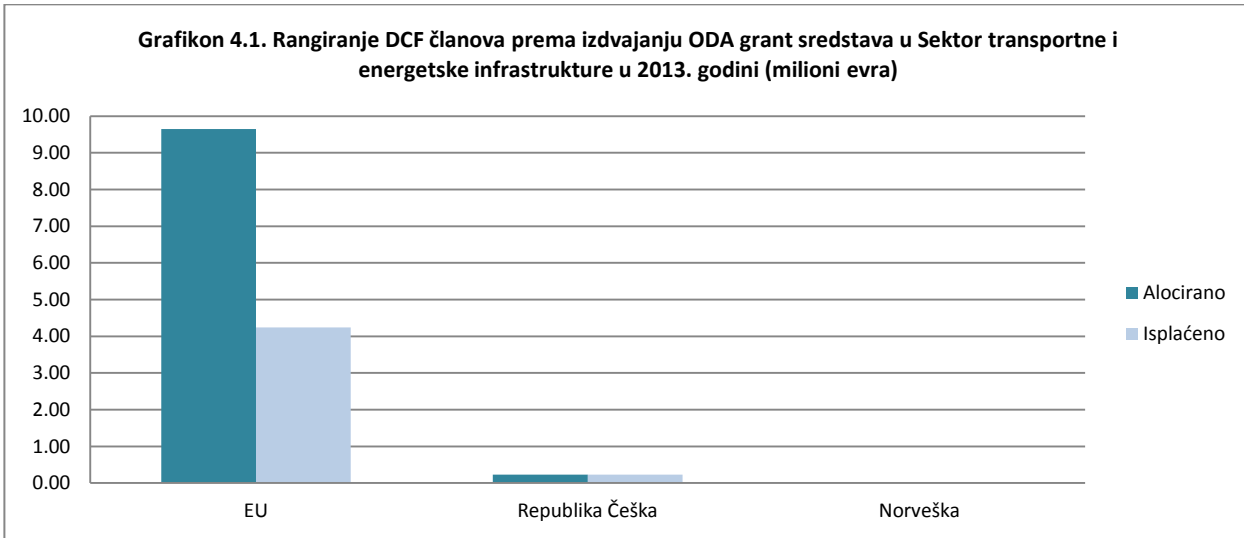
U podeskoru **Transportne infrastrukture**, unapređenje transportne infrastrukture treba da se intenzivira u skladu s dogovorenom sveobuhvatnom mrežom Transportnog opservatorija za Jugoistočnu Evropu (SEETO). Određeni napredak ostvaren je u izgradnji i opremanju Koridora Vc i kontinuiranim radovima na obnovi željezničkih tračnica. Ipak, ostaje problem uskog grla u tunelu Ivan i nagiba u Bradini, koji onemogućavaju tranzit Ro-La vozova i 40-ostopnih kontejnera iz luke Ploče. U oblasti pomorskog transporta, Bosna i Hercegovina još uvijek nije strana u nijednoj od najvažnijih konvencija Međunarodne pomorske organizacije (IMO).

Aktivnosti donatora u 2013. godini

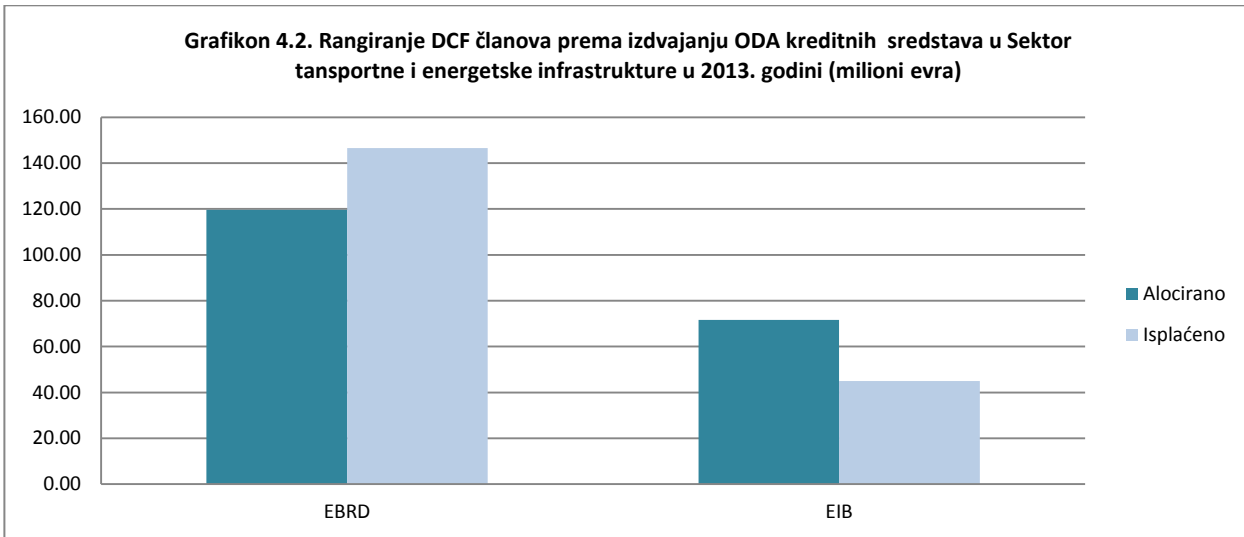
Članovi DCF aktivni u Sektoru transportne i energetske infrastrukture u 2013. godini su EBRD, EIB, EU, Republika Češka i Norveška.

U 2013. godini, ukupno alocirana sredstva članova DCF u Sektor transportne i energetske infrastrukture iznose €201,27 miliona, od čega je €191,37 miliona obezbjeđeno u formi kredita a €9,90 miliona u formi grantova. Ukupno isplaćena sredstva u ovaj Sektor u izvještajnom periodu iznose €196,10 milion, od čega je iznos od €191,60 miliona bio isplaćen u formi kredita a €4,50 miliona je isplaćeno u formi grantova.

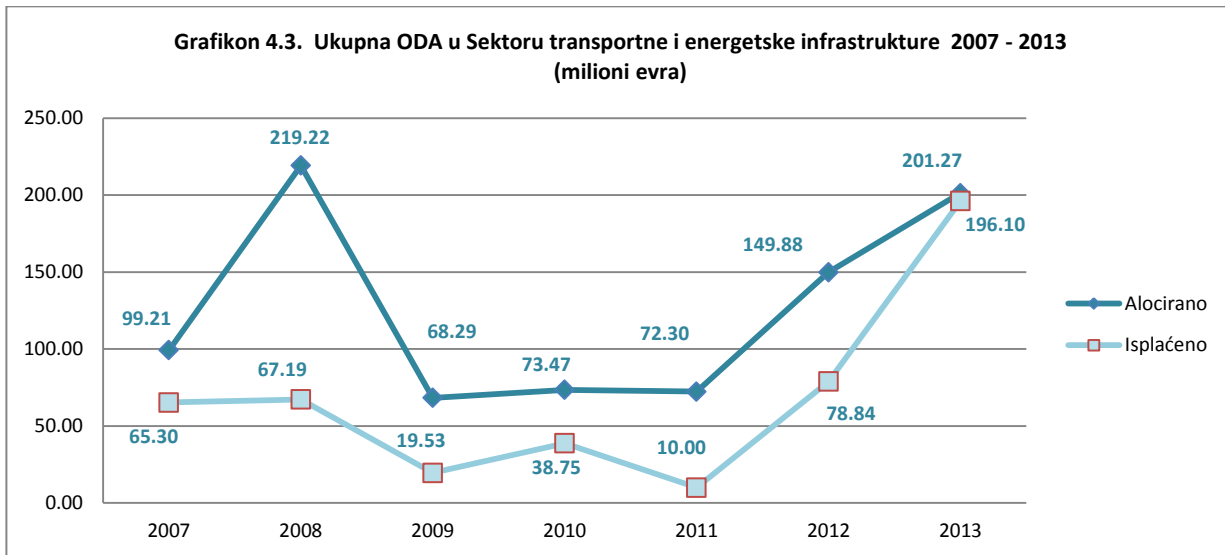
Grafikon 4.1 poredi alocirana isplaćena ODA grant sredstva prema učešću donatora koja su usmjerena u Sektor transportne i energetske infrastrukture u 2013. godini. Vodeći donatori koji su obezbjedili pomoć u grantovima u 2013. godini bili su EU, Republika Češka i Norveška.

Grafikon 4.2. poredi alocirana i isplaćena ODA kreditna sredstva prema finansijerima koja su obezbjeđena za Sektor transportne i energetske infrastrukture u 2013. godini. Može se primjetiti da su Multilateralne međunarodne finansijske institucije / IFIs (EBRD i EIB) većinu pomoći obezbjedili u formi kredita, dok su grantove obezbjedili bilateralni donatori (EU, Republika Češka i Norveška).

Grafikon 4.3 pokazuje povećanje donatorskih davanja u periodu od 2007 do 2008 i oštar pad u 2009. godini (kada je ekonomska kriza u partnerskim zemljama bila na vrhuncu). Poslije 2009. godine, očigledno je povećanje sredstava pomoći, te su se u ovom Sektoru od 2011. godine investicije udvostručile. Većina sredstava je realizovana u formi kredita za izgradnju dionica autoputa Koridora Vc, te se taj trend nastavio i u 2013. godini.

U 2013. godini, 29% od ukupnih ODA sredstava je alocirano a 41 % je isplaćeno u Sektor transportne i energetske infrastrukture.

Glavni projekti u Sektoru transportne i energetske infrastrukture navedeni su u narednoj tabeli¹⁵⁸:

Naziv projekta	Donator/finansijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Koridor Vc – povećanje kreditnog okvira (kredit)	EBRD	205,00
KORIDOR VC – DRUGA FAZA (kredit)	EIB	166,00
BANJA LUKA-DOBOJ AUTOPUT (kredit)	EIB	160,00
Banja Luka - Doboj tranša II (kredit)	EBRD	150,00
Unapređenje osnovne mreže regionalne transportne infrastrukture u Bosni i Hercegovini – Željeznice	EU	9,00
Obnova i izgradnja postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda "Butila" u Sarajevu	EU	8,00
Petlja Mahovljani	EC	5,00

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora:

http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart?_afWindowMode=0&_afLoop=342677494085424&_adf.ctrl-state=mk4nl7ill_4

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2013. godini

U januaru 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o autoputu na Koridoru Vc FBiH¹⁵⁹, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o drumskom saobraćaju u RS¹⁶⁰.

¹⁵⁸ Usljed velikog broja projekata involviranih u Sektoru transportne i energetske infrastrukture, samo neki projekti su navedeni u ovom izvještaju. Svi projekti klasifikovani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a - (www.donormapping.ba).

¹⁵⁹ Službene novine FBiH br. 8/13

¹⁶⁰ Službeni glasnik RS br.12/13

U **februaru 2013. godine**, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH¹⁶¹, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji¹⁶² i Zakon o stavljanju van snage Zakona o opštim uslovima za isporuku električne energije u Brčko Distriktu BiH¹⁶³.

U **aprilu 2013. godine** Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije¹⁶⁴, zajedno sa Zakonom o uređenju prostora i građenja¹⁶⁵, dok je u **maju 2013. godine** Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima u Brčko Distriktu BiH¹⁶⁶, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima¹⁶⁷.

U **junu 2013. godine** Narodna skupština RS usvojila je Zakon o energetskej efikasnosti¹⁶⁸.

U **avgustu 2013. godine** Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o cestama FBiH¹⁶⁹, zajedno sa Zakonom o električnoj energiji u FBiH¹⁷⁰.

U **septembru 2013. godine** Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije u FBiH¹⁷¹, dok je istovremeno Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila Zakon o premjeru i katastru nekretnina u Brčko Distriktu BiH¹⁷² i Zakon o izmjenama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju u Brčko Distriktu BiH¹⁷³.

U **oktobru 2013. godine** Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u FBiH¹⁷⁴, dok je Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Radio-televiziji RS¹⁷⁵ i Zakon o o javnim putevima u RS¹⁷⁶.

U **novembru 2013. godine** Narodna skupština RS usvojila je Zakon o žičarama za prevoz lica¹⁷⁷ zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasne kogeneracije¹⁷⁸ i Zakonom o upravljanju otpadom RS¹⁷⁹.

Koordinacija rada donatora

Kako bi koordinisali svoje aktivnosti i diskutovali o napretku ostvarenom u provođenju reformi u okviru Sektora transportne i energetske infrastrukture, donatori i predstavnici vlasti BiH sastaju se manje više redovno, zavisno od sektora koji je u pitanju. Međutim, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije donatora u

¹⁶¹ Službeni glasnik BiH br.18/13

¹⁶² Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 4/13

¹⁶³ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 4/13

¹⁶⁴ Službeni glasnik RS br. 39/13

¹⁶⁵ Službeni glasnik RS br. 40/13

¹⁶⁶ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 9/13

¹⁶⁷ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 9/13

¹⁶⁸ Službeni glasnik RS br. 59/13

¹⁶⁹ Službene novine FBiH br. 66/13

¹⁷⁰ Službene novine FBiH br. 66/13

¹⁷¹ Službene novine FBiH br. 70/13

¹⁷² Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 31/13

¹⁷³ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 31/13

¹⁷⁴ Službene novine FBiH br. 77/13

¹⁷⁵ Službeni glasnik RS br. 89/13

¹⁷⁶ Službeni glasnik RS br. 89/13

¹⁷⁷ Službeni glasnik RS br. 108/13

¹⁷⁸ Službeni glasnik RS br. 108/13

¹⁷⁹ Službeni glasnik RS br. 111/13

ovom Sektoru još uvijek ne postoje, budući da su sastanci većinom vezani za projekte, organizovani na bilateralnoj i *ad hoc* osnovi.

Može se primjetiti da još uvijek treba unaprijediti koordinaciju između relevantnih institucija na različitim nivoima vlasti u BiH u podsektoru **Strateškog, institucionalnog i regulatornog okvira**, kako bi se ojačao njihov kapacitet i koordinacija. Isto se može reći i za podsektor **Transportne infrastrukture**.

Međunarodna tijela kao što su Komisija za sliv rijeke Save¹⁸⁰ i SEETO koordinišu aktivnosti u oblasti transporta, dok je Koordinaciona grupa Energetske zajednice za obezbjeđenje snabdijevanja aktivna u području koordinacije snabdijevanja električne energije.

Donatori aktivni u Sektoru transportne i energetske infrastrukture redovno prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizuje Ministarstvo finansija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFIT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Dalje jačanje i unapređenje Sektora transportne i energetske infrastrukture predstavlja jedan od glavnih preduslova za rast, razvoj BiH i njeno približavanje prema EU.

Prema svim akterima uključenim u izradu DMR, buduće aktivnosti u ovom Sektoru trebale bi da budu usmjerene na daljnji razvoj cijelog Sektora kao i na nastavak reformskih procesa u njemu. Stoga bi prioritet oba podsektora, **Strateškog, institucionalnog i regulatornog okvira** i **Transportne infrastrukture** trebao biti daljnji razvoj nove i nadogradnja postojeće transportne i energetske infrastrukture uz istovremeno unapređenje zakonodavnog okvira, finansijskih i ljudskih kapaciteta. Uzevši u obzir da krediti prevladavaju u ovom Sektoru, važno je da se ubrzaju reforme u cilju stvaranja tržišno orijentisane, finansijski održive infrastrukture. Svi interesni akteri naglasili su potrebu da se uspostavi bolja koordinacija između svih nivoa vlasti, kao i da se unaprijede i usklade propisi unutar Bosne i Hercegovine.

Takođe, mreže infrastrukture u BiH trebaju da budu modernizovane kako bi postale osnova za produktivnu i izvozno orijentisanu ekonomiju. Pored toga, budući da se troškovi investiranja broje u milijardama evra i ne mogu biti finansirani samo iz državnih izvora, moraće da budu zajednički finansirani kako od domaćih tako i od spoljnjih sredstava.

¹⁸⁰BiH, Hrvatska, Slovenija i Srbija su osnivači Međunarodne komisije za sliv rijeke Save (mart, 2003) koja ima za cilj da reguliše i poboljša plovidbu rječnih čamaca na rijeci Savi, kao i korištenje vode i turizam. <http://www.savacommission.org/>

<p>Članovi DCF aktivni u Sektoru u 2013</p>	<p>Njemačka, EBRD, EU, Svjetska banka, Švedska / Sida, UNDP, Holandija, Republika Češka, SAD / USAID, Japan /JICA, Slovenija, Norveška, Mađarska.</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Globalni fond za zaštitu okoline (GEF), Program zaštite okoline Ujedinjenih naroda (UNEP), Posebni fond za klimatske promjene (SCCF), OSCE.</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Transpozicija i implementacija Acquis-a u oblasti zaštite okoline i drugih međunarodnih obaveza: Ministarstvo spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo okoliša i turizma FBiH; Ministarstvo prostornog uređenja FBiH; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS</p> <p>Unapređenje infrastrukture za zaštitu okoline: Ministarstvo spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo okoliša i turizma FBiH; Ministarstvo prostornog uređenja FBiH; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS</p>
<p>Ukupno alocirana /isplaćena sredstva DCF članova za potrebe sektora u 2013. godini</p>	<p>2013: Ukupno alocirano €165,48 miliona – €37,03 miliona u grantovima i €128,45 miliona u kreditima</p> <p>Ukupno isplaćeno €48,24 miliona – €24,22 miliona u grantovima i €24,02 miliona u kreditima</p>
<p>Zakonski okvir i sektorske strategije</p>	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2013. godini)</p> <p><i>Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za BiH; Zakon o zaštiti prirode FBiH; Zakon o geološkim istraživanjima RS; Zakon o upravljanju otpadom u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama u RS.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije dostupne su na http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Transpozicija i implementacija Acquis-a u oblasti zaštite okoline i drugih međunarodnih obaveza: bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Unapređenje infrastrukture za zaštitu okoline: bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru redovno učestvuju na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva finansija u trezora / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoć.</p>

Pregled

Prema projekcijama klimatskih promjena, očekuje se da će se učestalost ekstremnih vremenskih uslova i za to vezanih rizika najvjerojatnije nastaviti da povećava u narednom periodu. Kako efekti klimatskih promjena postaju sve očigledniji, promjene u načinu korištenja zemljišta i sve veći broj ljudskih naselja izgrađenih u područjima podložnim katastrofama povećavaju izloženost stanovništva opasnostima izazvanim vremenskim promjenama.¹⁸¹

Region Jugoistočne Evrope (SEE) podložan je prirodnim katastrofama kao što su zemljotresi, poplave i šumski požari. Takođe, sve učestalije klimatske oscilacije zabilježene u cijelom regionu, rezultirale su intenzivnim i češćim sušama, poplavama, epizodama ekstremnih vrućina i hladnoća, zemljotresima i klizištima, prevazilazeći mogućnosti svake pojedinačne zemlje da se samostalno izbori sa posljedicama. Budući da se nivo kapaciteta za pripravnost i prevenciju znatno razlikuje od zemlje do zemlje, prevazilaženje svih prethodno navedenih rizika biće ostvarivo jedino putem regionalne saradnje.

Obzirom da regionalna saradnja trenutno nije razvijena u mjeri koja je potrebna za pripravnost i efektivno rješavanje mogućih budućih katastrofa, od velike važnosti je da se u ovoj oblasti uspostavi okvirna sistematična pripravnost za odgovor na katastrofe, kroz usaglašen standardizovani jezik, opremu, sisteme za uzbuđivanje i prekogranične protokole.

U cilju poboljšanja uslova za zaštitu okoline na regionalnom kao i na nivou pojedinačnih zemalja i lokalnom nivou, biće potrebno da se ulože značajne investicije u infrastrukturu za zaštitu okoline, koje bi trebale biti popraćene institucionalnim reformama i propisima koji će suzbiti klimatske promjene i njihov uticaj i što bi na kraju trebalo obezbijediti ekološki održivu budućnost.

Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena opisan u ovom Izvještaju zasnovan je na sektorskoj klasifikaciji Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MIPD) i razlikuje se od klasifikacije korištene u prethodnim izvještajima, koja se zasnivala na sektorima definisanim u prethodnoj Srednjoročnoj razvojnoj strategiji BiH (MTDS), na način da uključuje elemente Sektora zaštite okoline.

Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena sastoji se od dva podsektora:

- Transpozicija i implementacija *Acquis*-a u oblasti zaštite okoline i drugih međunarodnih obaveza i
- Unapređenje infrastrukture za zaštitu okoline¹⁸².

U 2013. godini, ograničeni napredak ostvaren je u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena u Bosni i Hercegovini. Bez obzira na činjenicu da BiH ima jednu od najnižih emisija stakleničkih plinova po stanovniku u Evropi (ekvivalent pet tona CO₂ po stanovniku godišnje - oko polovine prosjeka EU)¹⁸³ direktan uticaj klimatskih promjena već je primjetan u ekonomski važnim sektorima Poljoprivrede, Šumarstva i Turizma, koji imaju značajnu ulogu u ekonomiji zemlje. U skladu s tim, zakonodavstvo u oblasti zaštite okoline i unapređenje kapaciteta BiH koji mogu brzo reagovati i nositi se sa bilo kojom klimatskom promjenom, trebali su odavno biti uspostavljeni, ukoliko se namjerava ispuniti jedan od ciljeva Strategije Evropa 2020, koji se

¹⁸¹ Za više informacija posjetite: <http://www.ipcc.ch/>

¹⁸² Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

¹⁸³ Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za BiH, juli 2013. godine

odnose na izazove vezane za klimatske promjene, a posebno na smanjenje emisije stakleničkih plinova¹⁸⁴ u svim relevantnim MPID sektorima. U drugu ruku, usklađenost sa principima održivog razvoja, kao i razvijeni kapaciteti za udovoljavanje zahtjevima odgovarajuće pravne stečevine EU za zaštitu okoline, predstavljaju važan "preduslov" za privlačenje buduće finansijske pomoći u Bosni i Hercegovini.

U 2013. godini, ostvaren je ograničeni napredak u podsektoru Transpozicija i implementacija *Acquis*-a u oblasti zaštite okoline i drugih međunarodnih obaveza. Usvojena je Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za BiH. Pripremljen je i objavljen prvi Izvještaj o stanju zaštite okoline u Bosni i Hercegovini. Napravljeni su prvi koraci u usklađivanju zakonodavstva na nivou entiteta, dok je istovremeno budžet Brčko Distrikta programirao finansiranje za pripremu novog seta zakona u oblasti zaštite okoline. U procesu pripreme je Politika zaštite okoline u BiH kao i Strategija BiH za približavanje EU *Acquis*-u u oblasti zaštite okoline. Iako je ostvaren određen napredak u implementaciji *acquis*-a u oblasti zaštite okoline na različitim nivoima vlasti u zemlji, još uvijek treba da se ostvari njegovo potpuno usklađivanje putem rigoroznog provođenja zakona, praćenja primjene zakona i daljeg ulaganja.

Takođe, u podsektoru **Unapređenje infrastrukture za zaštitu okoline u 2013. godini ostvaren je ograničeni napredak.** I dok je provođenje relevantnih propisa u ovom podsektoru u ranoj fazi, kao i njihovo usklađivanje sa *acquis*-om, mreža za nadzor vazduha u cijeloj zemlji tek treba da bude uspostavljena, te trebaju da budu unaprijeđeni sistemi za praćenje i planiranje kvalitete vazduha.

U oblasti upravljanja otpadom, planiranje infrastrukture za upravljanje čvrstim otpadom intenzivirano je putem završetka izrade studija za odabir budućih lokacija regionalnih sanitarnih odlagališta, kao i kroz izradu opštinskih planova upravljanja otpadom za određen broj odabranih regiona. Međutim, još uvijek ne postoji strateško planiranje za investiranje u ovaj Sektor na nivou zemlje. Investicije i aktivnosti koje se provode u oblasti odvajanja otpada i recikliranja su u početnoj fazi, dok je istovremeno potrebno hitno unaprijediti kapacitete za upravljanje industrijskim i opasnim otpadom.

Pored toga, administrativni kapacitet Sektora zaštite okoline i klimatskih promjena ostaje slab. Mehanizam za sveobuhvatno usklađivanje sa EU zakonodavstvom širom zemlje trebao bi da bude znatno ojačan kao i javne konsultacije sa civilnim društvom i drugim interesnim akterima.

U pogledu klimatskih promjena, neophodno je preduzeti znatne aktivnosti za podizanje svijesti, uspostaviti bolji strateški pristup za zemlju, uskladiti se sa i provesti *acquis* kao i nastaviti sa izgradnjom administrativnih kapaciteta, uključujući međuinstitucionalnu saradnju i koordinaciju.

Aktivnosti donatora u 2013. godini

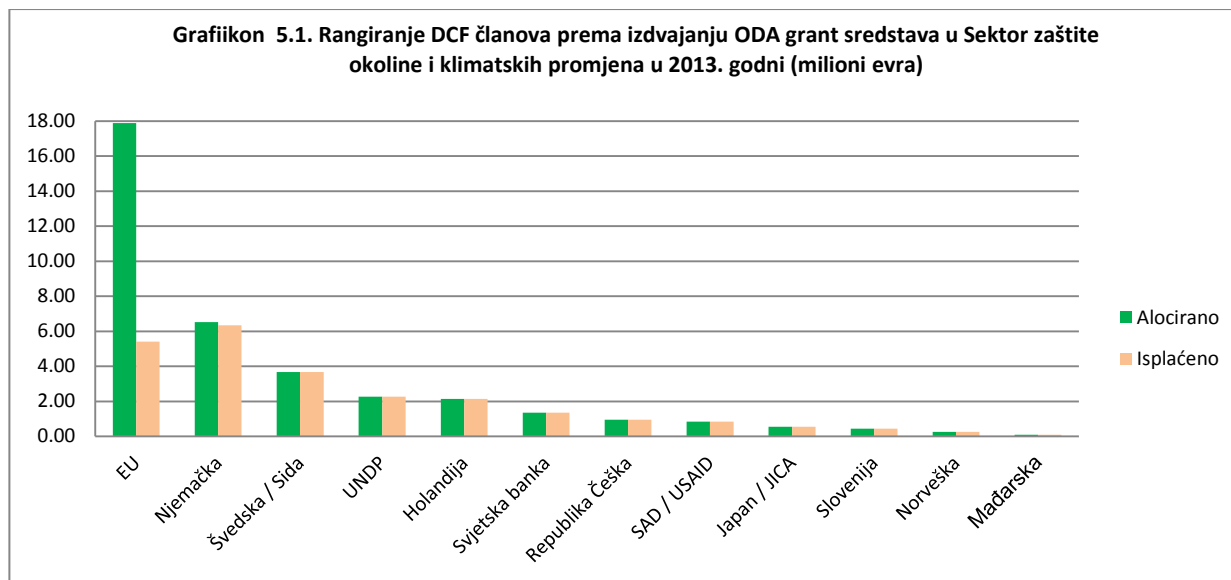
Članovi DCF aktivni u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena u 2013. godini su Njemačka, EBRD, EU, Svjetska banka, Švedska / Sida, UNDP, Holandija, Republika Češka, SAD/ USAID, Japan /JICA, Slovenija, Norveška i Mađarska.

U 2013. godini, ukupno alocirana sredstva članova DCF u Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena u 2013. godini iznose €165,48 miliona, od čega je €128,45 miliona obezbjeđeno u formi kredita a €37,03

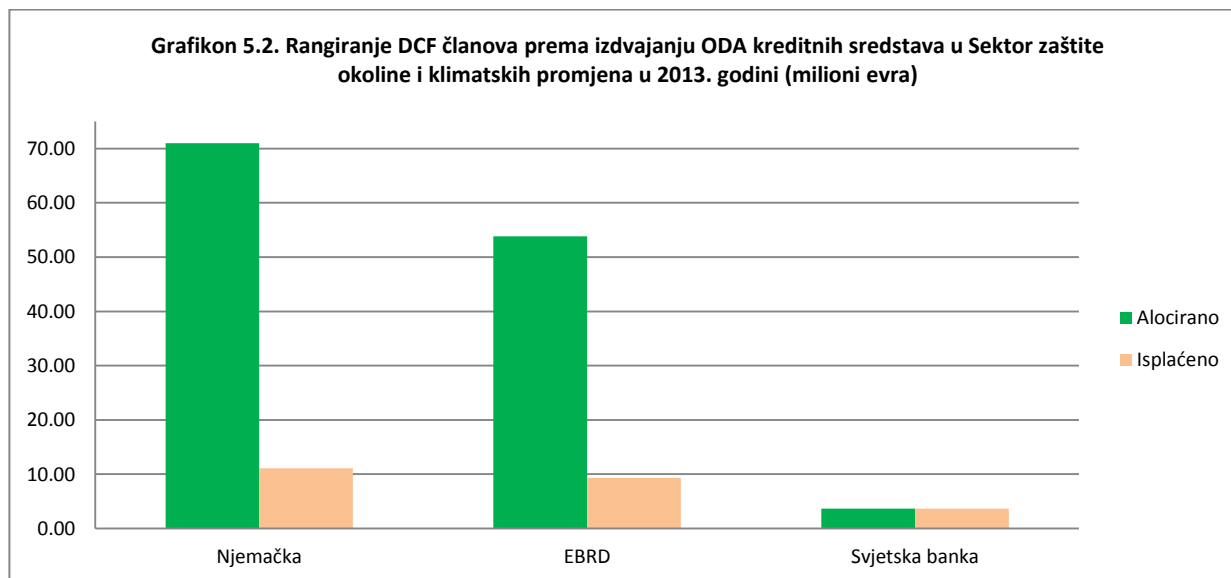
¹⁸⁴ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm

miliona u formi grantova. Ukupno isplaćena sredstva u ovaj Sektor u izvještajnom periodu iznose €48,24 miliona, od čega je €24,02 miliona bilo isplaćeno u kreditima a €24,22 miliona u grantovima.

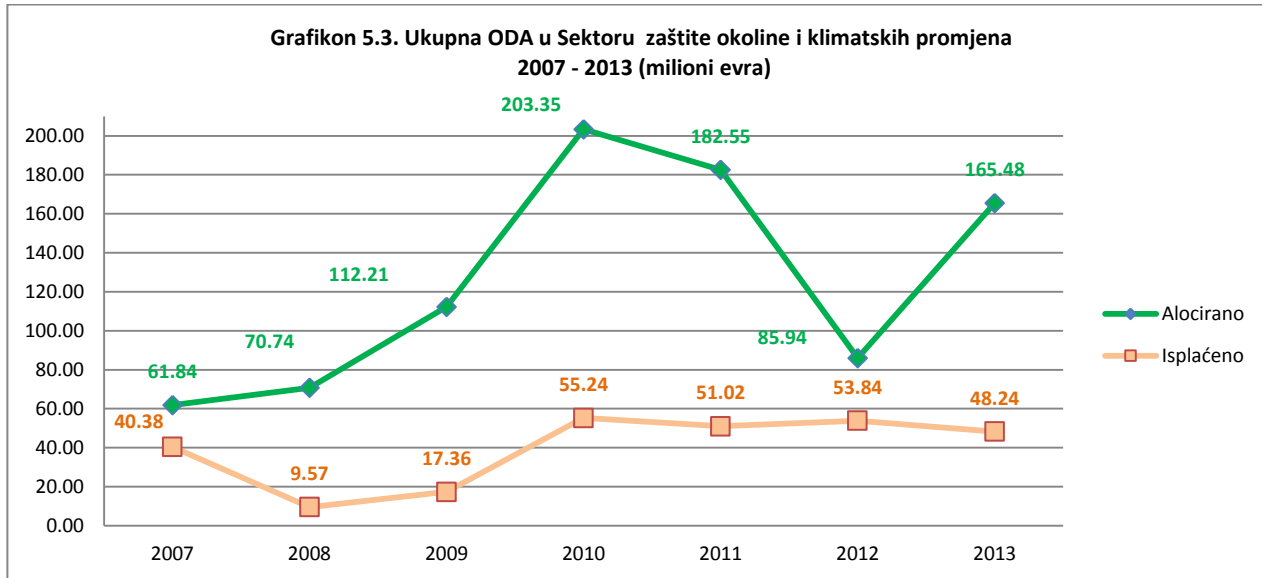
Grafikon 5.1. poredi alocirana i isplaćena ODA grant sredstva usmjerena u Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena u 2013. godini. Vodeći donatori koji su u 2013. godini obezbjedili grant pomoć bili su EU i Njemačka a slijede ih Švedska / Sida, UNDP, Holandija, Svjetska banka, Republika Češka, SAD/ USAID, Japan /JICA, Slovenija, Norveška i Mađarska.

Grafikon 5.2. pokazuje poređenje alociranih i isplaćenih ODA kreditnih sredstava po finansijerima koja su obezbjeđena za Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena u 2013. godini. Može se primjetiti da je EBRD, kao multilateralna finansijska institucija, obezbjedila većinu pomoći u formi kredita, dok su grantove obezbjedili EU, UNDP i bilateralni donatori (Švedska / Sida, UNDP, Holandija, Republika Češka, SAD/USAID, itd.), dok su Njemačka i Svjetska banka kombinovali obe vrste pomoći.

Grafikon 5.3 pokazuje stalno povećanje priliva ODA sredstava u ovom Sektoru u periodu od 2007 do 2010, kada su isti bili na vrhuncu. Mali pad u prilivu sredstava pomoći zabilježen je 2011. godine i oštar pad u 2012. godini, kada je priliv sredstava bio na najnižem nivou od 2008. godine. Poslije 2012. godine, investicije u ovom Sektoru su iznova u uzlaznom trendu. Na osnovu komparativnih prednosti koje postoje u Sektoru, više podrške treba da bude usmjereno na dalje unapređenje održivosti zaštite okoline i zelenog razvoja u BiH.

U 2013. godini, 24% od ukupnih ODA sredstava je alocirano i 10% je isplaćeno u Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena.

Glavni projekti u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena navedeni su u narednoj tabeli¹⁸⁵:

Naziv projekta	Donator/finansijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
EP BiH – Projekat hidroelektrana (kredit)	EBRD	35,00
Drugi projekat upravljanja čvrstom otpadom	EU	33,70
Projekat odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Bihać	Njemačka	17,50
Hidroelektrana (HE) Rama	Njemačka	17,00
Projekat sistema vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda u Banjoj Luci	Njemačka	14,00
Sufinansiranje projekata infrastrukture zaštite okoline sa EIB-om	Švedska /Sida	13,00
Opštinski program upravljanja čvrstim otpadom	Švedska /Sida	10,00
Podrška sektoru čvrstog otpada u BiH	EU	5,50
Izgradnja male hidroelektrane Cijevna III	EU	5,50
Projekat otpadnih voda Cazin (kredit)	EBRD	5,00
Projekat centralnog grijanja Pale (kredit)	EBRD	4,50
(3E) Ekonomija energetske efikasnosti	USAID	3,32

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora:

http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart?_afWindowMode=0&_afLoop=342677494085424&_adf.ctrl-state=mk4nl7iil_4

¹⁸⁵ Usljed velikog broja projekata u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena, samo neki projekti su navedeni u ovom izvještaju. Svi projekti klasifikovani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a - (www.donormapping.ba).

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2013. godini

U junu 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama¹⁸⁶, dok je u avgustu 2013. godine Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o zaštiti prirode¹⁸⁷.

Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za Bosnu i Hercegovinu usvojena je od strane Savjeta ministara Bosne i Hercegovine u oktobru 2013. godine.

U novembru 2013. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o geološkim istraživanjima¹⁸⁸, kao i Zakon o upravljanju otpadom u RS¹⁸⁹.

Koordinacija rada donatora

Trenutno ne postoje formalizovani mehanizmi donatorske koordinacije ili razmjene informacija u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena.

U oblasti Zaštite okoline, Ministarstvo spoljnje trgovine ekonomskih odnosa (MSTEO) saraduje sa entitetskim ministarstvima za zaštitu okoline, poljoprivrede i upravljanja vodama kao i sa relevantnim agencijama nadležnim za vode i BD BiH, putem svoga međunetitetskog tijela za zaštitu okoline koje je oformljeno 2006. godine kao međuinstitucionalno tijelo za koordinaciju¹⁹⁰.

Sve institucije sa različitih nivoa vlasti održavaju svoje koordinacione sastanke sa donatorima aktivnima u ovom Sektoru, što znači da su koordinacioni sastanci *ad hoc*, vezani za projekte i većinom bilateralni.

Donatori aktivni u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena redovno prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizuje Ministarstvo finansija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Bosna i Hercegovina, kao zemlja potencijalni kandidat za članstvo u EU i potpisnica različitih međunarodnih multilateralnih sporazuma za zaštitu okoline, ima obavezu da se uhvati u koštac sa nerješanim pitanjima iz oblasti zaštite okoline. Uprkos napretku ostvarenom tokom 2013. godine u oblasti zaštite okoline i klimatskih promjena, buduće prioritetne aktivnosti trebale bi da obuhvate uspostavljanje usklađenog pravnog okvira za zaštitu okoline, odgovarajući administrativni kapacitet i funkcionalan sistem za praćenje zaštite okoline u zemlji.

Takođe, horizontalna i vertikalna komunikacija i razmjena informacija o pitanjima zaštite okoline i klimatskih promjena između svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini trebaju nadalje da budu unaprijeđeni.

Uprkos postignutom određenom napretku u podsektoru **Transpozicija i implementacija *acquis-a* u oblasti zaštite okoline**, neophodno je da se nastavi usklađivanje domaćih propisa u oblasti zaštite okoline sa *acquis-*

¹⁸⁶ Službeni glasnik RS br. 60/13

¹⁸⁷ Službene novine FBiH br. 66/13

¹⁸⁸ Službeni glasnik RS br. 110/13

¹⁸⁹ Službeni glasnik RS br. 111/13

¹⁹⁰ Odgovor na sektorski upitnik popunjen od Ministarstva spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa.

om. Potpuno usklađivanje sa *acquis*-om tek treba da se ostvari putem rigoroznog provođenja i praćenja propisa kao i ulaganja.

Takođe, kako pitanje održivog razvoja postaje najveći prioritet, u vrlo bliskoj budućnosti biće potrebno da se posebna pažnja usmjeri na upravljanje rizicima od katastrofa i ublažavanje rizika. Pored toga, prilagođavanje na klimatske promjene i potrebne interventne mjere koje se odnose na njih, trebaju biti zastupljeni na višem mjestu u budućem programu rada, posebno u području civilne zaštite.

Skoro svaki segment podsektora **Unapređenje infrastrukture za zaštitu okoline** zahtjeva veći angažman, počevši od finansijskih ograničenja, preko pripreme i implementacije projekata u oblasti upravljanja čvrstim otpadom i vodama, do praćenja i očuvanja tla, vazduha i vode. Izgradnja kapaciteta u institucijama koje se bave zaštitom okoline, zakonodavstvo i usklađivanje sa evropskim standardima, tehnička pomoć, prioritizacija investicija u oblasti infrastrukture za zaštitu okoline, trebaju da budu praćeni mjerama kao što su podizanje svijesti, praćenje i razmjena informacija kao i sistemima za rano uzbunjivanje, da navedemo samo neke od njih.

Sve ove izazove treba rješavati, ne samo na državnom nego i na regionalnom nivou uz poboljšanu regionalnu saradnju, usklađeno djelovanje i umrežavanje. U ovom području neophodno je da se što prije preduzmu intenzivnije i bolje koordinisane aktivnosti podržane od strane donatora.

Iako je Bosna i Hercegovina postigla ograničen napredak u Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena, postoji potreba za daljnjim usklađivanjem mjera za zaštitu okoline u cijeloj zemlji, zajedno sa održivim finansiranjem iz lokalnih / regionalnih / međunarodnih izvora, kako bi se obezbjedila dugoročna zaštita okoline i održivi razvoj zemlje.

<p>Članovi DCF-a aktivni u Sektoru u 2013. godini</p>	<p>EU, Svjetska banka, Švajcarska, Njemačka, UNICEF, Holandija, Norveška, Japan / JICA, SAD/USAID, Švedska/ Sida, Republika Češka, Italija, Francuska, UNDP, Slovenija, Mađarska.</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Međunarodna organizacija rada (ILO), Savjet Evrope (CoE), Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), Populacioni fond Ujedinjenih nacija (UNFPA), Evropska fondacija za obuku (ETF), Organizacija za evropsku bezbjednosti i saradnju (OSCE), Organizacija za obrazovanje, nauku i kulturu Ujedinjenih nacija (UNESCO), World Vision, Organizacija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women).</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Zapošljavanje: Ministarstvo civilnih poslova BiH, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta FBiH, Ministarstvo rada i boračkih pitanja RS, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS, Zavod za zapošljavanje RS, Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta.</p> <p>Socijalna uključenost: Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Agencija za lijekove i medicinska sredstva u BiH, Agencija za jednakost polova BiH, Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, Ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica FBiH, Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata FBiH, Ministarstvo zdravstva FBiH, Ministarstvo kulture i sporta FBiH, Ministarstvo kulture i sporta FBiH, Gender centar FBiH, Ministarstvo rada i boračkih pitanja RS, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, Ministarstvo porodice, omladine i sporta RS, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica RS, Gender centar RS, Centar za istraživanje rata, ratnih zločina i traženje nestalih osoba RS, Odjel Brčko Distrikta za zdravstvo i ostale usluge, Fondovi zdravstvenog osiguranja, Zavodi za javno zdravstvo.</p> <p>Obrazovanje: Ministarstvo civilnih poslova BiH, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđenje kvalitete BiH, Agencija za predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje BiH, Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH, Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH, Ministarstvo obrazovanja i kulture RS, Ministarstvo nauke i tehnologije RS, Odjel za obrazovanje Brčko Distrikta, Pedagoški zavodi.</p> <p>Stručno obrazovanje i obuka (VET): Ministarstvo civilnih poslova BiH, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđenje kvalitete BiH, Agencija za predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje BiH, Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH, Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH, Ministarstvo obrazovanja i kulture RS, Ministarstvo nauke i tehnologije RS, Odjel za obrazovanje Brčko Distrikta,</p>

	Pedagoški zavodi, Zavod za obrazovanje odraslih RS.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova za potrebe Sektora u 2013. godini	2013: Ukupno alocirano €36,77 miliona – €31,05 miliona u grantovima i €5,72 miliona u kreditima Ukupno isplaćeno €30,76 miliona – €25,04 miliona u grantovima €5,72 miliona u kreditima
Zakonski okvir i sektorske strategije	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2013. godini) <i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama FBiH; Zakon o sestrinstvu i primaljstvu u FBiH; Zakon o liječništvu u FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju u RS; Zakon o Akademiji nauka i umjetnosti RS; Zakon o sticanju prava za starosnu penziju za profesionalna vojna lica RS; Zakon o bezbjednosti i zaštiti zdravlja uposlenih u Brčko Distriktu; Zakon o izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti u Brčko Distriktu; Politika za unapređenje ishrane djece u FBiH; Program mjera za prevenciju korupcije u visokom obrazovanju u FBiH; Strateški pravci razvoja visokog obrazovanja u FBiH 2012 – 2022; Strateški plan za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u FBiH 2013-2017; Strategija za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici 2013 – 2017 u FBiH; Program za kontrolu tuberkuloze u FBiH 2013 – 2017; Program za kontrolu tuberkuloze u RS za period od 2013 do 2017.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupni na http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012</p>
Koordinacija rada donatora	<p>Zapošljavanje: Neformalni bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Socijalna uključenost: Konferencija za sektor zdravstva u BiH nastupa kao stalno savjetodavno i koordinaciono tijelo u oblasti zdravstva i Komisija za provođenje međunarodnih zdravstvenih propisa Svjetske zdravstvene organizacije (WHO).</p> <p>Komisija za rodne institucionalne mehanizme i Koordinacioni odbor za praćenje provođenja Akcionog plana za implementaciju UNSCR 1325</p> <p>Obrazovanje: Konferencija ministara obrazovanja u BiH</p> <p>Stručno obrazovanje i obuka (VET): Neformalni bilateralni sastanci vezani za projekte</p> <p>Donatori aktivni u ovom Sektoru redovno učestvuju na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva finansija i trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Nivo društveno - ekonomskog razvoja koji je u stanju da pruži odgovarajuću i pravednu socijalnu pomoć, adekvatan smještaj i efikasan sistem socijalne zaštite je od izuzetne važnosti za svako društvo. Ovaj cilj određuje nacionalne politike širom regiona Jugoistočne Evrope, kao i EU politiku, koja je fokusirana na ekonomski i društveni razvoj zemalja pristupnica u EU. Međutim, poslije perioda pozitivnih ekonomskih i društvenih kretanja, od 2009. godine većina ekonomija Zapadnog Balkana suočavaju se sa negativnim trendovima prouzrokovanih svjetskom finansijskom i ekonomskom krizom. Kao posljedica toga, socijalni uslovi u regionu su se pogoršali, uz visoku stopu nezaposlenosti (koja i dalje raste) i fiskalnim ograničenjima i fiskalnom održivosti koje su pod stalnim pritiskom. U tom smislu, pažnja je usmjerena na konsolidaciju i reformu tržišta rada kao najhitnije ekonomske prioritete, dok će provođenje dobre uprave, vladavine prava i dalji razvoj administrativnih kapaciteta i dalje biti glavni izazov za BiH kao i za sve zemlje JI Evrope.

Kako bi se poboljšali uslovi u ovoj oblasti, potrebno je realizovati znatne reforme koje su podržane značajnim investicijama, kako bi se omogućila dalja poboljšanja u okviru pitanja zapošljavanja, socijalnog staranja i obrazovanja, koji će na kraju obezbjediti bolji sistem socijalne zaštite u Bosni i Hercegovini.

Sektor društvenog razvoja opisan u ovom Izvještaju zasnovan je na sektorskoj klasifikaciji Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MIPD) i razlikuje se od klasifikacije korištene u prethodnim izvještajima koji su bili zasnovani na sektorima definisanim u prethodnoj Srednjoročnoj razvojnoj strategiji BiH (MTDS) na način da uključuje elemente sektora Obrazovanja, Zdravstva i Međusobno povezanih sektora.

Sektor društvenog razvoja sastoji se od četiri podsektora:

- Zapošljavanje;
- Socijalna uključenost;
- Obrazovanje i
- Stručno obrazovanje i obuka (VET)¹⁹¹.

U 2013. godini, ostvaren je neujednačen napredak u podsektorima u okviru Sektora društvenog razvoja u Bosni i Hercegovini. Izvjesna poboljšanja primjetna su u usklađivanju zakonodavnog okvira koji reguliše ovaj Sektor. Međutim, sistematsko provođenje politika koje će dati opipljive rezultate u oblasti zapošljavanja, socijalnoj uključenosti i obrazovanju još uvijek je u početnoj fazi i zahtjeva preduzimanje daljih aktivnosti.

Mali napredak ostvaren je u 2013. godini u podsektoru Zapošljavanje. Zavodi za zapošljavanje FBiH, RS i Brčko Distrikta potpisali su međusobni Sporazum o novčanoj naknadi za nezaposlene osobe, koji definiše uslove i usklađene procedure za ostvarivanje prava na novčanu naknadu. Međutim, istovremeno zavodi za zapošljavanje na opštinskom nivou preopterećeni su upravljanjem zdravstvenim osiguranjem nezaposlenih, što ih sprječava da obavljaju svoje osnovne poslove da pružaju podršku osobama koje traže posao (t.j. savjetovanje u vezi zaposlenja). Takođe, i dalje u znatnoj mjeri nedostaje koordinacija između institucija koje se bave zapošljavanjem u zemlji.

U 2013. godini, podsektor Socijalna uključenost zabilježio je napredak u oblastima zdravstva i jednakosti polova. Kroz sistem plaćanja u reformi sekundarne zdravstvene zaštite, nadalje je unaprijeđeno Javno zdravstvo. Naime, RS je implementirala novi sistem plaćanja koji se zasniva na modelu Dijagnostičko

¹⁹¹ Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/mipd_bih_2011_2013_en.pdf

terapijskih grupa (DTG), tako poboljšavši efikasnosti i kvalitet sekundarne zdravstvene zaštite. Federacija BiH je u fazi uvođenja novog sistema plaćanja. Takođe, poboljšanja su ostvorena i u području primarne zdravstvene zaštite i mentalnog zdravlja, uključujući sistem izvještavanja o Nacionalnim zdravstvenim računima u BiH, koji je pripremljen u skladu sa zahtjevima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) i EUROSTAT-a. Međutim, kako bi se unaprijedila efikasnost Sektora, poboljšala finansijska održivost i unaprijedio kvalitet zdravstvene zaštite, postoji potreba da se ubrza implementacija entitetskih strategija zdravstva u cjelini.

U oblasti *jednakosti polova* u BiH, usvojen je Gender akcioni plan BiH 2013 – 2017, te je ratifikovana Konvencija Savjeta Evrope o spriječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici 2013 – 2017. FBiH je usvojila Strategiju za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici 2013 – 2017. Međutim, sredstva potrebna za uspostavljanje institucionalnih mehanizama koji će obezbjediti jednakost polova i dostupnost statističkih podataka još uvijek su nedovoljna. Nastavljena je implementacija Akcionog plana na osnovi Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1325 o ženama, miru i bezbjednosti, ali treba da bude unaprijeđena informisanost i finansijska podrška za njegovu implementaciju u predstojećem periodu. Uprkos napretku ostvarenom u prethodno navedenim oblastima, oblast socijalne uključenosti i zaštite nije zabilježila poboljšanja tokom izvještajnog perioda. Ugrožene grupe (djeca, populacija Roma i povratnici) ostaju neadekvatno zaštićeni, na svim nivoima vlasti u BiH. Pored toga, područje socijalne zaštite u velikoj mjeri ostaje neefikasno, uprkos relativno visokom nivou javne potrošnje.

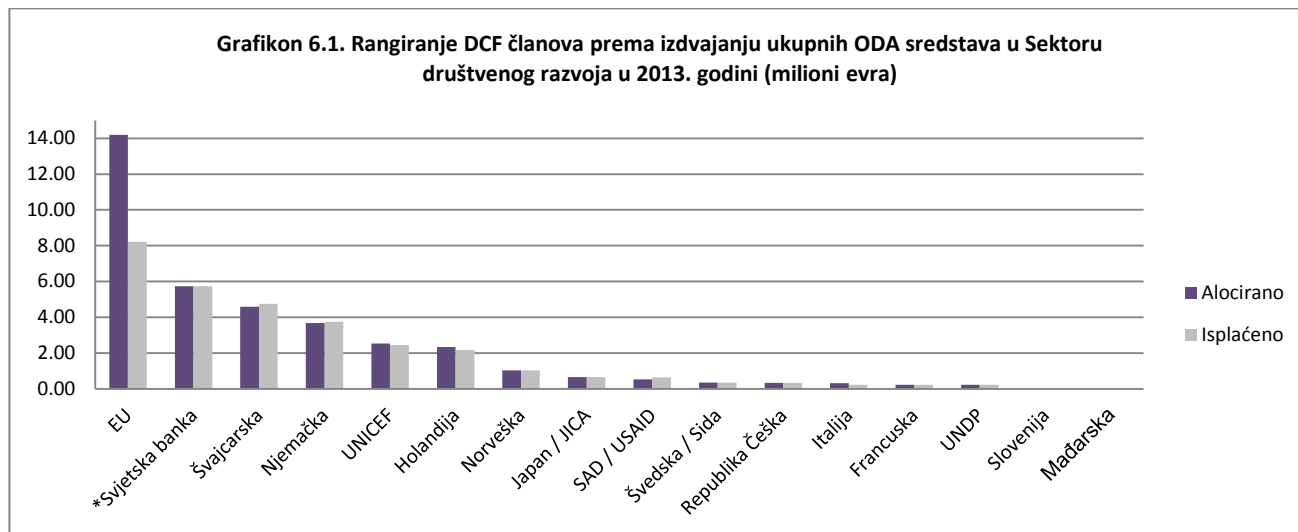
Podsektori **Obrazovanje i Stručno obrazovanje i obuka (VET) u BiH** zabilježili su spori napredak 2013. godini. FBiH usvojila je Strateške pravce razvoja visokog obrazovanja zajedno sa Programom mjera za prevenciju korupcije u visokom obrazovanju i Strateškim planom za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u FBiH 2013-2017. Pored toga, broj djece koja pohađaju obrazovanje u ranom djetinjstvu je i dalje u porastu dok je stopa upisa u visokom obrazovanju neznatno porasla u akademskoj 2013. godini. Međutim, još uvijek se trebaju riješiti najveći problemi u obrazovnom sistemu, odnosno neusklađenost između kvalifikacija koje zahtjeva tržište rada i profila maturanata koji dolaze iz sistema obrazovanja i stručnog usavršavanja. Ostvaren je određeni napredak u području kulture, dok je veoma mali napredak ostvaren u području istraživanja i inovacija. Učestvovanje u Programu za istraživanje Evropske unije neznatno se poboljšalo, kao rezultat podrške obezbjeđene od strane pomoći. Međutim, premalo aktivnosti je preduzeto za jačanje kapaciteta istraživanja i inovacija na državnom nivou. Naime, nivo investicija u području istraživanja i dalje stagnira na veoma niskom nivou BDP-a.

Aktivnosti donatora u 2013. godini

Članovi DCF aktivni u Sektoru društvenog razvoja u 2013. godini su EU, Svjetska banka, Švajcarska, Njemačka, UNICEF, Holandija, Norveška, Japan / JICA, SAD /USAID, Sweden / Sida, Republika Češka, Italija, Francuska, UNDP, Slovenija i Mađarska.

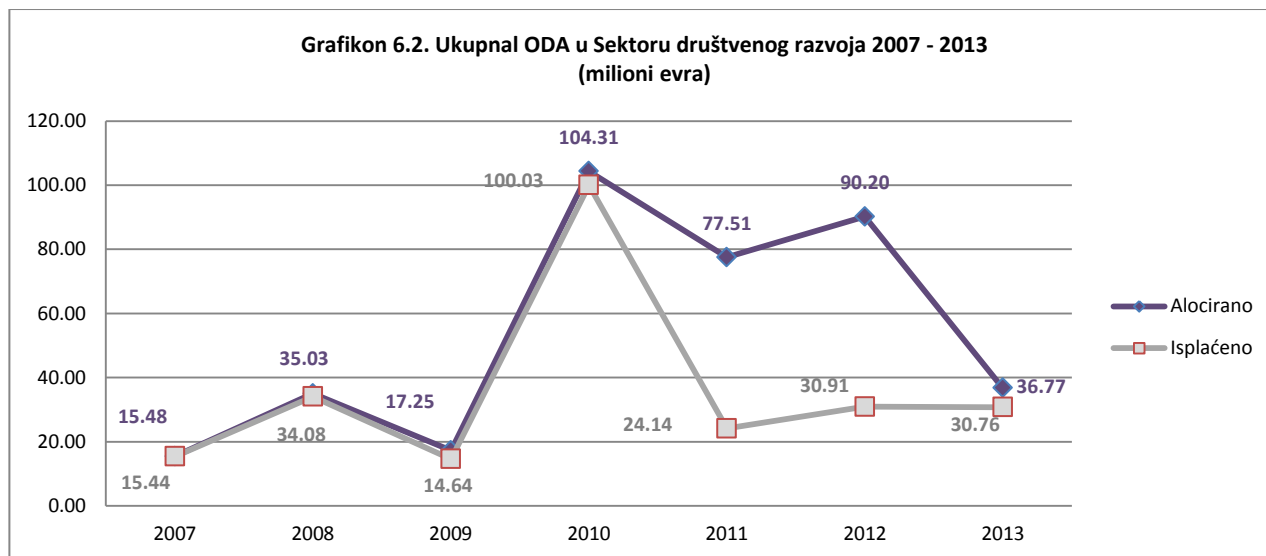
U 2013. godini, ukupno alocirana sredstva članova DCF u Sektor društvenog razvoja iznose €36,77 miliona, od čega je €31,05 miliona bilo u formi grantova a €5,72 miliona u formi kredita (Svjetska banka). Ukupno isplaćena sredstva u ovaj Sektor u izvještajnom periodu iznose €30,76 miliona, od čega je €25,04 miliona isplaćeno u formi grantova a €5,72 miliona u formi kredita.

Grafikon 6.1. pokazuje da su vodeći donatori u Sektoru društvenog razvoja u 2013. godini bili EU i Svjetska banka a slijede ih Švajcarska, Njemačka, UNICEF, Holandija, Norveška, Japan / JICA, SAD /USAID, Švedska / Sida, Republika Češka, Italija, Francuska, UNDP, Slovenija i Mađarska. Izdvojena ODA sredstva u ovom Sektoru slijede isti obrazac.

***Napomena:** ODA pomoć obezbjeđena u Sektoru društvenog razvoja bila je u formi grantova, sa izuzetkom Svjetske banke koja je obezbjedila pomoć u formi kredita.

Grafikon 6.2. pokazuje veliko povećanje izdvajanja ODA sredstava od 2009 do 2012. godine, kada je ponovo započeo pad priliva pomoći u ovom Sektoru. Iako je većina zemalja partnera u tom periodu bila pod uticajem dužničke krize, povećanje priliva sredstava pomoći u periodu 2009-2012 bilo je ostvareno putem implementacije EU projekata koji su bili dogovoreni i postali aktivni poslije potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2008. godine. Takođe, u 2010. godini Evropska komisija finalizovala je Strategiju Evropa 2020 - za pametan, održiv i inkluzivan rast, zasnovanu na znanju i inovacijama u ekonomskom razvoju, što je omogućilo dodatni priliv sredstava pomoći u ovaj Sektor. Međutim, spora implementacija reformskih aktivnosti rezultirala je naglim padom investicija u ovom Sektoru u 2013. godini.

U 2013. godini, 5% od ukupnih ODA sredstava je alocirano i 6% isplaćeno u Sektor društvenog razvoja

Glavni projekti u Sektoru društvenog razvoja navedeni su u narednoj tabeli¹⁹²

Naziv projekta	Donator/finansijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Projekat za unapređenje zdravstvenog sektora (kredit)	Svjetska banka	19,46
Projekat podrške mrežama socijalne bezbjednosti i zapošljavanju (kredit)	Svjetska banka	10,75
Podrška trajnim rješenjima Revidirane Strategije za provođenje Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma	EU	7,00
Projekat jačanja sestrinstva u BiH, početna faza	Švajcarska	4,56
Projekat <i>Market Makers</i>	Švajcarska	4,29
Projekat mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini, faza 1	Švajcarska	3,79
Projekat razvoja i saradnje regije Birač	Holandija	2,15
Jačanje lokalne demokratije, faza III	UNDP/EU	2,13
Projekti deminiranja u 2013. godini	Njemačka	1,58
Doprinos EU za sufinansiranje članarine FP7, prva tranša	EU	1,30

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora:

http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart?_afWindowMode=0&_afLoop=342677494085424&_adf.ctrl-state=mk4nl7ill_4

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2013. godini

U januaru 2013. godine, Vlada FBiH usvojila je Strateške pravce razvoja visokog obrazovanja u FBiH 2012 – 2022, zajedno sa Programom mjera za prevenciju korupcije u visokom obrazovanju u FBiH i Politikom za unapređenje ishrane djece u FBiH.

U februaru 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama¹⁹³.

U martu 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Strateški plan za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u FBiH 2013-2017, zajedno sa Strategijom za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici 2013 – 2017 u FBiH. Istovremeno, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o sticanju prava za starosnu penziju za profesionalna vojna lica¹⁹⁴.

U maju 2013. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti u Brčko Distriktu BiH¹⁹⁵.

U junu 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o sestrinstvu i primaljstvu¹⁹⁶, dok je Vlada RS usvojila Program za kontrolu tuberkuloze u RS od 2013 do 2017.

¹⁹² Usljed velikog broja projekata u Sektoru društvenog razvoja, samo neki projekti su navedeni u ovom izvještaju. Svi projekti klasifikovani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a - (www.donormapping.ba).

¹⁹³ Službene novine FBiH br. 14/13

¹⁹⁴ Službeni glasnik RS br. 26/13

¹⁹⁵ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br.9/13

¹⁹⁶ Službene novine FBiH br. 43/13

U julu 2013. godine, usvojen je Zakon o liječništvu u FBiH¹⁹⁷, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o bezbjednosti i zaštiti zdravlja uposlenih u Brčko Distriktu¹⁹⁸.

U septembru 2013. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti¹⁹⁹.

U novembru 2013. godine, Vlada FBiH usvojila je Program za kontrolu tuberkuloze u FBiH 2013 – 2017, dok je istovremeno Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju²⁰⁰ i Zakon o Akademiji nauka i umjetnosti RS²⁰¹.

Koordinacija rada donatora

Donatori aktivni u Sektoru društvenog razvoja sastaju se sa predstavnicima vlasti BiH manje više redovno, kako bi koordinisali donatorske aktivnosti i diskutovali o napretku u provođenju reformi, koji je ostvaren različito u svakom od podsektora unutar Sektora. Međutim, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije u ovom Sektoru još uvijek ne postoje, osim u oblastima Zdravstva, Ravnopravnosti polova i Obrazovanja.

U podsektoru **Zapošljavanje**, uspostavljeni su i funkcionišu unutrašnji koordinacioni odbori između relevantnih institucija (zavodi za zapošljavanje, državne i entitetske agencije za zapošljavanje i sl.), dok sektorska koordinacija između domaćih institucija i donatora još treba da bude uspostavljena /formalizovana.

Trenutno ne postoje formalizovani mehanizmi koordinacije donatora i razmjene informacija u podsektoru **Socijalna uključenost**. Međutim, Konferencija za oblast zdravstva u Bosni i Hercegovini nastupa kao stalno savjetodavno i koordinaciono tijelo, uspostavljeno kako bi se ostvario bolji uvid u aktivnosti predvođene od donatora u ovom podsektoru. Pored toga, u 2013. godini, Savjet ministara uspostavio je Komisiju za implementaciju Međunarodnih zdravstvenih propisa Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), kao državnu kontakt tačku za implementaciju zdravstvenih mjera ustanovljenih Međunarodnim zdravstvenim propisima (2005) Svjetske zdravstvene organizacije.

U području jednakosti polova, Koordinacioni odbor za monitoring implementacije Akcionog plana za implementaciju UNSCR 1325 uspješno ispunjava svoju ulogu kao međuinstitucionalni mehanizam za koordinaciju.

Intenzivna saradnja između donatora tokom izrade mehanizma za finansiranje provođenja Gender akcionog plana 2009-2014 (FIGAP) ojačala je koordinaciju procesa uvođenja principa ravnopravnosti polova u sva područja života i rada u BiH. Takođe, vrlo uspješno saraduju Agencija za ravnopravnost polova BiH i Gender centri FBiH i RS. Oni koordinišu svoj rad putem aktivnosti i redovnih sastanaka Koordinacionionog tijela Gender institucionalnih mehanizama BiH i/ili Upravnog odbora, uspostavljenog da prati implementaciju FIGAP Programa.

U okviru podsektora **Obrazovanje i Stručno obrazovanje i obuka (VET)**, Ministarstvo civilnih poslova BiH organizovalo je i predvodilo nekoliko sastanaka sektorskih radnih grupa, u kojima su učestvovali vodeći

¹⁹⁷ Službene novine FBiH br. 56/13

¹⁹⁸ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 20/13

¹⁹⁹ Službene novine FBiH br. 75/13

²⁰⁰ Službeni glasnik RS br. 108/13

²⁰¹ Službeni glasnik RS br. 108/13

lokalni i međunarodni akteri u Sektoru obrazovanja. Konferencija ministara obrazovanja, kao glavno koordinaciono tijelo između 14 ministarstava obrazovanja u BiH sastala se samo dvaput u 2013. godini. U cilju poboljšanja koordinacije u Sektoru obrazovanja, svi interesni akteri izrazili su potrebu za jačanjem uloge ovog tijela u predstojećem periodu.

Donatori aktivni u Sektoru društvenog razvoja redovno prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizuje Ministarstvo finansija i trezora / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFIT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

U 2013. godini, Sektor društvenog razvoja ostvario je fragmentisan i neujednačen napredak u svojim podsektorima, što je u najvećoj mjeri prouzrokovano nedostatkom finansijskih sredstava, kapaciteta za implementaciju i nedovoljnom horizontalnom i vertikalnom komunikacijom i razmjenom informacija između relevantnih institucija sa svih nivoa vlasti u BiH. U predstojećem periodu biće potrebna jaka podrška donatora kako bi se omogućila dalja unapređenja u oblastima Zapošljavanja, Socijalne skrbi i Obrazovanja i provele reforme koje će obezbjediti bolji sistem Socijalne zaštite u Bosni i Hercegovini.

U podsektoru **Zapošljavanje**, potrebna je podrška donatora kako bi se smanjila nezaposlenost i unaprijedio sistem Socijalne zaštite i na taj način doprinijelo smanjenju siromaštva u Bosni i Hercegovini. Pored toga, reformski proces zahtjeva dalje poboljšanje kapaciteta javnog sektora odgovorne za pripremu, usvajanje i primjenu međunarodnih standarda rada, usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa *acquis*-om i stalne kampanje podizanja svijesti o razvoju vještina, posebno fokusirane na omladinu.

Unapređenja u podsektoru **Socijalna uključenost**, posebno u oblasti podrške za ugrožene grupe, uključujući Rome, predstavljaju između ostaloga obavezu za BiH u skladu sa politikom proširenja EU. S tim u vezi, različiti domaći akteri predložili su sveobuhvatni formalni mehanizam koordinacije kako bi se ubrzala komunikacija i razmjena informacija između svih nivoa vlasti u BiH.

U oblasti Zdravstva, buduće aktivnosti trebaju da budu usmjerene na dalje unapređenje efikasnosti i kvalitete zdravstvenih usluga, finansijsku održivost Sistema javnog zdravstva i usklađivanje Pravnog okvira Bosne i Hercegovine sa zakonodavstvom EU (*acquis*).

U oblasti Jednakosti polova, potrebno je da se nadalje unaprijedi koordinacija i saradnja među institucijama i donatorima. Takođe, trebaju da budu usklađene politike Jednakosti polova u područja Rada, Zapošljavanja i Preduzetništva (ekonomsko osnaživanje žena).

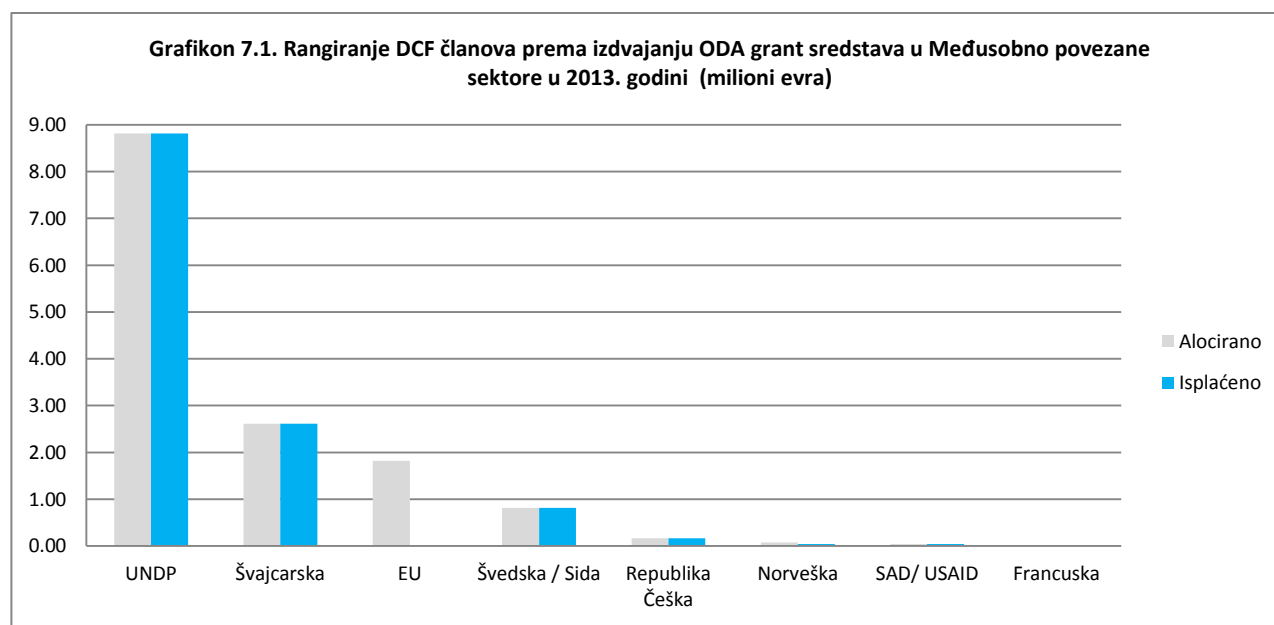
Reforma podsektora **Obrazovanja** i implementacija Sistema za učenje odraslih (**Stručno obrazovanje i obuka - VET**) trebaće dalju podršku kako bi ispunili zahtjeve tržišta rada. U tom smislu, BiH treba da poboljša implementaciju Bolonjskog procesa i Osnove kvalifikacionog okvira za BiH, kao i da stavi veći naglasak na unapređenje predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Prilagođavanje zahtjevima tržišta rada je od presudne je važnosti. Treba napomenuti da su povećano učešće na tržištu rada, zajedno sa promovisanjem socijalne uključenosti i borbom protiv siromaštva, vezani za program Strategije Evropa 2020, što bi trebalo da obezbjedi veću podršku iz EU fondova.

Članovi DCF aktivni u Sektoru u 2013. godini	UNDP, Švajcarska, EU, Švedska / Sida, Republika Češka, Norveška, SAD / USAID i Francuska.
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članova za potrebe Sektora u 2013. godini	2013: Ukupno alocirano €14,36 miliona, ukupno isplaćeno €10,92 miliona – sve u grantovima
Zakonski okvir i sektorske strategije	Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupni na http://www.donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2011-2012
Koordinacija rada donatora	Donatori aktivni u ovom Sektoru redovno učestvuju na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva finansija i trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

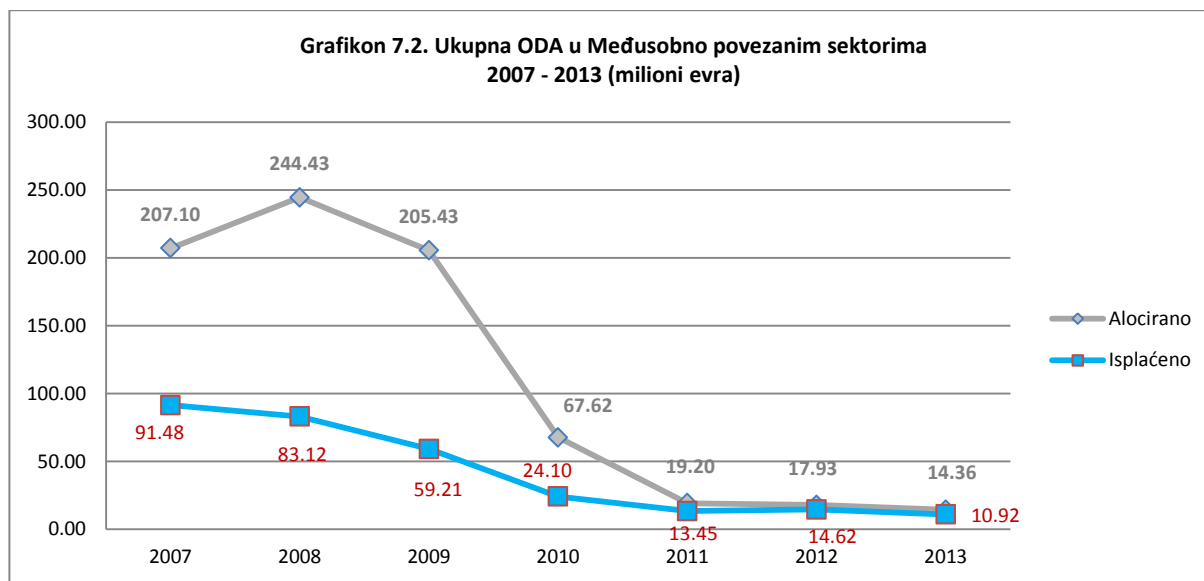
Kao što je prethodno navedeno u dijelovima ovog dokumenta, u Uvodu i Pregledu ODA izdvajanja, Međusobno povezani sektori zamjenili su prethodni Nedefinisani sektor, za projekte koje donatori nisu mogli svrstati u postojeće sektore u DMD bazi podataka.

U 2013. godini, ukupno alocirana ODA sredstva članova DCF u Međusobno povezanim sektorima iznose €14,36 miliona u formi grantova, dok ukupno isplaćena sredstva tokom izvještajnog perioda iznose €10,92 miliona.

Grafikon 7.1. pokazuje da su vodeći donatori u Međusobno povezanim sektorima u 2013. godini bili UNDP, Švajcarska, EU, Švedska /Sida, Republika Češka, Norveška, SAD / USAID i Francuska. Izdvojena sredstva u ovom Sektoru rangirana su po istom obrascu.

Grafikon 7.2. pokazuje trendove alociranih i isplaćenih sredstava u ovom Sektoru tokom perioda 2007-2013. Primjetno je da su donatori svjesniji konkretnih razvojnih sektora u BiH koji trebaju podršku, što je vidljivo u trendu krivulje. Međutim, u 2013. godini veliki dio pomoći još uvijek je bio usmjeren u ovaj Sektor.

U 2013. godini, 2% od ukupnih ODA sredstava je alocirano i isplaćeno u Međusobno povezanim sektorima.

- Hrvatska²⁰²
- Republika Češka
- Francuska
- Njemačka
- Mađarska
- Italija/ Italijanska kooperacija za razvoj (IC)
- Japan/ Japanska međunarodna agencija za saradnju (JICA)
- Ambasada Kraljevine Holandije
- Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške
- Republika Slovenija
- Švedska/ Švedska međunarodna agencija za razvojnu saradnju
- Vlada Švajcarske
- Ujedinjeno Kraljevstvo/Ministarstvo spoljnih poslova i poslova Komonvelta (FCO)
- Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvoj (USA/USAID)
- Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)
- Evropska unija (EU)
- Evropska investiciona banka (EIB)
- Fond Ujedinjenih nacija za djecu (UNICEF)
- Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP)
- Svjetska banka
- Međunarodna finansijska korporacija (IFC)

²⁰² Republika Hrvatska postala je članica DCF u julu 2031. godine i nije učestvovala u istraživanju.

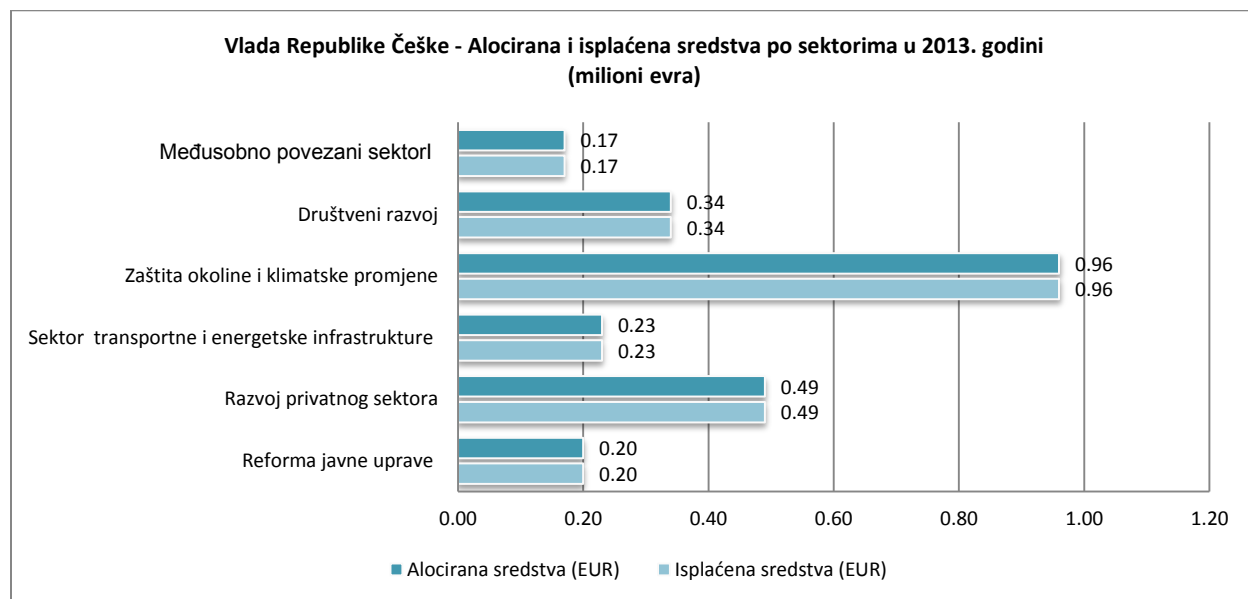
Republika Češka

Politički pristup

Bosna i Hercegovina je svrstana među dugoročne prioritete Republike Češke i u skladu sa tim je uključena u Strategiju razvojne saradnje Republike Češke za period 2010-2017, kao jedna od prioriternih zemalja u okviru njene programske razvojne saradnje. Trenutno je u primjeni Program razvojne saradnje Republike Češke sa Bosnom i Hercegovinom, lansiran 2011. godine, koji definiše sljedeće prioritetne sektore: Vodosnabdijevanje i zbrinjavanje otpadnih voda; Zaštita okoline; Proizvodnja i distribucija energije; Institucije vlasti i civilno društvo; Zdravstvo; Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Važno je istaći da bi se prilikom saradnje u navedenim sektorima, trebala koristiti iskustva koja je Republika Češka stekla u sopstvenom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i evropskih integracija, što daje dodatnu vrijednost pruženoj podršci.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Republika Češka je izdvojila **€ 2.40 miliona** i isplatila **€ 2.40 miliona** u 2013. godini **u formi grantova** u sljedeće sektore: Vodosnabdijevanje i zbrinjavanje otpadnih voda; Zaštita okoline, Proizvodnja i distribucija energije, Institucije vlasti i civilno društvo, Zdravstvo i Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, koji su navedeni u MIPD sektorima u sljedećoj tabeli.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Cilj postojećeg Programa razvojne saradnje za period od 2011. do 2017. godine je da se unaprijedi ekonomska i socijalna situacija u Bosni i Hercegovini, u kontekstu njene buduće integracije u EU. Češka razvojna saradnja u Bosni i Hercegovini će se stoga sve više fokusirati na prenošenje znanja i pružanje pomoći u izgradnji administrativnih kapaciteta koji su neophodni za članstvo u EU, kao i usaglašavanje zakonodavstva i pružanje tehničke pomoći. Status Bosne i Hercegovine kao prioritetne zemlje Programa, kao i obim i vrijednost projekata implementiranih u okviru Češke razvojne saradnje, zavisice od brzine integracije zemlje u Evropsku uniju.

Republika Češka će promovisati direktnu koordinaciju i saradnju (tj. zajedničko programiranje, projektnu implementaciju i evaluaciju) sa odabranim donatorima kako bi se maksimalno iskoristio njen potencijal koji je predviđen za razvojnu saradnju. Sa tim u vezi, Češka razvojna agencija je 2011. godine potpisala Memorandum o razumijevanju sa USAID-om i Sida-om o saradnji u oblasti poljoprivrede, sa mogućnosti njenog proširenja na druge sektore.

Razvojna saradnja Republike Češke sa Bosnom i Hercegovinom se ostvaruje na sljedeći način:

Veliki projekti razvojne saradnje kojima upravlja Češka razvojna agencija (CDA) - ovo su projekti koji najčešće traju 2-3 godine, čije je jedinice za implementaciju je odabrala CDA. Ovaj vid saradnje bi prvenstveno trebao koristiti iskustva koje je Republika Češka stekla u sopstvenom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i evropskih integracija, što ovoj saradnji daje dodatnu vrijednost.

Mali lokalni projekti, koji omogućavaju male i usmjerene razvojne aktivnosti - za razliku od velikih projekata, mali lokalni projekti su implementirani od strane lokalnih organizacija koje je odabrala Ambasada Republike Češke u Sarajevu i njihova implementacija se mora provesti u okviru godine za koju su oni odobreni.

Program tranzicije, ima za cilj da podrži demokratiju i ljudska prava, koristeći nedavna iskustva Republike Češke u procesu društvene tranzicije i demokratizacije zemlje. Aplikanti za ovaj program moraju biti organizacije iz Češke, koje tokom implementacije projekta moraju saradivati sa partnerima iz Bosne i Hercegovine.

Program stipendiranja, nudi više programa stipendiranja za studente iz BiH koji namjeravaju da studiraju na javnim univerzitetima u Češkoj (na češkom ili engleskom jeziku). Programi na češkom jeziku pokrivaju većinu polja studiranja i sva tri stadija univerzitetskih studija.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sastanaka DCF kojim predsjedava Ministarstvo finansija i trezora BiH, Republika Češka učestvuje u sektorskim sastancima koordinacije donatora iz područja poljoprivrede, koje organizuje Ministarstvo spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa BiH i na sastancima donatora koji se bave pitanjima mladih, koje organizuje USAID, kao i na sastancima koje organizuje Delegacija EU u Sarajevu i koji se prvenstveno odnose na IPA projekte.

Kontakt informacije

Ambasada Republike Češke u Sarajevu

Adresa: Franjevačka 19

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 447 525; 446 966

Faks: +387 33 447 526

E-mail: sarajevo@embassy.mzv.cz

Web-adresa: <http://www.mzv.cz/sarajevo>

Francuska

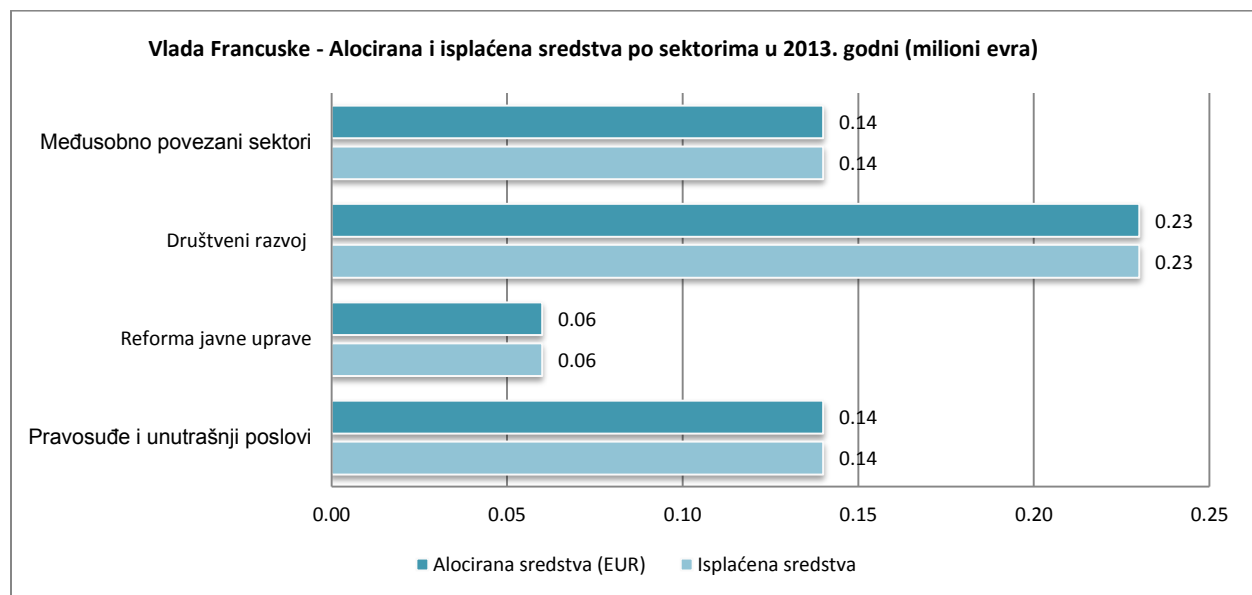
Politički pristup

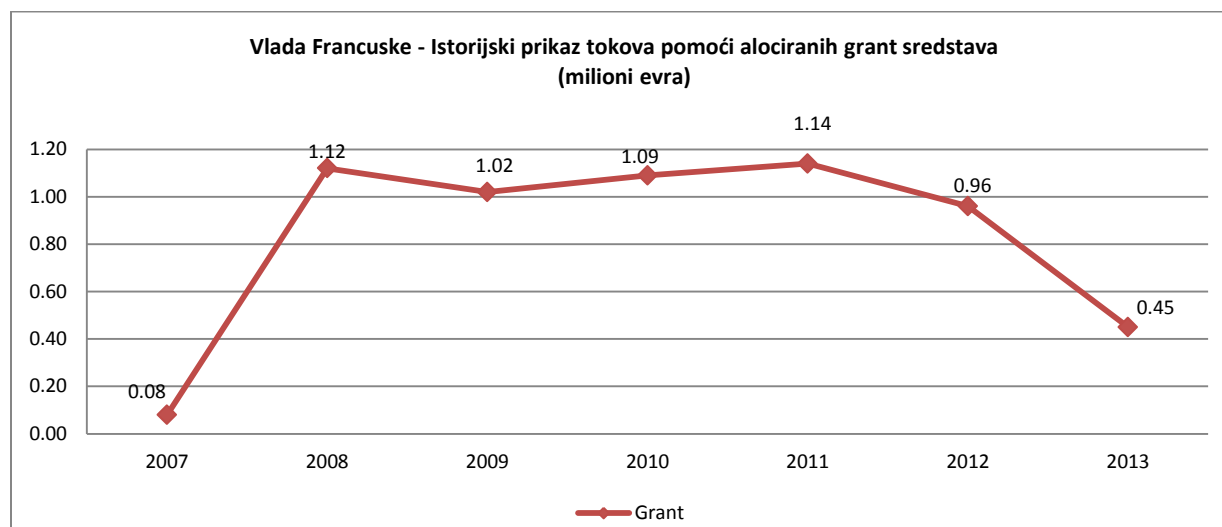
Ambasada Francuske u Bosni i Hercegovini provodi različite programe saradnje, sljedeći prioritete osmišljene od strane francuskog Ministarstva spoljnjih poslova a kako bi podržala zemlju u njezinim naporima prema evropskim integracijama. Saradnja se uz integrirani pristup provodi u skladu sa četiri glavne oblasti: unutrašnja bezbjednost, tehnička saradnja uključujući upravljanje i visoko obrazovanje i naučna saradnja, kultura i civilno društvo, uključujući promovisanje Frankofonije i nastavak preuzimanja *acquis-a*.

Neke od ovih aktivnosti finansiraju se uz veliku podršku Evropske unije (uključujući TAIEX), dok se druge finansiraju direktno od francuske vlade i francuskih lokalnih zajednica.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Francuske je izdvojila **€ 0.45 miliona i isplatila € 0.45 miliona u 2013. godini** kako bi podržala i vodila projekte u okviru bilateralne i multilateralne saradnje vezane za sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Društveni razvoj i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U principu, Francuska saradnja je organizovana s ciljem da narod u Bosni i Hercegovini bude više uključen u različite aktivnosti u okviru socio-ekonomskih projekata u zemlji. Glavne tačke saradnje uključuju promovisanje koncepta održivog razvoja i razvijanje većeg interesa za rad na lokalnom nivou, uz korištenje svih pogodnosti koje se nude kroz decentralizovanu saradnju i *twinning* strategije kao i kroz veze između univerziteta i preduzeća. Aktuelni trend saradnje podrazumjeva izgradnju mreža i partnerstava kako bi se mobilizovalo sufinansiranje Privatnog Sektora i međunarodnih donatora, obzirom da će se finansiranje iz stranih izvora bez učešća domaće strane ugasiti.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Predstavnici francuske vlade učestvuju u svim aktivnostima koordinacije donatora, uključujući sektorske radne grupe. U okviru aktivnosti na koordinaciji rada donatora, najvažniju ulogu ima Delegacija Evropske unije u BiH, pri čemu su takođe efikasni UN i Savjet za regionalnu saradnju (RCC) kao i pojedina BiH ministarstva. Donatori poput USAID takođe vrše analizu i usklađuju prioritete s drugim lokalnim finansijerima. Ambasada Francuske istovremeno saraduje sa grupama kao što je Savjet stranih investitora - FIC.

Kontakt informacije

Kancelarija za saradnju i kulturu Ambassade Francuske

Adresa: Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka 16

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 282 700

Faks: +387 33 282 711

E-mail: catherine.constant@diplomatie.gouv.fr

Web-adresa: www.ambafrance-ba.org

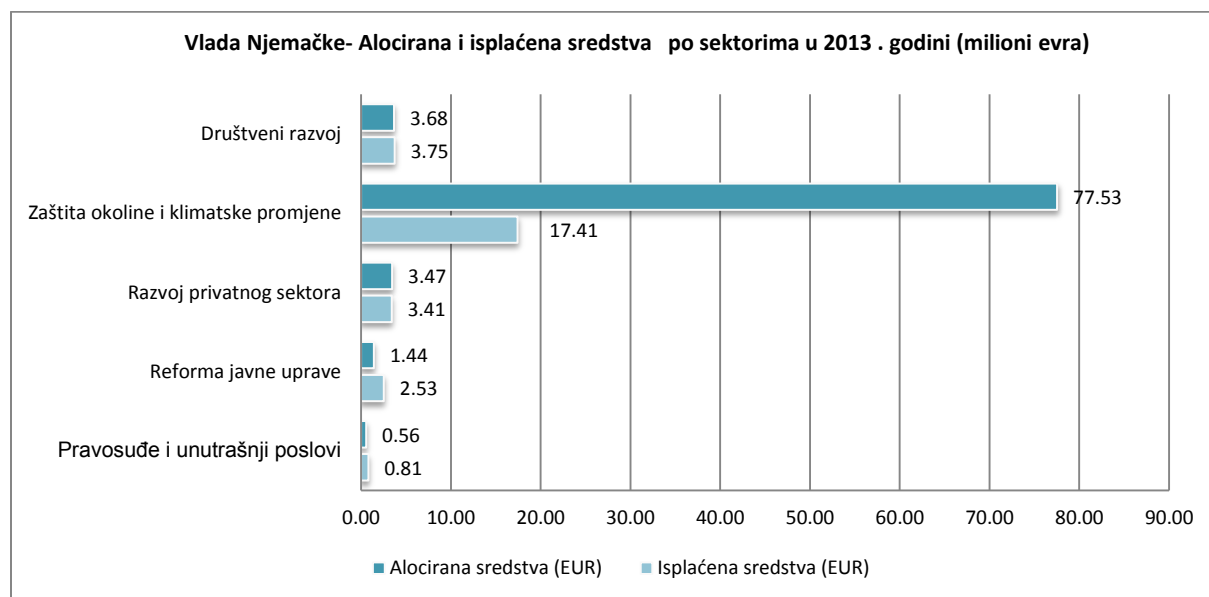
Njemačka

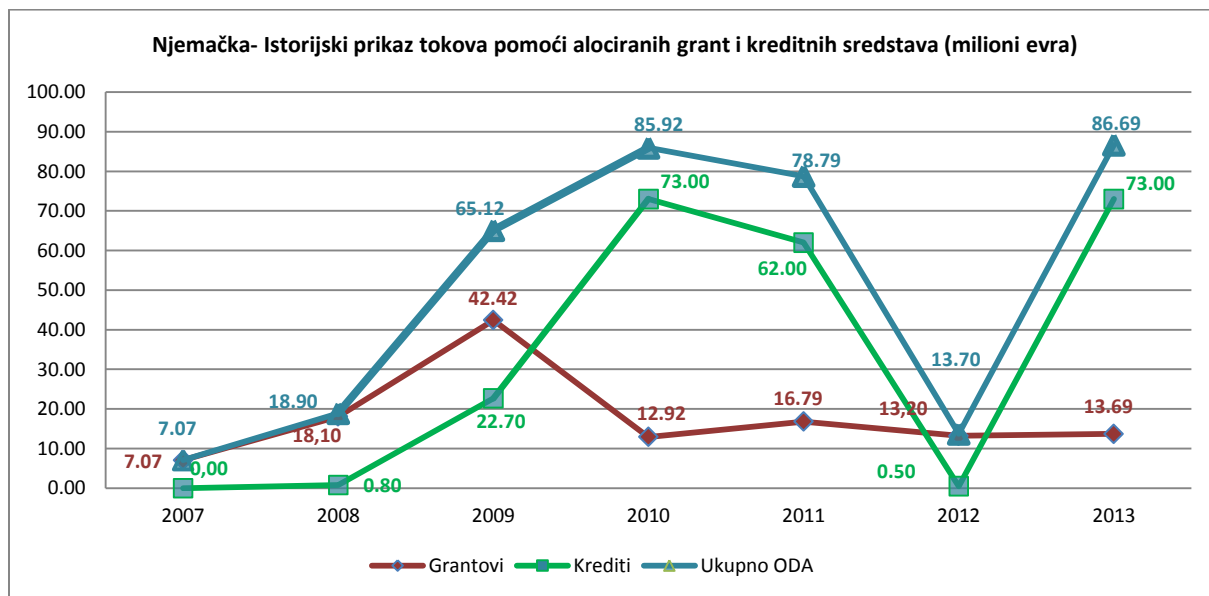
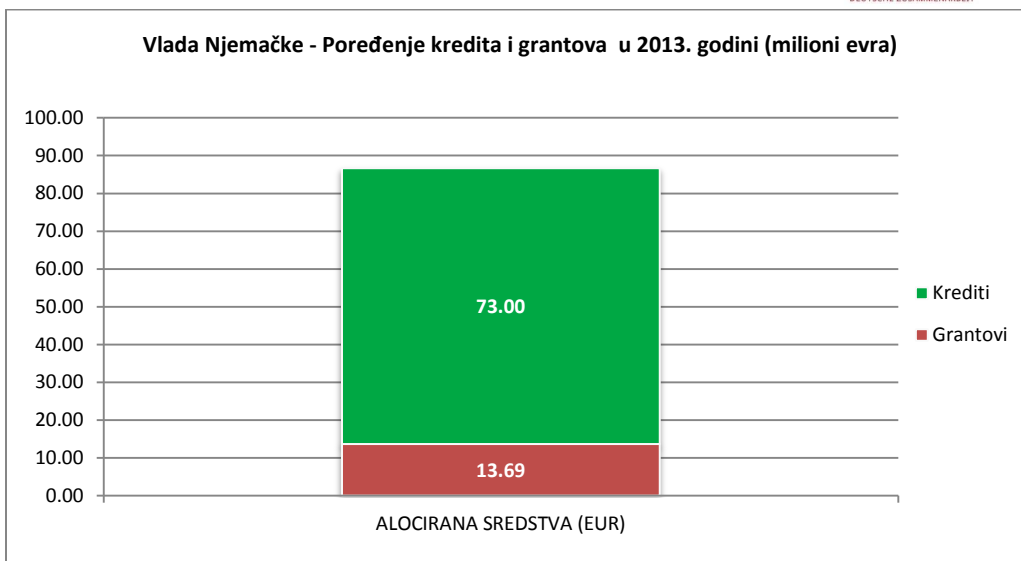
Politički pritup

Njemačka je odlučna da pruži podršku i pomogne Bosni i Hercegovini u njenom nastojanju da razvije funkcionalnu tržišnu ekonomiju, usklađivanju pravnog sistema sa zajedničkim pravnim nasljeđem Evropske unije (*acquis*), kao i prevazilaženju posljedica rata i nedavnih poplava. U tom smislu, Vlada Njemačke je zadužila više agencija nadležnih za implementaciju pomoći da pruže razvojnu podršku Bosni i Hercegovini, među kojima su najpoznatije KfW- Entwicklungsbank (Razvojna banka) i Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). Pored toga, neki projekti se implementiraju preko integrisanih eksperata, *twinning* projekata, političkih fondacija i drugih njemačkih institucija aktivnih u BiH. Sve ove aktivnosti koordiniše Ambasada Njemačke koja pored toga, i direktno implementira sredstva iz Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu kao i *small-scale* projekte.

Glavne aktivnosti u 2013. godine

Vlada Njemačke izdvojila je **€ 86.69 miliona i isplatila € 27.92 miliona** u 2013. godini u formi grantova i kredita u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj.

Zaštita okoline i klimatske promjene:

- *Vodosnabdijevanje i zbrinjavanje otpadnih voda*

KfW implementira različite tekuće projekte u RS i Federaciji BiH. U 2013. godini nisu započeti novi projekti.

- *Obnovljiva energija*

KfW trenutno implementira različite velike projekte u RS i u Federaciji BiH, odnosno *greenfield* projekte i obnovu postojećih hidroelektrana, te obezbjeđuje finansiranje za dva projekta vjetroelektrana, jedne u RS i jedne u Federaciji BiH. Potpisana su i dva nova kreditna sporazuma za finansiranje (a) vjetroelektrane u Podveležju - iznos kredita € 65 miliona i (b) faze III obnove HE Trebinje.

Energetska efikasnost

Projekat koji GIZ trenutno podržava ima za cilj razvoj kapaciteta za energetska efikasnost na opštinskom i entitetskom nivou. GIZ takođe podržava i regionalni projekat energetske efikasnosti.

Razvoj Privatnog Sektora

KfW podržava Privatni Poslovni Sektor kroz obezbjeđenje sredstava za jednu od institucija specijalizovanih za kreditiranje Malih i srednjih preduzeća (MSP), doprinoseći njegovoj većoj bazi za mogućnost plasiranja kapitala.

Pogram koji trenutno provodi GIZ pruža podršku izgradnji kapaciteta u javnom i privatnom sektoru za jačanje konkurentnosti odabranih poslovnih lokacija (grupe susjednih opština) kao i njihovih malih i srednjih preduzeća. Sektori podržani u okviru tog Programa kao i drugi projekti uključuju i poljoprivredne lance za proizvodnju (voća, bobičastog voća i soje). Savjetodavne usluge u oblasti spoljnje trgovine pružaju se putem regionalnog projekta. Obrazovanje odraslih usmjereno je na omogućavanje većeg zapošljavanja.

Reforma javne uprave

Program saraduje sa PARCO kancelarijom i javnim institucijama na državnom nivou kako bi se poboljšalo ispunjavanje standarda Strategije reforme javne uprave, dok se regionalni GIZ projekat za Jugoistočnu Evropu bavi pitanjima iz domene Pravosuđa.

Regionalni projekat pruža podršku na poboljšanju opštinskih usluga.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U okviru finansijske saradnje, Vlada Njemačke preko Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj namjerava usmjeriti svoje aktivnosti na projekte u sektoru Obnovljivih izvora energije, odnosno finansiranje *greenfield* investicija u hidroelektranama i vjetroelektranama kao i obnovu postojećih hidroelektrana. KfW će biti nadležan za finansiranje takvih projekata u ime Vlada Njemačke.

U područjima intervencije GIZ-a postojaće kontinuitet. U svim projektima, uzeti su u obzir zahtjevi procesa EU integracija.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Ambasada Njemačke, GIZ i KfW učestvuju u radu Foruma za koordinaciju donatora (DCF). KfW ne učestvuje u radu sektorskih radnih grupa, ali po potrebi održava bilateralne kontakte da drugim donatorskim agencijama. Ambasada Njemačke, GIZ i KfW takođe koordinišu rad i u okviru Sastanka za koordinaciju pomoći zemalja članica EU koje organizuje EU Delegacija.

GIZ učestvuje u radu nekoliko sektorskih koordinacionih grupa sa onim donatorima i agencijama za implementaciju koje provode aktivnosti u relevantnim sektorima, t.j. u Reformi javne uprave, dobroj upravi i energetska efikasnosti.

Kontakt informacije:

Ambasada Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3
71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 565 300
Faks: +387 33 212 400
E-mail: wi-1@@sarj.diplo.de
Web-adresa: www.sarajewo.diplo.de

Kancelarija GIZ-a u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/IV
71 000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 957 500
Faks: +387 33 957 501
E-mail: Brigitte.Heuel-Rolf@giz.de
Web-adresa: www.giz.de

Kancelarija KfW-a u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/V
71 000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 592 415/416
Faks: +387 33 592 517
E-mail: stephan.leudesdorff@kfw.de
Web-adresa: www.kfw.de

Mađarska

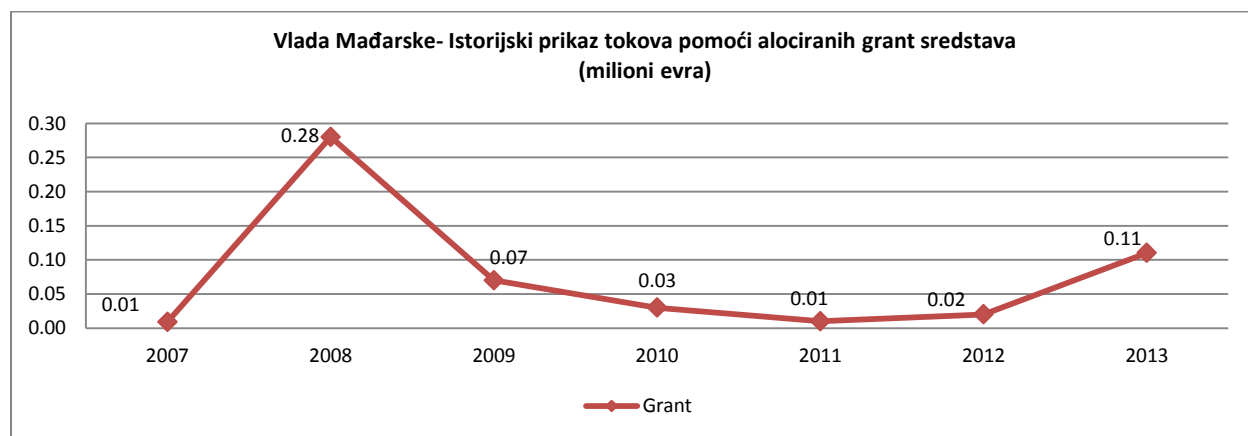
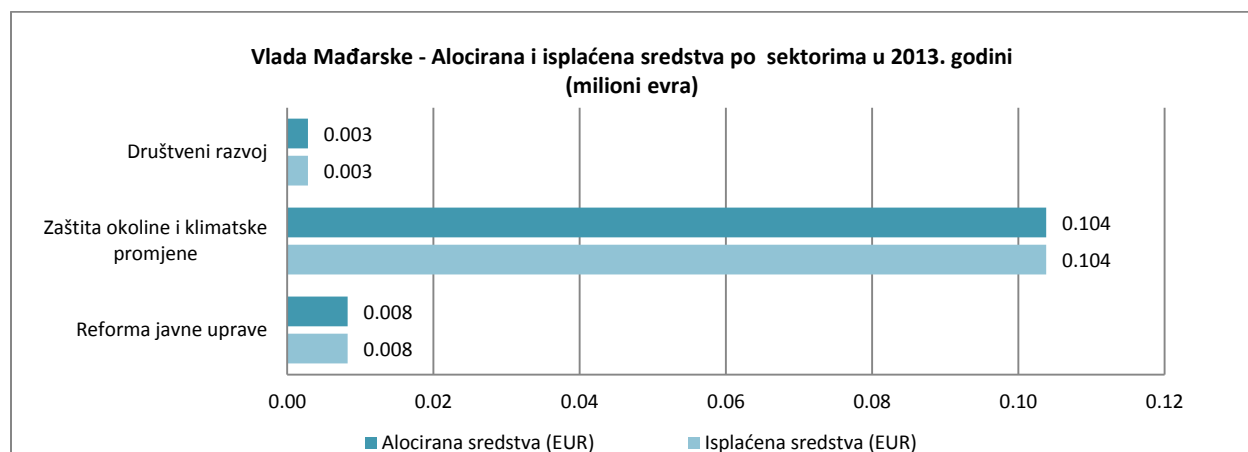
Politički pristup

Ključni element Mađarskog pristupa u pružanju podrške ogleda se u korištenju konkretnog iskustva stečenog tokom demokratske tranzicije Mađarske (t.j. prelazak na tržišnu ekonomiju, na funkcionalnu demokratsku državu) kao i njeno iskustvo u procesima Evroatlantskih integracija (t.j. EU-integracije, NATO-integracije, regionalna saradnja).

Uslijed opšte budžetske situacije u Mađarskoj, ograničen je iznos sredstava, koja su u periodu koji pokriva ovaj izvještaj bila usmjerena u aktivnosti u okviru bilateralne razvojne pomoći. S druge strane, Mađarska aktivno učestvuje u EU IPA projektima koji se odnose na pružanje podrške u provođenju zakona, popis stanovništva, i sl.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Mađarske je izdvojila je **€ 0.11 miliona a isplatila € 0.11 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Reforma javne uprave, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Mađarske očekuje da će se njena uloga usmjerena na pružanje pomoći Bosni i Hercegovini u narednom srednjoročnom i dugoročnom periodu proširiti.

Positivan pristup Vlade Mađarske uzeo je u obzir i zasniva se na sljedećem:

- Stabilna ekonomija Mađarske otvara šire mogućnosti takođe i u međunarodnoj razvojnoj saradnji.
- Zemlje Zapadnog Balkana, uključujući Bosnu i Hercegovinu predstavljaju regiju od izuzetne važnosti i strateškog partnerstva.
- Relevantna Strategija politike usvojena od Vlade Mađarske, omogućava okvir za veći obim razvojnih aktivnosti.

Ciljni sektori u kojima Vlada Mađarske namjerava provoditi aktivnosti su:

- Institucionalni razvoj (jačanje demokratije i vladavine prava, dobra uprava, razmjena iskustva i najboljih praksi vezanih za procese tranzicije i EU integracija, izgradnju kapaciteta, institucionalnu izgradnju/razvoj, jačanje civilnog društva)
- Zelena ekonomija, zelena energija, zaštita okoline i zaštita od klimatskih promjena (ruralni i urbani razvoj, bezbjednost hrane, razvoj održivih kapaciteta u poljoprivrednoj proizvodnji, održivo upravljanje vodama, sanitacija, zaštita i pripreme protiv negativnih učinaka klimatskih promjena)
- Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta (obrazovanje, kultura, jednake mogućnosti, zaštita manjina - i ugroženih grupa, unapređenje socijalnih institucija, naučnih mreža i informacija)

Vlada Mađarske ima za cilj da poveća učešće u *Twinning* i TAIEX programima, ponajprije u oblastima poljoprivrede i ruralnog razvoja, institucionalne izgradnje i dobre uprave.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Mađarske učestvuje na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF).

Kontakt informacije:

Ambasada Republike Mađarske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Splitska 2

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 205 302

Faks: + 387 33 268 930

E-mail: hung.emb@bih.net.ba; mission.sjj@kum.hu

Web-adrese: www.mfa.gov.hu/emb/sarajevo

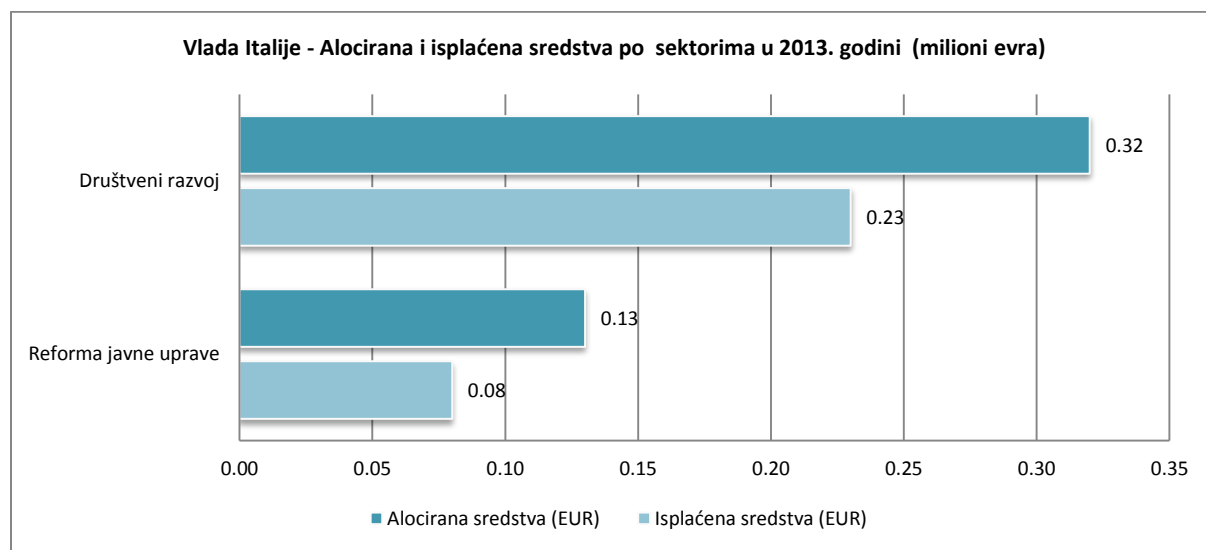
Italija / Italijanska kooperacija za razvoj (IC)

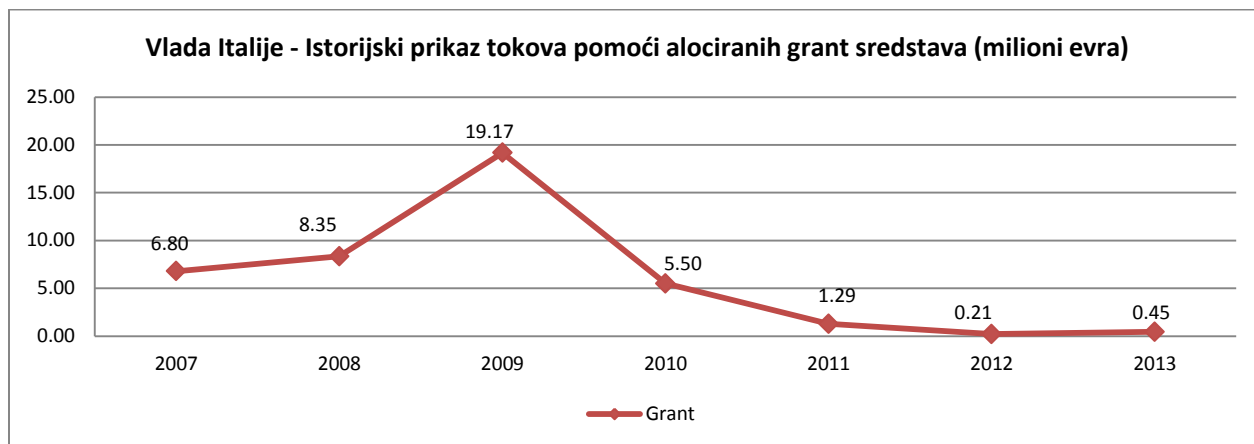
Politički pristup

Bosna i Hercegovina spada u red prioriternih zemalja u okviru programa rada Italijanske kooperacije za razvoj (IC). U skladu sa strateškim programom za period 2011-2013, Italijanska kooperacija za razvoj namjerava nastaviti pružati podršku koherentnim inicijativama za socijalni i ekonomski razvoj zemlje. Područja aktivnosti Italijanske kooperacije za razvoj su raznovrsna sa fokusom usmjerenim na smanjenje siromaštva i unapređenje društveno-ekonomskih uslova. Italijanska kooperacija se fokusira na pružanje podrške održivom razvoju naročito u ruralnom sektoru, institucionalnoj izgradnji i zaštiti najugroženijih društvenih kategorija, kroz brojne inicijative na ekonomskom i socijalnom polju. Aktivnosti koje su realizovane do danas predstavljaju potvrdu njene predanosti ostvarenju konsolidacije demokratskih procesa i indirektno zaštititi ljudskih prava, demokratiji, vladavini prava, dobroj upravi i promovisanju kulture mira, bazirane na tradiciji multinacionalnog suživota. Takvi projekti se finansiraju kroz bilateralne i multilateralne kanale, sa značajnim učešćem italijanskih nevladinih organizacija i decentralizovane saradnje (regije, pokrajine i ostale lokalne institucije).

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Italije izdvojila je **€ 0.45 miliona** i **isplatila € 0.31 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Reforma javne uprave i Društveni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U pogledu budućih perspektiva, Italijanska kooperacija za razvoj namjerava da nastavi da djeluje i jača podršku u još dvije oblasti: podrška malim i srednjim preduzećima i pomoć kod pristupanja IPA sredstvima.

Kada je u pitanju podrška malim i srednjim preduzećima, nedavno priznavanje dijela duga bivše Jugoslavije koji pripada BiH stvorilo je uslove za odobrenje povoljnih kredita za BiH (*soft loans*) od strane Italije/IC. Takve inicijative su u skladu sa prioritetom Italije - unapređenjem ekonomskog rasta i preduzetničkog kapaciteta u ovom području.

U pogledu EU integracija, kancelarija Italijanske kooperacije za razvoj u Sarajevu namjerava i dalje aktivno učestvovati na sastancima koordinacije država članica EU, kao i povećati pomoć koju pruža italijanskim i BH akterima koji žele aplicirati na IPA tenderima, posebno kada je u pitanju *twining*, kroz pružanje informacija i podršku u uspostavljanju saradnje sa partnerima iz BH institucija.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored učešća u radu DCF, Italijanska kooperacija je učestvovala u sljedećim koordinacionim aktivnostima:

- sastanci koordinacije država članica EU (Delegacija Evropske komisije);
- koordinacija donatora za pružanje podrške radu Suda BiH i Kancelariji tužilaštva Bosne i Hercegovine
- međunarodni sastanci o sektorskom pristupu EU u Jugoistočnoj Evropi.

Kontakt informacije:

Italijanska kooperacija za razvoj

Adresa: Čekaluša 51

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 560 170

Faks: +387 33 667 227

E-mail: segreteria@utlsarajevo.org

Web-adresa: www.utlsarajevo.org

Japan/Japanska međunarodna agencija za saradnju (JICA)

Politički pristup

Prioritetni sektori vezani za ekonomsku saradnju Japana i Bosne i Hercegovine su sljedeći: (1) konsolidacija mira/pomirenje među narodima, (2) razvoj privatnog sektora i (3) zaštita okoline.

Obrazovanje

Japan je u prethodnom periodu, putem programa pomoći finansiranih iz grant sredstva i projekata tehničke saradnje, podržao aktivnosti na modernizovanju informatičkih planova i programa rada u Bosni i Hercegovini. U skladu sa navedenim, od 01. avgusta 2010. godine počela je implementacija projekta pod nazivom *Projekat za modernizaciju informatičkih planova i programa, Faza 2.*

Zaštita okoline

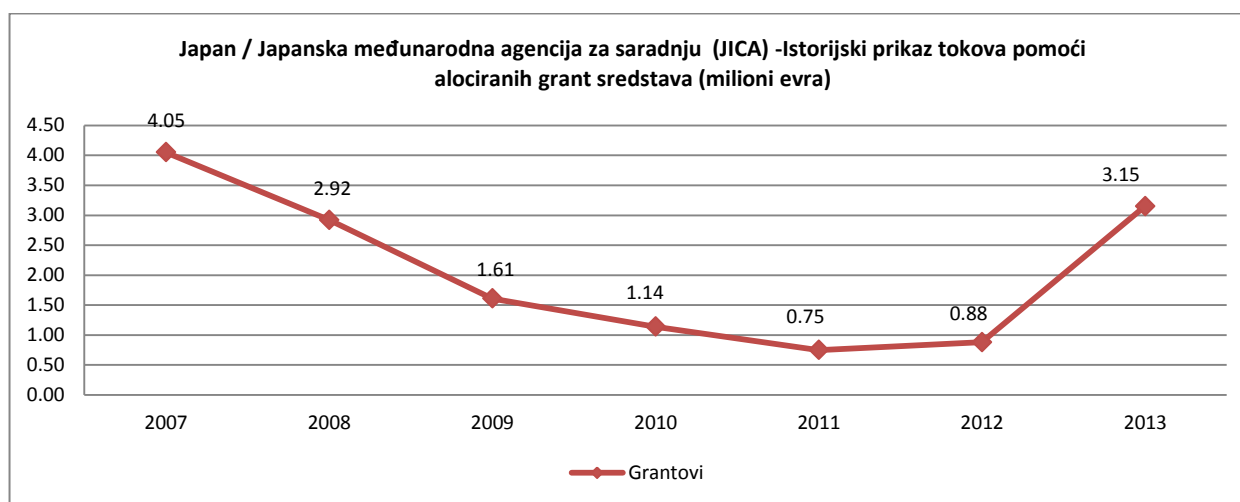
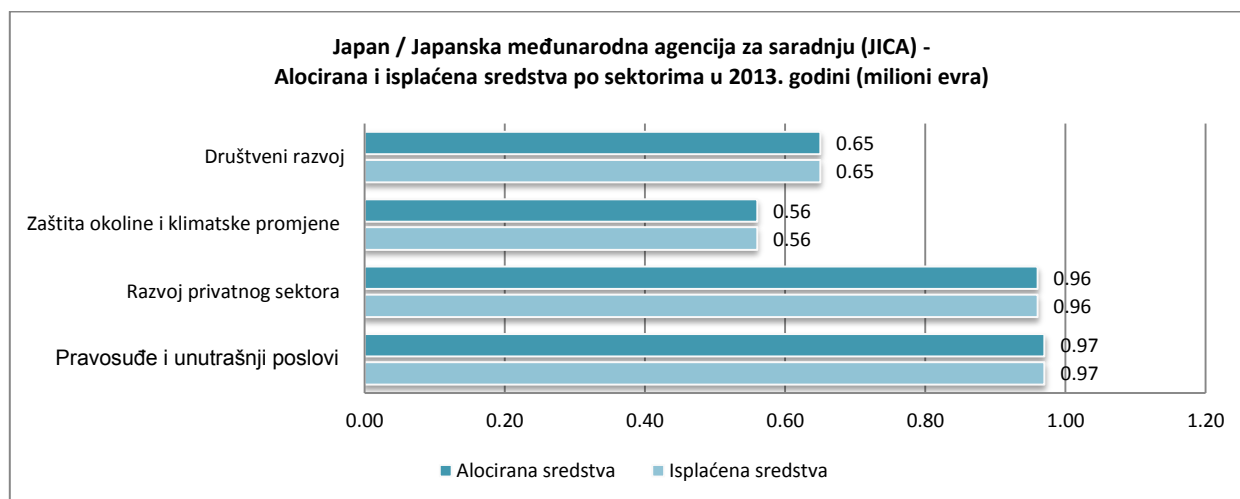
U cilju smanjenja zagađenosti vazduha, izgradnjom postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova (FGD) u Termoelektrani Ugljevik, smanjeni su zagađivači vazduha (SO₂ i prašina). To bi trebalo da doprinese unapređenju zaštite okoline u Bosni i Hercegovini i u isto vrijeme pomoći ispunjavanje zahtjeva EU regulative iz oblasti zaštite okoline, koje sve zemlje na putu ka Evropskoj uniji trebaju ispuniti.

Turizam

JICA je svoju podršku usmjerila u Sektor turizma, kao podršku daljem unapređenju socijalnih potreba Bosne i Hercegovine na putu ekonomske obnove i unapređena životnog standarda. Novi projekat pod nazivom *Projekat za razvoj međunarodnog koridora turizma i zaštite okoline za Hercegovinu*, će da pruži pomoć interesnim grupama u BiH da implementiraju aktivnosti vezane za formiranje međunarodnog turističkog koridora i uspostavljanje kružnih ruta, kojima će se povezati turistički interesantne lokacije.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Japanska međunarodna agencija za saradnju (JICA) **izdvojila je € 3.15 miliona i isplatila € 3.15 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline u klimatske promjene, Društveni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Prioritetni sektori vezani za ekonomsku saradnju Japana i BiH uključivaće (1) konsolidaciju mira/pomirenje među narodima, (2) razvoj privatnog sektora i (3) zaštitu okoline.

Kontakt informacije:

Kancelarija Japanske međunarodne agencije za saradnju Sarajevo

Adresa: Bistrić 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 220 190

Faks: +387 33 220 192

E-mail: jicabh@smartnet.ba

Web-adresa: www.jica.go.jp/balkan/english/office/about/index.html

Ambasada Kraljevine Holandije

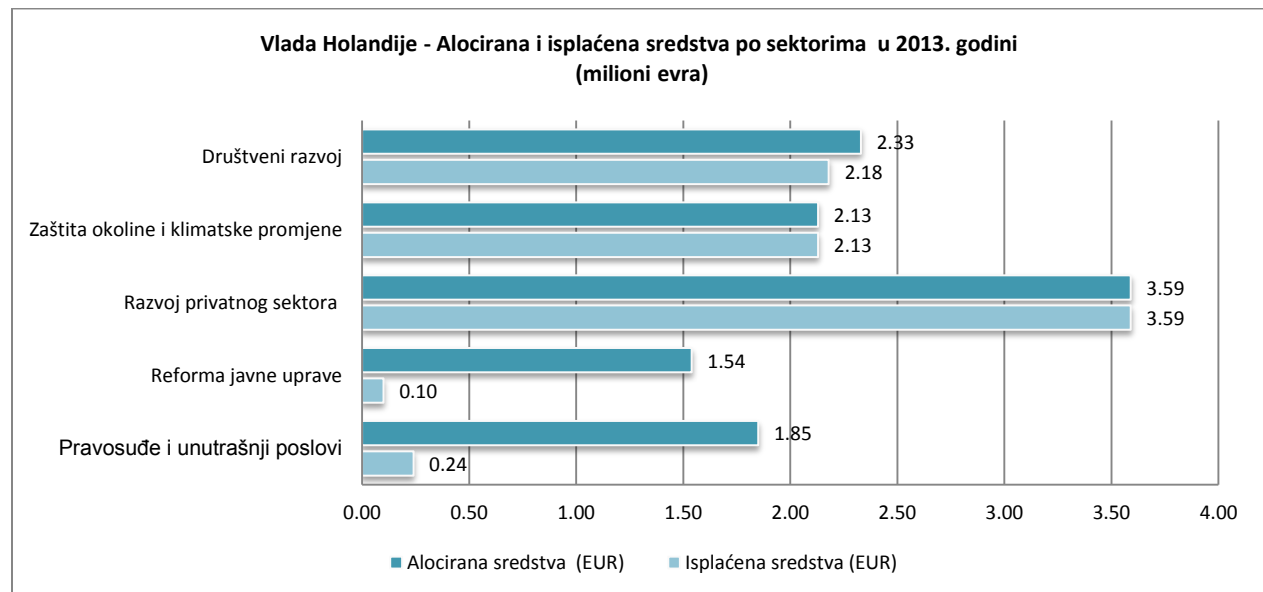
Politički pristup

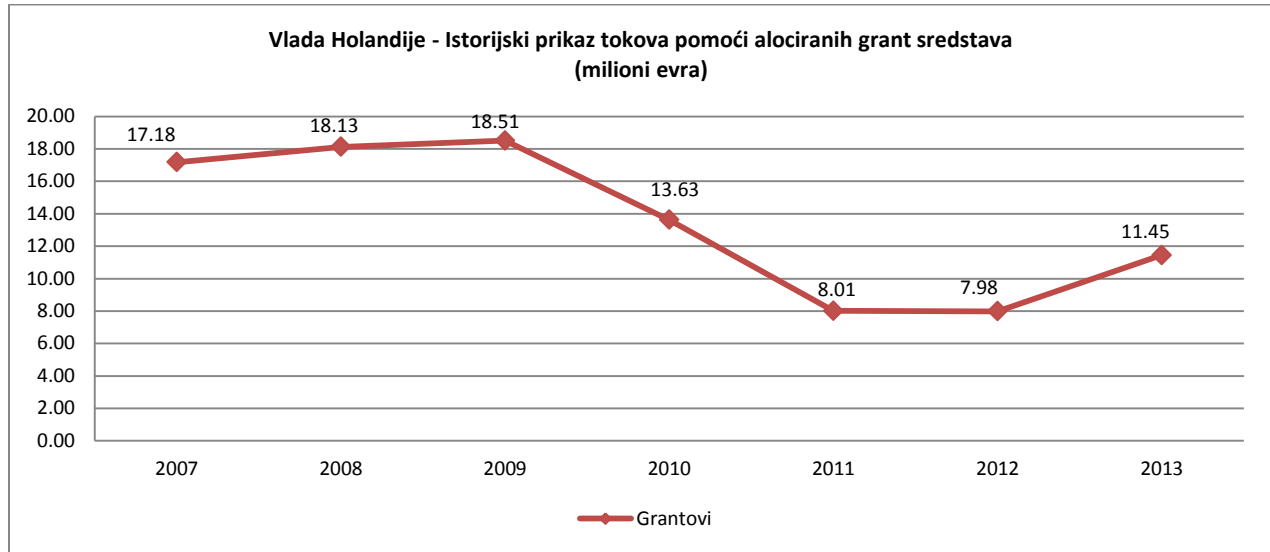
Bosna i Hercegovina je jedna od 36 partnerskih država u svijetu u kojoj Holandija provodi značajan program bilateralne razvojne saradnje. Holandija se u prošlosti uglavnom fokusirala na pružanje podrške povratku pripadnika manjina i uspostavi stabilnosti nakon okončanja rata. U posljednje tri godine programske aktivnosti su se preusmjerile na kreiranje održivih, transparentnih i odgovornih struktura vlasti, u skladu sa kriterijima koji su postavljeni u procesu pridruživanja EU, a sa fokusom na razvoj poslovne klime pogodne za razvoj privatnog sektora i stranih direktnih ulaganja.

Zaključno sa 31.12.2011. godine, bilateralna razvojna pomoć za Bosnu i Hercegovinu se postepeno okončala i transformisala iz tradicionalnog odnosa pružanja razvojne podrške u odnos koji je usmjeren ka pridruživanju EU. Ovaj novi odnos sa sobom donosi i sopstvene instrumente djelovanja, kao što je program društvene transformacije (MATRA), za koji se Bosna i Hercegovina kvalifikovala u januaru 2008. godine.

Glavne aktivnosti 2013. godini

Vlada Holandije izdvojila je **€ 11.45 miliona i isplatila € 8.24 miliona u 2013. godini formi grantova** u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Od 2012. godine, Ambasada će svoju razvojnu pomoć u iznosu od €5.000.000 godišnje fokusirati na regiju Srebrenice. Područja od posebnog interesa u okviru ove pomoći su: identifikacija žrtava genocida iz 1995. godine u Srebrenici, podrška osobama koje su preživjele genocid, sudski progon krivaca, sjećanje i podrška stvaranju klime koja omogućava poslovanje (putem izgradnje kapaciteta lokalne uprave).

Osim toga, Ambasada će nastaviti da pruža podršku društvenom preobražaju BH društva preko svog MATRA programa.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored učestvovanja u sastancima DCF, Ambasada ostvaruje dobru saradnju sa drugim donatorima koji aktivno djeluju u sektorima od zajedničkog interesa. Posebno dobra saradnja je uspostavljena sa agencijama koje sufinansiraju projekte sa Holandijom, kao što su GAP, PARF, Pravosuđe.

Kontakt informacije:

Ambasada Kraljevine Holandije

Adresa: Grbavička 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 562 600

Faks: +387 33 223 413

E-mail: sar@minbuza.nl

Web-adresa: www.minbuza.nl; www.mfa.nl/sar

Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške

Politički pristup

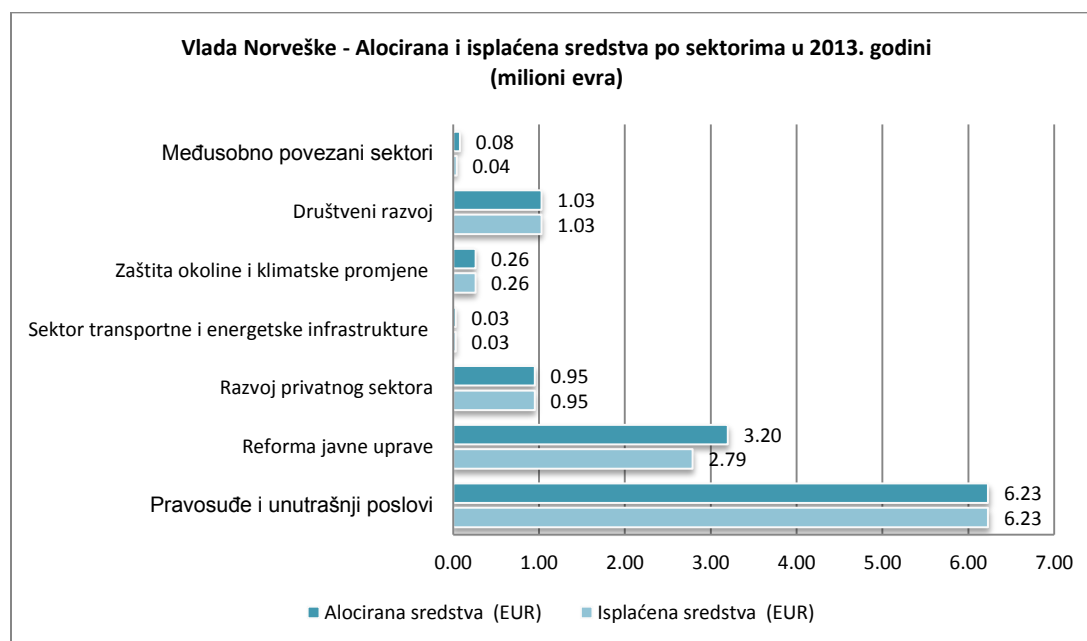
Veliki dio aktivnosti međunarodne razvojne saradnje Norveške obuhvata dugoročna razvojna pomoć u formi grantova. Norveška dugoročna razvojna saradnja generalno potencira, kako pružanje bilateralne pomoći, koja se upućuje direktno vladama zemalja partnera, tako i multilateralnu pomoć koja se upućuje putem sistema UN-a kao i putem razvojnih banaka. Norveška takođe pruža i značajnu pomoć preko međunarodnih, lokalnih i norveških nevladinih organizacija.

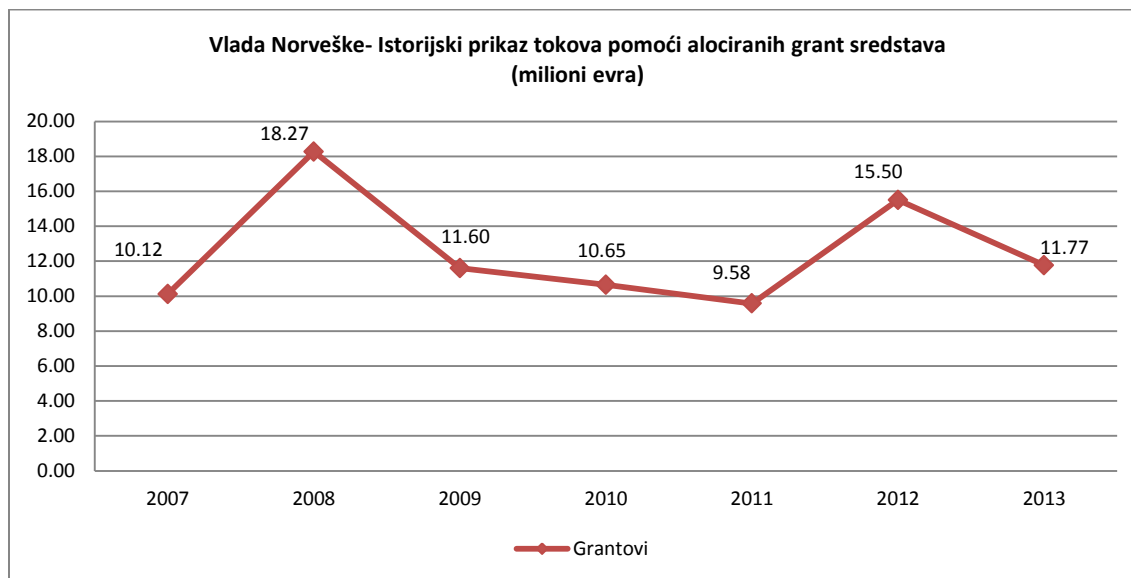
Norveška razvojna saradnja sa Bosnom i Hercegovinom je tokom godina evoluirala od pružanja humanitarne pomoći, obnove i rekonstrukcije do podrške usmjerene ka političkim i administrativnim reformama i procesima evroatlantskih integracija. Ovo konkretno podrazumijeva pružanje podrške izgradnji institucija i reformi pravosuđa u BiH. Vlada Norveške namjerava da nastavi pružati pomoć Bosni i Hercegovini u trenutnom obimu i u narednom periodu.

Sljedeći sektori definisani su kao prioritetni: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Razvoj privatnog sektora, Sektor transportne i energetske infrastrukture, Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena, Sektor društvenog razvoja i Međusobno povezani sektori.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Norveška je u 2013. godini izdvojila **€ 11.77 miliona** a isplatila **€ 11.33 miliona** u formi grantova u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Razvoj privatnog sektora, Sektor transportne i energetske infrastrukture, Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena, Sektor društvenog razvoja i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Tranziciona pomoć koju Vlada Norveške pruža Bosni i Hercegovini mijenjala se u saglasnosti sa promijenjenim potrebama u zemlji. Norveška razvojna pomoć trenutno podržava aktivnosti na unapređenju vladavine prava i stabilnosti kao i integracije u evroatlantske strukture koje doprinose istom cilju.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Norveška će nastaviti da učestvuje u aktivnostima na koordinaciji rada donatora i u dijalogu na nivou generalnih politika kao i unutar specifičnih sektora kao što je Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova.

Kontakt informacije:

Ambasada Kraljevine Norveške u BiH

Adresa: Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 25 40 00

Faks: +387 33 66 65 05

E-mail: emb.sarajevo@mfa.no

Web-adresa: www.norveska.ba

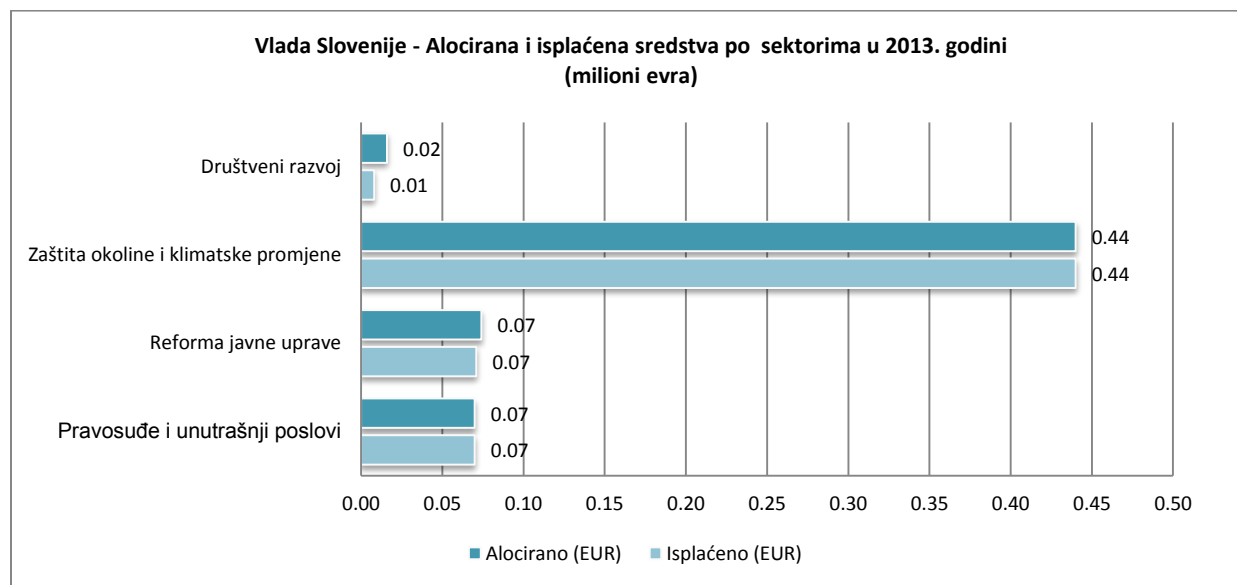
Slovenija

Politički pristup

Tematski prioriteti Slovenske međunarodne razvojne saradnje definisani su u Rezoluciji o međunarodnoj razvojnoj saradnji Republike Slovenije za period do 2015. godine, a konkretnije u bilateralnom "Sporazumu o razvojnoj saradnji između Vlade Republike Slovenije i Savjeta ministara Bosne i Hercegovine". Okvirni program za međunarodnu razvojnu saradnju i humanitarnu pomoć Republike Slovenije za period 2013 -2015 funkcioniše putem realizovanja planiranih aktivnosti, što u slučaju BiH uključuje sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Zaštita okoline i klimatske promjene, Razvoj društvenog sektora. Trenutni nivo razvojne saradnje, koja je vezana za projekte, ne iziskuje izradu dokumenta politike vezanog za slovensku razvojnu saradnju sa BiH.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Slovenije izdvojila je **€ 0.62 miliona i isplatila € 0.59 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sjedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi; Reforma javne uprave; Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Aktuelna Rezolucija o međunarodnoj razvojnoj saradnji Republike Slovenije ističe krajem 2015. godine. Trenutno se vodi diskusija o mogućoj geografskoj i tematskoj orijentaciji Slovenske razvojne saradnje za period poslije 2015. godine. Može se očekivati kako će Bosna i Hercegovina biti visoko rangirana među geografskim prioritetima, eventualno na nivou koji bi opravdao pripremu dokumenta politike o bilateralnoj razvojnoj saradnji sa BiH. Slovenija je - usljed određenih zakonskih ograničenja aktuelnih bilateralnih sporazuma – započela proceduru za zamjenu postojećeg bilateralnog sporazuma o razvojnoj saradnji s BiH sa novim sporazumom koji bi, među ostalim, pojednostavio saradnju sa drugim donatorima u partnerskim zemljama.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Ambasada Republike Slovenije u Sarajevu učestvuje na generalnim sastancima donatora kao i na sastancima podsektora poljoprivrede.

Kontakt informacije:

Ambasada Republike Slovenije

Adresa: Bentbaša 7

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: (+) 387 33 271 260, (+) 387 33 572 450

Faks: (+) 387 33 271 270

E-mail: [vsa\(at\)gov.si](mailto:vsa(at)gov.si)

Web-adresa: www.sarajevo.veleposlanistvo.si/

Švedska / Švedska agencija za međunarodnu saradnju (Sida)

Politički pristup

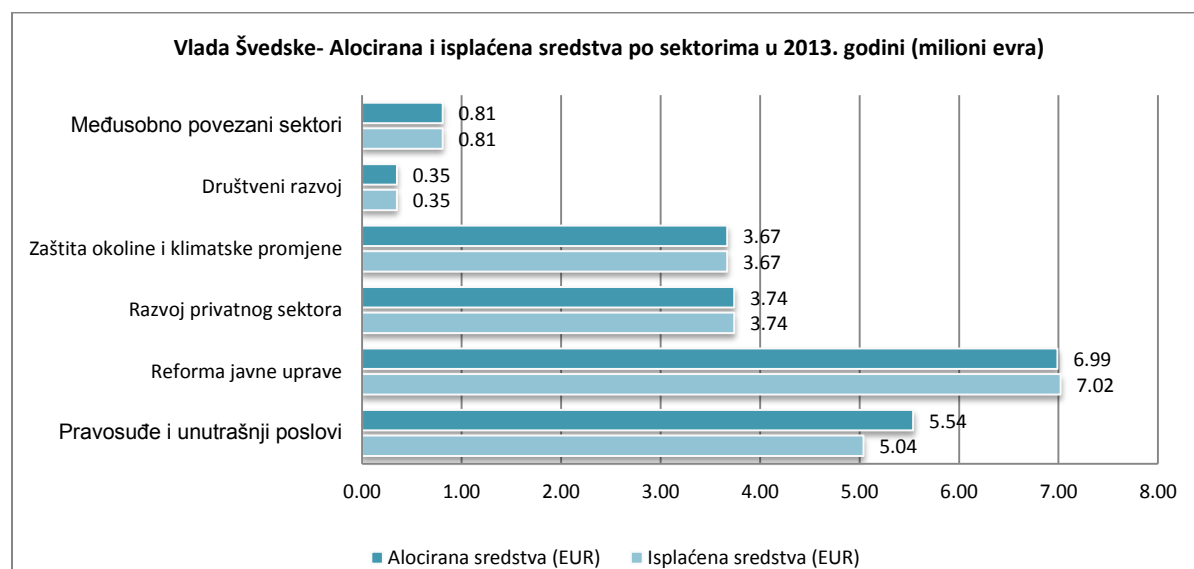
Saradnja Švedske i Bosne i Hercegovine u oblasti reformi u periodu 2011-2014, ima za cilj postizanje demokratskog, pravednog i održivog razvoja, zajedno sa ispunjenjem uslova za pridruživanje Evropskoj uniji.

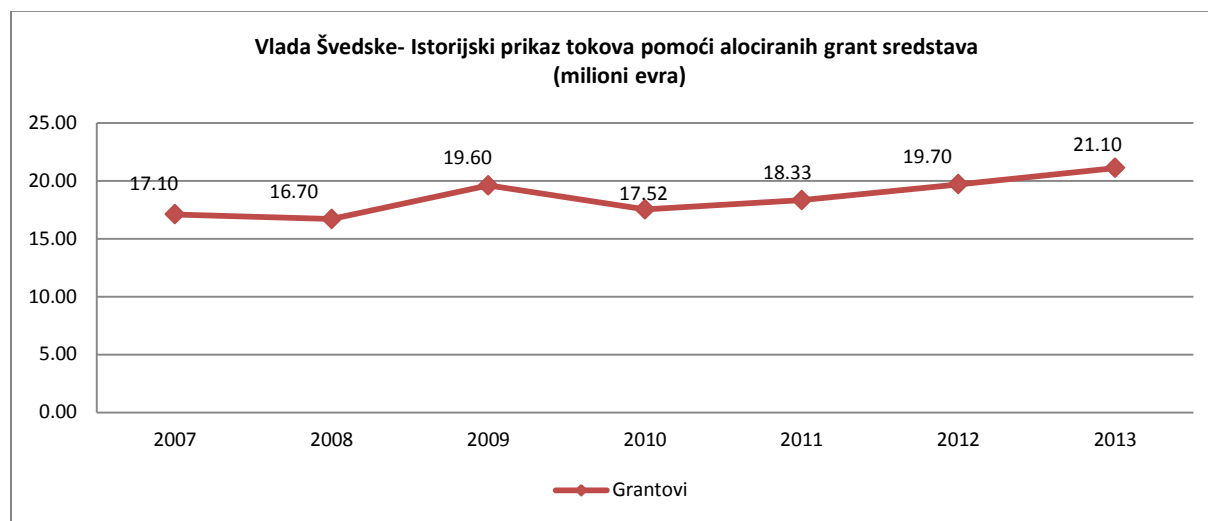
Sida se fokusira na tri glavna područja: demokratija, ljudska prava i ravnopravnost polova, razvoj tržišta i održiva infrastruktura. Pored toga, podrška je takođe pružena aktivnostima u okviru Međusobno povezanih sektora (civilno društvo, ravnopravnost polova i manjine). U cilju povećanja efikasnosti pomoći i podrške pridruživanju EU integracijama, strategijom saradnje se promoviše sljedeće:

- bolja koordinacija u okviru zajedničkih aktivnosti sa Evropskom komisijom i u okviru programa IPA;
- veći stepen korištenja sopstvenih sistema zemlje za planiranje, provođenje i praćenje aktivnosti;
- povećana upotreba pristupa zasnovanog na programima.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Švedske izdvojila je **€21.10 miliona** i isplatila **€20.64 miliona** u 2013. godini u formi grantova u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline i klimatske promjene, Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Švedska će i u narednom periodu nastaviti da bude najveći donator u BiH, sa godišnjim budžetom od oko €19 miliona. Nova strategija saradnje stupila je na snagu 2011. godine. Naglasak će i dalje biti na pružanju podrške Bosni i Hercegovini na njenom putu ka statusu zemlje kandidata EU i njenog članstva u EU. Dobra uprava i Ekonomski razvoj će i dalje biti prioritetni Sektori. Treći prioritetni Sektor je Infrastruktura za zaštitu okoline sa naglaskom na podršci opštinskoj infrastrukturi u oblasti upravljanja vodama, otpadnim vodama i čvrstim otpadom. Takođe, biće istražene i druge mogućnosti koje mogu uticati na strukturne faktore važne za stvaranje poslovne klime, za pristup evropskim tržištima, te zapošljavanje i učestvovanje žena u razvoju ekonomije.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Švedska učestvuje u aktivnostima na koordinaciji rada donatora na nivou svih gore spomenutih sektora, sa posebnim naglaskom na Sektor pravde, Reformu javne uprave i pitanja u oblasti ravnopravnosti polova. Sida je inicirala podršku za uspostavu fonda Strategije Sektora pravde, zajedno sa Španijom i Velikom Britanijom. Cilj je postići viši stepen efikasnosti finansijske pomoći u oblasti reforme Sektora pravde.

Kontakt informacije:

Ambasada Švedske

Adresa: Ambasada Švedske, Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 276 030

Faks: +387 33 267 060

E-mail: ambassaden.sarajevo@gov.se

Web-adrese: www.sida.se; www.swedenabroad.se

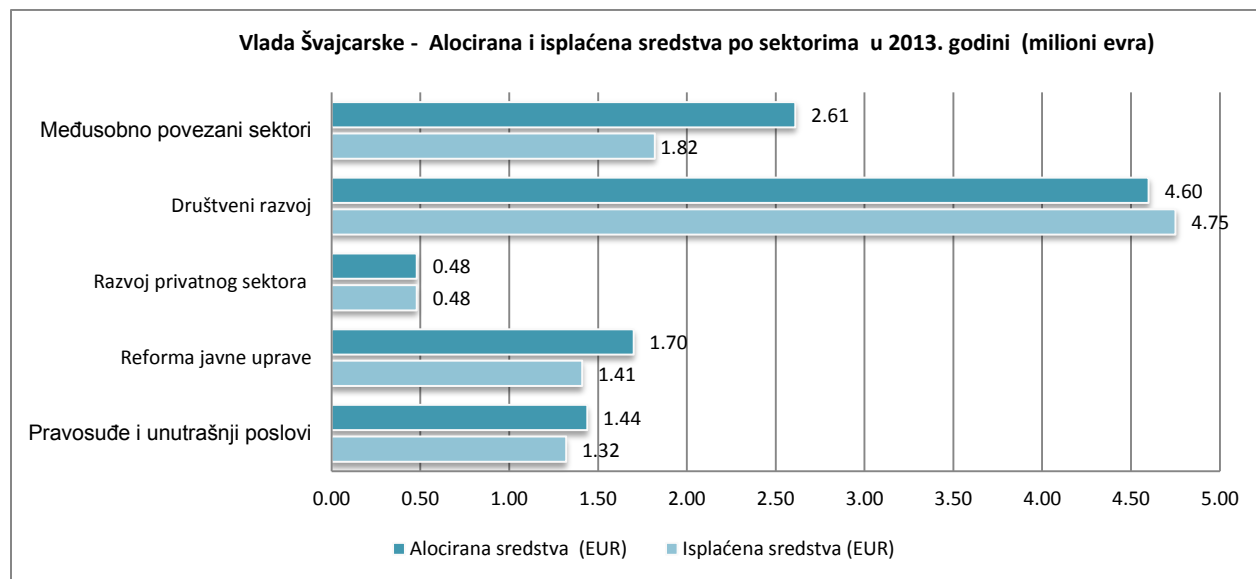
Švajcarska

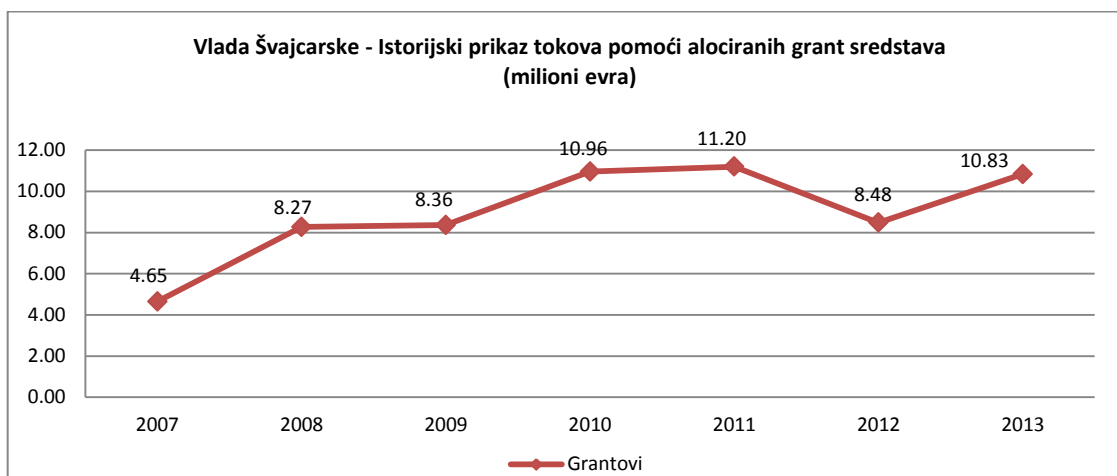
Politički pristup

Švajcarska ima za cilj da podrži tranziciju BiH na putu prema socijalno inkluzivnoj tržišnoj ekonomiji i decentralizovanom demokratskom političkom sistemu, sa dugoročnijom perspektivom evropskih integracija. Strategija saradnje Švajcarske za BiH za period 2013-2016 ima za cilj da podrži BiH u rješavanju preostalih izazova koji su definisani državnim strateškim dokumentima za konkretne sektore. Strategija se fokusira na tri tematska područja: Ekonomija i zapošljavanje, Lokalna uprava i opštinske usluge i Zdravstvo. Predviđena garantovana finansijska sredstva za period 2013 – 2016 iznose 79 miliona CHF.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Švajcarske izdvojila je **€ 10.83 miliona** i isplatila **€ 9.78 miliona** u 2013. godini u formi grantova u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi; Reforma javne uprave; Razvoj privatnog sektora, Društveni razvoj, Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom periodu, Vlada Švajcarske nastaviće da pruža podršku Bosni i Hercegovini u istim sektorima kao što je to bio slučaj u prethodnom periodu, sa posebnim fokusom na Vladavinu prava i demokratiju, Lokalnu upravu i opštinske usluge, Ekonomiju i zapošljavanje, Primarne zdravstvene usluge i Upravljanje migracijama.

U **Sektoru reforme javne uprave**, Švajcarska će da pruži podršku u osnivanju i provođenju inkluzivnih strategija lokalnog razvoja, koje stvaraju pozitivne uticaje na lokalnu demokratiju, održivom društveno-ekonomskom razvoju i pružanju efikasnih usluga orijentisanih prema građanima. Podrška će biti obezbjeđena u strateškom opštinskom planiranju sa ciljem da se uspostavi osnova za demokratsko donošenje odluka, na primjer u opštinskim skupštinama i proaktivnoj saradnji sa građanima u okviru lokalnog razvoja. U saradnji sa SIDA-om, biće omogućen angažman građana u opštinskom odlučivanju, u pružanju kvalitetnih komunalnih usluga i u provođenju lokalnih razvojnih inicijativa, putem revitalizacije podopštinskih jedinica (mjesna zajednica) u kojima postoji mogućnost za učestvovanje građana i njihovo socijalno uključivanje. Nadalje, Švajcarska će da pruži pomoć za najmanje 20 opština u domeni unapređenja opštinskog demokratskog upravljanja i pružanja javnih usluga, nudeći razvoj kapaciteta, podršku opštinskim budžetima za kapitalna ulaganja, poboljšanje okvirnih ekonomskih uslova kao i promovisanje učešća građana.

U **Sektoru društvenog razvoja**, podrška će da bude pružena u rješavanju nezaposlenosti omladine, ponajprije putem podržavanja tržišta rada orijentisanog prema obrazovanju i stručnom osposobljavanju, tako stvarajući odgovarajuće mogućnosti zapošljavanja i unapređujući usluge za zapošljavanje mladih osoba. Isplativost i kvalitet zdravstvene zaštite poboljšaće se kroz izgradnju kapaciteta dobavljača usluga u području mentalnog zdravlja i njege kao i unapređenja modela njege u zajednici, gdje će se rješavati konkretne potrebe ugroženih društvenih grupa. Nastaviće se i ojačati intervencije usmjerene na pružanje pomoći povratnicima i interno raseljenim osobama kako bi im se omogućila dobra prilika da se reintegrišu u zemlji, s posebnim naglaskom na romsku populaciju. Migracije i razvoj biće novo područje intervencije s ciljem da se otvore potencijali migracije u okviru društveno-ekonomskog razvoja.

U oblasti **Razvoja privatnog sektora**, Švajcarska će da se angažuje u stvaranju povoljnih okvirnih uslova za poslovanje i promovisanje konkurentnih MSP-a, uglavnom putem regionalnih inicijativa. Aktivnosti će da budu usmjerene na prevazilaženje administrativnih i regulatornih prepreka, kao što su pojednostavljenje složenih poreznih procedura i poboljšanje pravnog okvira za mikrofinansijske institucije. Pored toga, biće ojačani lokalni dobavljači poslovnih usluga, te će u odabranim sektorima (drvo, namještaj, metal, tekstil, poljoprivreda) biti omogućen pristup BiH kompanija prema stranim tržištima.

U **Sektoru pravosuđa i unutrašnjih poslova**, Švajcarska saradnja će nastaviti da jača kapacitete Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH. Uspostavljanje funkcionalnih institucionalnih osnova u Sistemu maloljetničkog pravosuđa u BiH biće nadalje pojačano švajcarskom saradnjom u zajedničkom poduhvatu sa UNICEF-om i SIDA-om. Podrška će takođe biti nastavljena u domeni bezbjednosti ljudi i izgradnje mira, s posebnim naglaskom na procesuiranje ratnih zločina, podršku svjedocima i deminiranje.

U **Sektoru zaštite okoline i klimatskih promjena**, Švajcarska će zajedno s Njemačkom razvojnom bankom (KfW) podržati obnovu sistema vodoosnabdijevanja i odvodnje u gradovima Travnik, Tuzla i Zenica. Ovaj poduhvat obuhvatiće ulaganja u infrastrukturu, unapređenje okvirnih uslova i mjera upravljanja vezanih uz usluge vodoosnabdijevanja, s posebnim naglaskom na finansijsku i operativnu održivost.

Pored podrške pružene u okviru MIPD sektora, Švajcarska će u uskoj saradnji sa WHO i Svjetskom bankom da podrži aktivnosti BiH vlasti da ojačaju usluge javnog zdravstva s naglaskom na prevenciji nezaraznih bolesti te posebno kardiovaskularnih bolesti. Osim toga, u okviru procesa ustavne reforme biće ponuđena i platforma za konstruktivan dijalog između političara na svim nivoima, ključnih aktera u organizacijama civilnog društva, građana i stručnjaka.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Švajcarske učestvovala je u radu sljedećih radnih grupa:

- Lokalna uprava
- Pravosuđe
- Zdravstvo
- Jednakost polova i osnaživanje žena
- Održiva infrastruktura za zaštitu okoline

Kontakt informacije:

Ambasada Švajcarske u Sarajevu

Adresa: Zmaja od Bosne 11 (RBBH, zgrada B), 71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 275 850 Faks: +387 33 570 120

E-mail: sarajevo@eda.admin.ch

Web-adresa: www.eda.admin.ch/sarajevo

Ujedinjeno Kraljevstvo/Ministarstvo za spoljne poslove i poslove Komonvelta

Politički pristup

Vlada UK pruža političku i finansijsku podršku Bosni i Hercegovini od njene nezavisnosti. Pomoć koju obezbjeđuje Vlada UK određena je prioritetima i ciljevima koje je Vlada Njenog Visočanstva utvrdila za Bosnu i Hercegovinu u sveobuhvatnom Poslovnom planu za BiH.

Kancelarija DFID-a u BiH pri Ambasadi Ujedinjenog Kraljevstva zatvorena je 11. februara 2011. godine, ali Vlada UK i dalje pruža programsku pomoć preko Ministarstva za vanjske poslove i poslove Komonvelta i Ministarstva odbrane.

U julu 2011. godine, Vlada UK objavila je novu strategiju koja definiše način na koji će Ujedinjeno Kraljevstvo promovirati stabilnost i prosperitet u zemljama i regijama u okviru njene interesne sfere. Strategiju za izgradnju stabilnosti u inostranstvu (The Building Stability Overseas Strategy / BSOS) zajednički su izradili Ministarstvo za spoljne poslove i poslove Komonvelta (FCO), Odsjek za međunarodni razvoj (DFID) i Ministarstvo odbrane (MOD). Strategija utvrđuje kako UK može poboljšati svoju sopstvenu bezbjednost i prosperitet, putem identifikovanja, sprečavanja i okončanja konflikta u inostranstvu, koristeći svoja diplomatska, razvojna, vojna i bezbjednosna sredstva, kao i jedinstveno britansko iskustvo, odnose, ugled i vrijednosti. Strategija u cjelini može biti preuzeta sa:

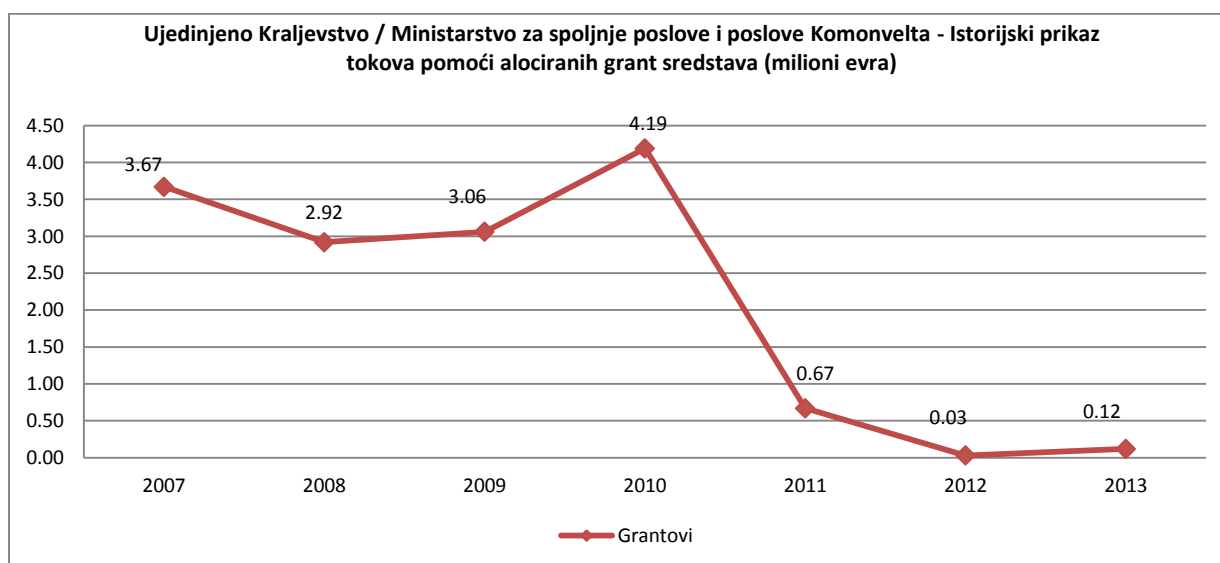
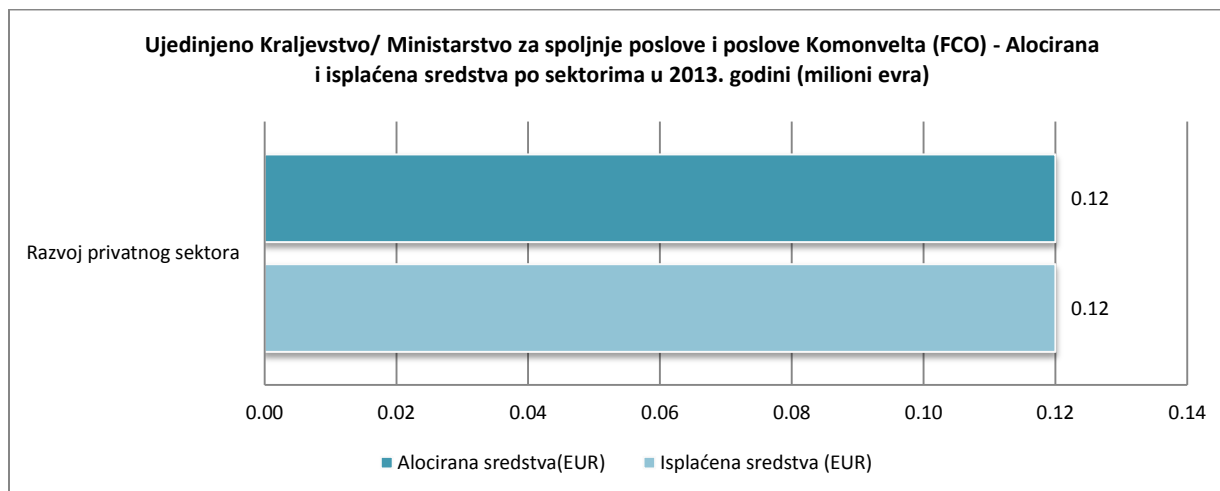
<http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/publications/annual-reports/bsos-july-11>

U interesu Vlade UK je da očuva zamah procesa proširenja i napretka koji donosi mir i stabilnost Zapadnom Balkanu. Program *Ponovno ujedinjenje Evrope* pomaže u održavanju vizije izgradnje efikasne i globalno konkurentne EU u bezbjednom susjedstvu. Program to postiže pružajući podršku proširenju EU i pomažući evropskim partnerskim zemljama da provedu reforme nužne za pristupanje EU. Program se posebno fokusira na stabilne institucije koje garantuju demokratiju, vladavinu zakona, ljudska prava i poštovanje i zaštitu manjina. Strategija u cjelini može biti preuzeta sa:

<http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/about-us/what-we-do/diplomatic-influence-values-fund-2011-12>

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva **alocirala je € 0.12 miliona i isplatila € 0.12 miliona u 2013. godini u formi grantova** u Razvoj privatnog sektora.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Radeći u partnerstvu sa drugim donatorima, institucijama vlasti u BiH, parlamentima, civilnim društvom, pripadnicima akademskog svijeta i medijima, cilj Ujedinjenog Kraljevstva je da pruži podršku i promoviše reforme koje će pomoći Bosni i Hercegovini u procesu evroatlantskih integracija.

Pored učestvovanja u radu DCF, predstavnici Vlade/Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva aktivno učestvuju u sektorskim aktivnostima na koordinaciji donatora koje vode lokalne institucije i donatori, u svim ključnim sektorima, ali sa posebnim naglaskom na sektore pravosuđa i bezbjednosti.

Po zatvaranju Kancelarije DFID-a u BiH, predstavnici Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva u Sarajevu će i dalje ostati članovi upravnog odbora Fonda za reformu javne uprave i vršiti nadzor provođenja projekta koji finansira DFID (preostala sredstva iznose približno: £1 milion).

Kontakt informacije:

Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva u Sarajevu

Adresa: Tina Ujevića 8

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 282 200

Faks: +387 33 282 203

Web-adrese: <http://ukinbih.fco.gov.uk/>

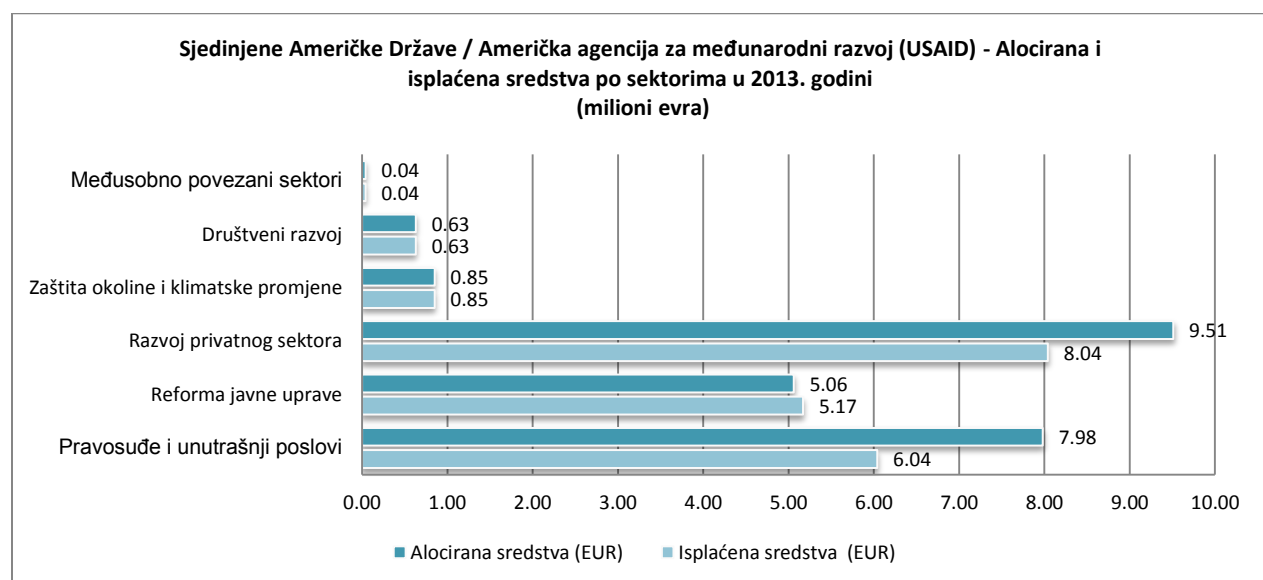
Sjedinjene Američke Države/ Američka agencija za međunarodni razvoj (USA/USAID)

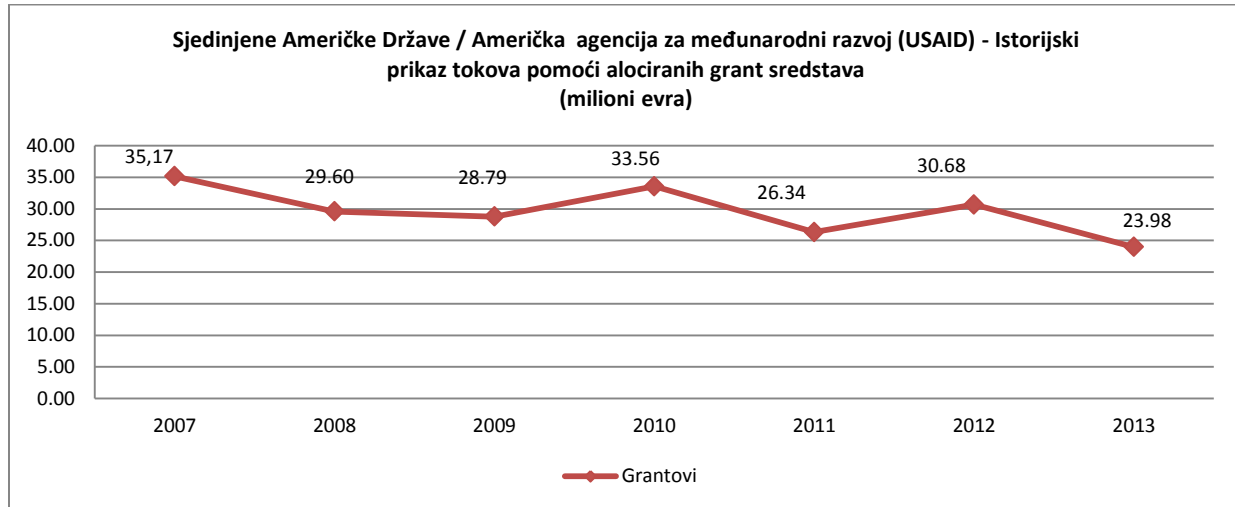
Politički pristup

Vlada Sjedinjenih Američkih Država nastavlja svoj snažni angažman usmjeren na unapređenje razvoja i stabilnosti Bosne i Hercegovine. Nova USAID Strategija razvoja i saradnje sa Bosnom i Hercegovinom 2012-2016 doprinosi ostvarenju pomenutih ciljeva Vlade SAD-a u BiH, kroz implementiranje programa pomoći koji podržavaju napredak Bosne i Hercegovine prema usklađenom ekonomskom prostoru, efikasnim i transparentnim institucijama vlasti sa snažnim civilnim društvom i multietničkim tolerantnim društvom. Strateški cilj je da Bosna i Hercegovina bude stabilnija zemlja bliža evroatlantskim integracijama, što uključuje funkcionalne institucije na nivou BiH, uključivanje manjina u politički proces, poštovanje Evropske konvencije o ljudskim pravima, rast BDP-a, povećanu ekonomsku konkurentnost i jasnu strategiju za pristupanje u EU.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvoj (USA/USAID) **izdvojila je €23.98 miliona i isplatila € 20.78 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Projekti će se i dalje razvijati u skladu sa promjenjivim potrebama Bosne i Hercegovine, a promovisaće se inicijative koje će obuhvatati i sredstva drugih donatora. Očekuje se da će projekti podrške pomoći dalje približavanje BiH ka evroatlantskim integracijama. Osoblje Misije Sjedinjenih Američkih Država i dalje će učestvovati na sastancima koordinacije donatora i konkretnim sektorskim sastancima u oblastima civilnog društva, vladavini prava i energije.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Osoblje Vlade SAD učestvuje na sastancima opšte koordinacije, bilateralnim sastancima i drugim forumima. SAD/USAID takođe blisko koordiniše sa drugim donatorima preko konkretnih sektorskih sastanaka uključujući civilno društvo, vladavinu prava i donatorske grupe iz oblasti energije, da se izbjegne preklapanje ili udvostručenje napora. USAID sufinansira i zajednički razvija programe sa nekoliko bilateralnih i multilateralnih donatora.

Kontakt informacije:

Ambasada Sjedinjenih Američkih Država

Adresa: Robert C. Frasure 1
71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 704-000
Faks: +387 33 659-722
E-mail: Bayerl@state.gov
Web-adresa: <http://sarajevo.usembassy.gov>

Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)

Adresa: Robert C. Frasure 1
71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 704 000
Faks: +387 33 219 298
E-mail: echallenger@usaid.gov
Web-adresa: www.usaid.gov; www.usaid.ba

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Politički pristup

Evropska banka za obnovu i razvoj je međunarodna finansijska institucija, koja promoviše prelaz na tržišnu ekonomiju u 34 zemalje u području koje se proteže od Centralne Evrope do centralne Azije, uključujući zemlje južnog i istočnog Sredozemlja. Banka je u vlasništvu 64 zemlje i dvije međuvladine institucije (Evropske zajednice i Evropske investicione banke).

Ciljevi Evropske banke za obnovu i razvoj usmjereni su na promociju tranzicije prema tržišnoj ekonomiji putem ulaganja, najvećim dijelom u privatni sektor, na mobilizaciju značajnih direktnih stranih investicija i podršku privatizaciji i na restrukturisanje i unapređenje rada opštinskih službi, sa ciljem poboljšanja kvaliteta života građana. Važno je istaknuti da u okviru svih svojih aktivnosti, EBRD promoviše ekološki snažan i održiv razvoj.

Pristup EBRD-a u rješavanju složenih izazova tranzicije zasnovan je na strategijama, politikama i procedurama. Regionalna raznolikost među državama u kojima ova banka posluje je velika, i Banka svoje proizvode i fokus po sektorima prilagođava, kako bi zadovoljila specifične tržišne potrebe svake pojedinačne države. Za svaku od 27 država u kojima banka posluje, izrađene su i primjenjuju se pojedinačne strategije.

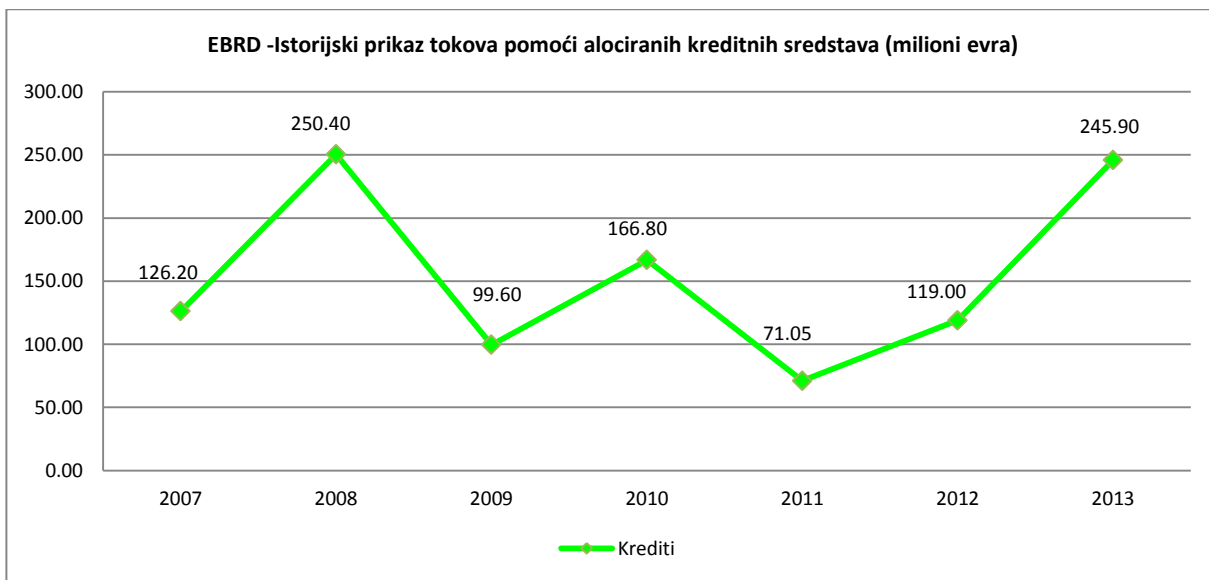
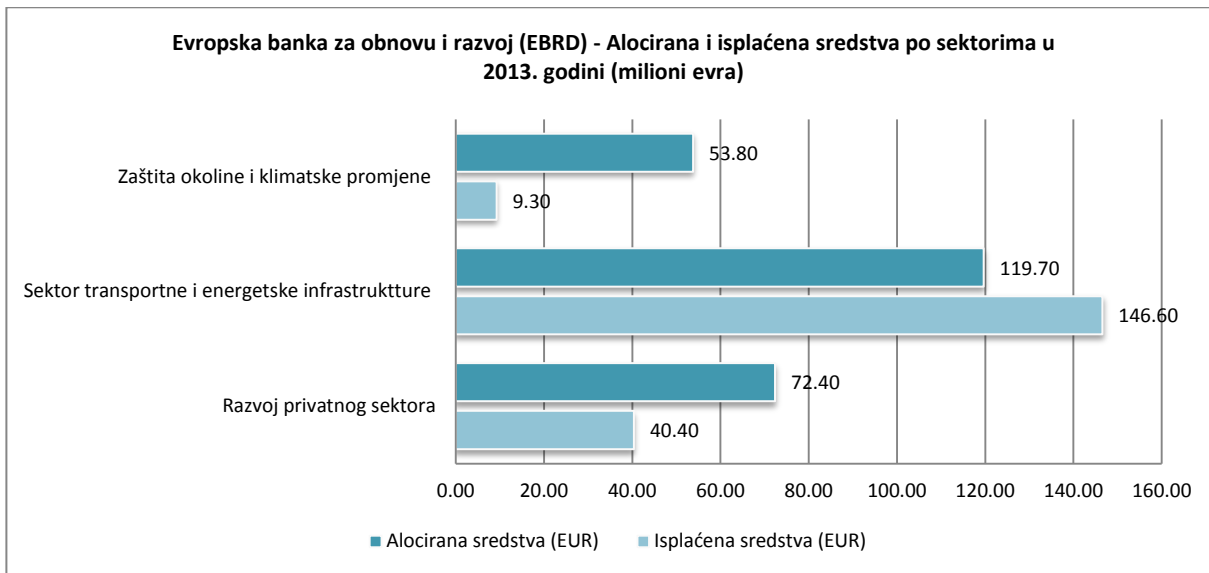
Nadalje, Banka kroz svoje sektorske politike, formalno utvrđuje strategiju u sljedećim sektorima: agrobiznis, energija, opštinska i infrastruktura zaštite okoline, prirodni resursi, nekretnine, prevoz, telekom, informatika i mediji.

Do sada, EBRD je najveći institucionalni investitor u Bosni i Hercegovini (BiH) sa 116 projekata i kumulativnim obimom poslovanja u iznosu većem od €1,6 milijardi.

U 2013. godini, EBRD je potpisala sporazume za 18 novih projekata u iznosu od €207.7 miliona, što je uključivalo 5 projekata koji se provode u javnom sektoru, u iznosu od € 144.5 miliona, i 13 projekata u privatnom sektoru, u ukupnom iznosu od € 63,2 miliona. EBRD je usmjerila svoje aktivnosti na pružanje podrške finansijskim i poslovnim sektorima, te je takođe nastavila da ulaže u ključne infrastrukturne projekte, koji su od značaja za regionalnu integraciju i razvoj zemlje. Banka je takođe ostvarila odličan napredak u provođenju velikih infrastrukturnih projekata, sa isplatama koje dostižu €201.4 miliona.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) izdvojila je **€ 245.90 miliona i isplatila €196.30 miliona u 2013. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Razvoj privatnog sektora, Transport i Zaštita okoline i klimatske promjene.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U januaru 2014. godine, Odbor direktora EBRD odobrio je novu trogodišnju strategiju za Bosnu i Hercegovinu. U novoj strategiji EBRD formuliše podršku namijenjenu za razvoj privatnog sektora kao prioritet od važnosti za poboljšanje poslovnog okruženja. EBRD će se takođe fokusirati na unutrašnje ekonomske integracije u zemlji, integracije u regiji, te će i dalje usko koordinisati svoje aktivnosti s partnerima iz EU i Međunarodnih finansijskih institucija.

U okviru nove strategije za period 2014 – 2016, EBRD će se fokusirati na rješavanje sljedećih izazova:

- **Restrukturisanje i širenje lokalnog privatnog sektora:** EBRD će svoje aktivnosti usmjeriti na domaće i strane kompanije za investiranje u zemlji i obezbjediti finansijska sredstva za restrukturisanje i širenje manjih lokalnih kompanija. Banka će obezbjediti kreditne linije MSP putem domaćih banaka kao i mikro kredite i ne-finansijsku podršku.
- **Stvaranje bližih veza sa širim regionalnim tržištima:** EBRD će podržavati privatne investicije, poboljšane trgovinske tokove i infrastrukturna unapređenja, i na taj način produbiti regionalnu integraciju. Banka će poticati veći angažman privatnog sektora u unapređenju javne infrastrukture, te će staviti jači naglasak na poboljšanju standarda u skladu sa EU normama.
- **Promovisanje efikasnijeg i održivijeg korištenja sredstava:** EBRD će obezbjediti finansiranje za unapređenje energetske efikasnosti i efikasnosti sredstva za korporativne klijente u privatnom i javnom sektoru kao i za restrukturisanje i komercijalizovanje opštinskih komunalnih kompanija, te će nastaviti aktivan dijalog u vezi politike rada.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U okviru svojih aktivnosti u BiH, EBRD će nastojati da uskladi svoje poslovanje sa prioritetima lokalnih vlasti i blisko sarađivati sa drugim međunarodnim finansijskim institucijama i donatorima, uključujući Evropsku uniju. Banka će ovu saradnju ostvariti kroz sufinansiranje odabranih projekata i koordinaciju inicijativa vezanih za dijalog o politici.

Konkretno, Banka će koordinisati, i ukoliko je to moguće, provoditi zajedničke operacije sa Evropskom investicionom bankom i Svjetskom bankom u okviru Zajedničkog akcionog plana Međunarodnih finansijskih institucija za rast.

Kontakt informacije:

Evropska banka za obnovu i razvoj

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1, B/15

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 667 945

Faks: +387 33 667 950

E-mail: linkesd@ebrd.com

Web-adresa: <http://www.ebrd.com>

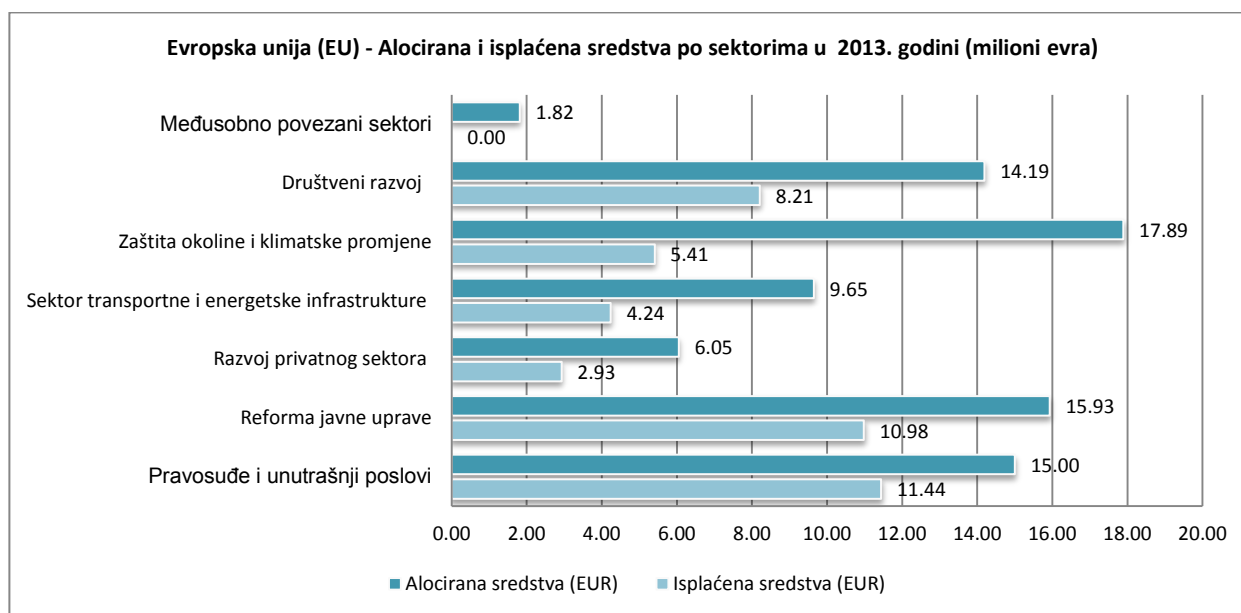
Evropska unija (EU)

Politički pristup

Glavni strateški cilj trenutne pomoći Bosni i Hercegovini je podrška državi u njenoj tranziciji iz statusa potencijalnog kandidata, preko kandidatskog statusa, do punopravnog članstva u Evropskoj uniji. Kao potencijalni kandidat za prijem u EU, Bosna i Hercegovina koristi prve dvije komponente Instrumenta za pretprijetupnu pomoć (IPA), koje su joj na raspolaganju od 2007. godine: Komponenta I za podršku u tranziciji i institucionalnoj izgradnji i Komponenta II za prekograničnu saradnju. Tokom perioda 2007-2013, EU je izdvojila je za BiH ukupno €593 miliona, dok je iznos od €47,3 miliona predviđen za 2013. godinu.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Evropska unija (EU) je izdvojila **€80.52 miliona** i isplatila **€ 43.22 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Unutrašnji poslovi i pravosuđe, Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Transport, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj, Međusobno povezani sektori.

Pored nacionalnih programa, BiH ima mogućnost korištenja i IPA višekorisničkih programa kojima se pruža podrška mjerama od zajedničkog interesa za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, poput razvoja infrastrukture, institucionalne izgradnje, provođenja Sporazuma o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi (CEFTA), borbe protiv organizovanog kriminala, zaštite okoline, energije, regionalne trgovinske integracije, te prekogranične saradnje.

Višekorisnički programi pružaju podršku područjima od ključnoga interesa za evropske integracije kao što su oporezivanje i carine, statistike, javna uprava putem inicijative Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj

(OECD) -Podrška promovisanju uprave i rukovođenja u državama (SIGMA), te horizontalne podrške putem Kancelarije za razmjenu informacija o tehničkoj pomoći (TAIEX). Značajni rezultati višekorisničkih programa uključuju, između ostaloga, saradnju tužioca u regiji, te uzajamnu pravnu pomoć između sudova, poboljšanu policijsku saradnju, integrisano upravljanje granicama, i saradnju po pitanjima migracija.

Još od 2007. godine, IPA instrument se kroz svoje nacionalne i multikorisničke programe, bavi ispunjavanjem političkih i ekonomskih uslova u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja (SAP) i usaglašavanjem s evropskim standardima, kroz podršku Bosni i Hercegovini u uspostavi regulatornih sistema i njenu pripremu za predstrukturalne IPA fondove kao i pružanjem podrške njenom učešću u programima prekogranične saradnje sa susjednim državama i državama članicama EU.

BiH je ostvarila ograničen napredak u provođenju preostalih reformi koje zahtijeva SAP, počev od pripreme prethodnih strateških dokumenata Evropske komisije (Višegodišnji indikativni dokumenti za period 2011.-2013.). Ispunjavanje političkih preduslova koji su definisani SAP-om, kroz veću efikasnost izvršnih i zakonodavnih tijela, unapređenje koordinacije između države i entiteta, te dogovor u vezi s reformom policijskih struktura predstavlja kontinuisan i značajan izazov za BiH. IPA takođe pomaže jačanje administrativnih, odnosno kapaciteta uprave, te obezbjeđuje podršku Bosni i Hercegovini u aktivnostima na ustavnoj reformi, kao i reformi policije i pravosuđa.

Kako bi nastavila podršku po pitanju ispunjenja političkih kriterija, EU dodatni naglasak stavlja na dijalog s civilnim društvom, razvoj nezavisnih i profesionalnih medija i očuvanje kulturne baštine. IPA pomaže i u borbi protiv korupcije, te podržava Bosnu i Hercegovinu u ispunjenju njenih obaveza prema povratnicima, manjinama i ugroženim kategorijama u implementaciji Strategije deminiranja.

Nekoliko ekonomskih pokazatelja daju razloga za zabrinutost, uključujući visoku stopu nezaposlenosti i spoljnje debalanse. Pored toga, negativni trendovi u javnoj potrošnji stvaraju prepreke društvenom i ekonomskom oporavku. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju ekonomskih kriterija SAP-a, IPA obezbjeđuje podršku za stabilizovanje makroekonomskoga okruženja, te smanjenje javne potrošnje i unapređenje njenog kvaliteta, kako bi se stvorilo povoljno poslovno okruženje. Povećanju zaposlenosti trebala bi doprinijeti i reforma sistema obrazovanja i tržišta rada, te razvoj istraživačke politike. Podrška vezana za ispunjenje ekonomskih uslova, se takođe pruža i sektorima trgovine, zdravstva, malim i srednjim preduzećima, te lokalnom ekonomskom razvoju. Ukupno 103,9 miliona evra u okviru IPA-e alocirano je za ublažavanje efekata finansijske i ekonomske krize u BiH, kroz saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama, te realizacijom aktivnosti vezanih za razvoj MSP-a, kao i podršku institucionalnoj izgradnji regulatornih tijela i tijela zaduženih za nadzor u finansijskom sektoru.

BiH je do sada postigla samo ograničen napredak u približavanju i usaglašavanju svoga zakonodavstva i politika rada s *acquis-om*. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju uslova iz SAP-a, koji se odnose na *acquis*, IPA pomaže u izradi i implementaciji strategija i politika približavanja i usaglašavanja s evropskim *acquis-om* u oblasti unutrašnjeg tržišta, sektorskih politika djelovanja i pravde, slobode i bezbjednosti. IPA naglasak stavlja na poljoprivredu i ruralni razvoj, transport i energiju. Podrška se pruža i u oblasti zaštite okoline, infrastrukturnog kvaliteta, carina i oporezivanja.

Pomoć u okviru komponente koja se odnosi na prekograničnu saradnju, pruža se u svrhu podrške učestvovanju BiH u saradnji sa svojim susjedima (Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom), te u prekograničnom

IPA programu saradnje u jadranskoj regiji s članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Albanija, Crna Gora i Srbija), te transdržavnim programima 'Jugoistočna Evropa' i 'Mediteran', Evropskoga fonda za regionalni razvoj (ERDF).

Srednjoročni i dugoročni pristup

Evropska unija će nastaviti da pruža podršku Bosni i Hercegovini u njenim nastojanjima na polju reforme i usklađivanja sa zakonima EU kako bi postala potpuno spremna za preuzimanje obaveza u okviru članstva u Evropskoj uniji.

Pored toga, *Agenda Evropa 2020* nudi državama u okviru proširenja značajnu inspiraciju za provođenje reformi. Bosna i Hercegovina je pozvana da razmotri prioritete unutar strategije i izvrši prilagođavanje glavnim izazovima u nacionalnom kontekstu. Politikom proširenja takođe se pruža podrška Strategiji Evropa 2020 u dijelu koji se odnosi na proširenje unutrašnjeg tržišta i bolju saradnju u područjima u kojima je prekogranična saradnja od ključne važnosti.

Kako bi se povećao uticaj IPA pomoći i snažnije usmjerio naglasak na rezultate koje je moguće postići, EU se odlučila usmjeriti na ciljne sektore. Sektorski pristup će omogućiti saradnju između donatora i korisnika, po mogućnosti pod vodstvom vlasti BiH, uklonivši time dupliciranje aktivnosti i obezbjeđivši bolju efikasnost i efektivnost. Ovo bi zauzvrat trebalo pružiti mogućnost svim stranama da usmjere veću pažnju na rezultate postignute zajedničkim trudom.

Utvrđeni su sljedeći prioriteti IPA podrške za period 2011 -2013:

- Podrška jačanju vladavine prava putem pružanja pomoći državi u njenim aktivnostima na reformi sektora pravde i na polju borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije.
- Poboljšanje kapaciteta i efikasnosti javne uprave i uspostava profesionalne državne službe kako bi se poduprli naporu koje država ulaže u unapređenje rada institucija na svim nivoima vlasti.
- Podrška društvenom i ekonomskom razvoju, posebno pružanje pomoći državi u njenim aktivnostima na razvoju sektora malih i srednjih preduzeća kako bi se smanjila stopa nezaposlenosti i izvršila reforma obrazovnog sistema, kako bi se okvir stručne spremne uskladio sa zahtjevima tržišta, i ostvarila ulaganja u oblasti transporta i infrastrukture zaštite okoline.

Dužina trajanja procesa, kojim se neka država približava EU, zavisi o tempu političkih, ekonomskih, te reformi zakonodavstva i uprave, koje ta država provodi. EU ove napore podržava, ne samo kroz finansijsku pomoć, nego i kroz intenzivne savjete i dijalog u oblasti politika. Međutim, odgovornost za ove promjene je na samoj državi i ne zavisi isključivo od dostupnosti pomoći donatora.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U cilju unapređenja efikasnosti i efektivnosti u pružanju pomoći, kroz koordinaciju rada donatora, Evropska komisija i zemlje članice EU obezbjeđuju koordinaciju programa pomoći za koje su nadležni. Ta se koordinacija proširila i na međunarodne finansijske institucije i na ostale donatore izvan EU. Na nivou BiH se redovno organizuju sastanci koordinacije s međunarodnim finansijskim institucijama, kao i s donatorima iz i

izvan EU. Fokus je, uglavnom, usmjeren na stratešku orijentaciju i nacionalnu i regionalnu dimenziju IPA planiranja i programiranja. Pored toga se, u kontekstu IPA odbora, redovno se održava koordinacija između Evropske komisije i država članica EU.

Bliska koordinacija se održava i sa Svjetskom bankom, EBRD, Evropskom investicionom bankom (EIB), te Njemačkom razvojnom bankom (KfW), posebno u oblastima transporta, energije i okolinske infrastrukture u okviru kojih Evropska komisija finansira projektiranje, studije, radove i tehničku pomoć koja je potrebna, kako bi se ispunili uslovi za dobivanje finansijskih sredstava od međunarodnih finansijskih institucija. Pored toga, Evropska komisija i međunarodne finansijske institucije sarađuju i u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF).

Aktivnosti na saradnji s EIB, EBRD i KfW znatno su unapređene u okviru aktivnosti koje se preduzimaju na ublažavanju finansijske i ekonomske krize. To je dovelo do izrade paketa mjera protiv krize u okviru IPA-e za 2009. i 2010. godinu, s ciljem ublažavanja efekata međunarodne ekonomske i finansijske krize na BiH, u skladu sa zahtjevom Bosne i Hercegovine.

Pored toga, EU Delegacija održava redovnu koordinaciju s drugim donatorima, kroz bilateralne sastanke, sektorske radne grupe i druge sektorske forume u oblastima kao što su reforma pravosuđa i maloljetničko pravosuđe, borba protiv korupcije, reforma javne uprave, poljoprivredni i ruralni razvoj, energetska efikasnost, zaštita okoline, povratak, polna ravnopravnost, ljudska prava, socijalna zaštita i obrazovanje, civilno društvo, te u brojnim drugim oblastima. Prethodno opisani mehanizmi koordinacije obezbjeđuju da pomoć koju pruža EU i drugi donatori, djeluje u sinergiji, te da se u najvećoj mogućoj mjeri, međusobno nadopunjuju.

EU Delegacija, pored toga, pruža podršku lokalnim institucijama, kao što su Direkcija za evropske integracije BiH i Ministarstvo finansija i trezora BiH u njihovim nastojanjima i aktivnostima na koordinaciji rada donatora.

EU je zajedno sa drugim donatorima u Bosni i Hercegovini i korisničkom institucijom, nedavno odlučila postepeno uvesti sektorski pristup u planiranju i programiranju IPA pomoći kako bi se unaprijedio uticaj pretpristupne pomoći i povećala efikasnost koordinacije rada donatora.

Kontakt informacije:

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3a

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 254 700

Faks: +387 33 666 037

E-mail: delegation-bih@eeas.europa.eu

Web-adresa: <http://www.europa.ba/>

Evropska investiciona banka (EIB)

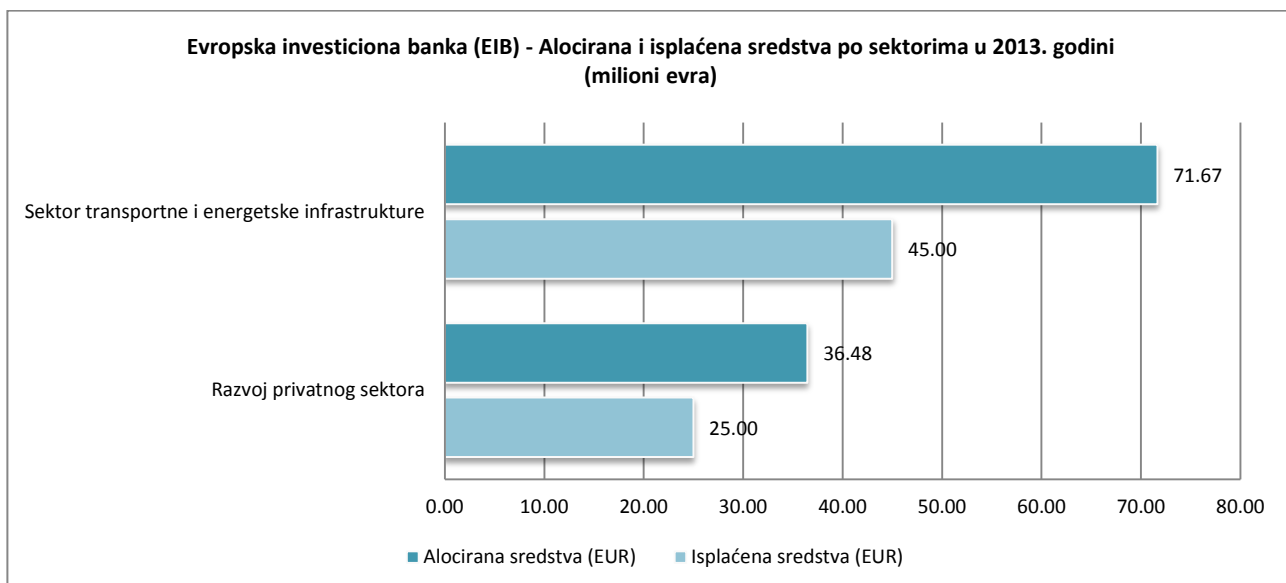
Politički pristup

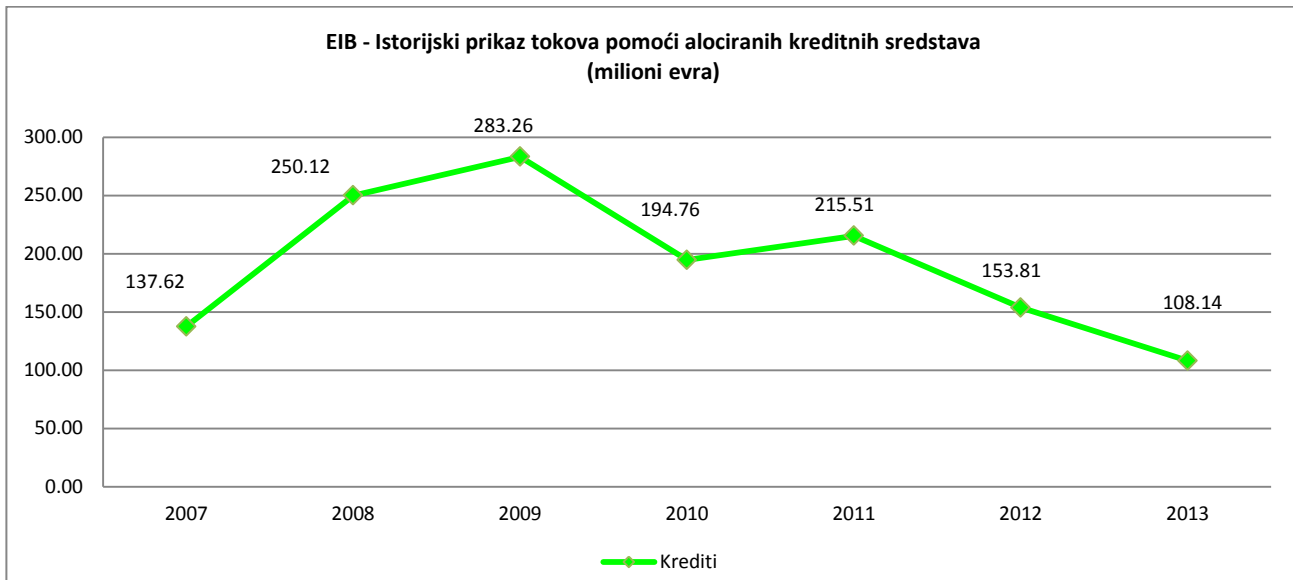
Evropska investiciona banka je finansijska institucija Evropske unije za dugoročno finansiranje investicionih projekata. Zadatak Banke je da daje doprinos integraciji, uravnoteženom razvoju i ekonomskom i društvenom jedinstvu zemalja članica EU. Evropska investiciona banka prikuplja značajan obim finansijskih sredstava na tržištima kapitala, koje zatim posuđuje pod povoljnim uslovima za implementiranje projekata koji unapređuju ciljeve definisane politikom EU. EIB kontinuisano usklađuje svoje aktivnosti sa dešavanjima i promjenama u politikama EU. Operativni plan za period 2012-2014 je odgovor na okolnosti u okruženju u kome Evropa ima težak zadatak da procijeni negativni uticaj ekonomske krize dok u isto vrijeme pokušava da ubrza svoju tranziciju ka mudrijoj, ekološki odgovornijoj i održivoj ekonomiji.

EIB je na zapadnom Balkanu aktivan od 1977. godine i danas je jedan od najvećih međunarodnih finansijera u toj regiji. EIB je u decembru 2009. godine zajedno sa Evropskom komisijom, Razvojnou bankom Savjeta Evrope i Evropskom bankom za obnovu i razvoj uspostavio Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF), kao zajednički fond za dodjelu grantova i zajedničko kreditiranje prioritetnih investicija u regiji. Cilj je da se pojednostavi pristup kreditnim sredstvima putem udruživanja i koordinisanja različitih izvora finansijskih sredstava i tehničke pomoći.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Evropska investiciona banka (EIB) izdvojila je **€ 108.14 miliona** i isplatila **€ 70.00 miliona** u 2013. godini u formi kredita u sljedeće sektore: Razvoj privatnog sektora, Sektor transportne i energetske infrastrukture.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Evropska investiciona banka, zajedno sa drugim međunarodnim finansijskim institucijama, posebno sa EBRD, Svjetskom bankom i Razvojnem bankom Savjeta Evrope kao i drugim bilateralnim donatorima, sufinansira značajne projekte u regiji. Banka takođe nastavlja blisku saradnju sa Evropskom komisijom i Evropskom agencijom za obnovu, u cilju pripreme i sufinansiranja projekata sa budžetskim sredstvima EU koja su obezbjeđena kroz novi EU Instrument za predpristupnu pomoć (IPA).

Kontakt informacije:

Evropska investiciona banka

Adresa: 98-100, boulevard Konrad Adenauer,

L-2950 Luxembourg

Telefon: (+352) 43 79 1

Faks: (+352) 43 77 04

Web-adresa: www.eib.org

Fond Ujedinjenih nacija za djecu (UNICEF)

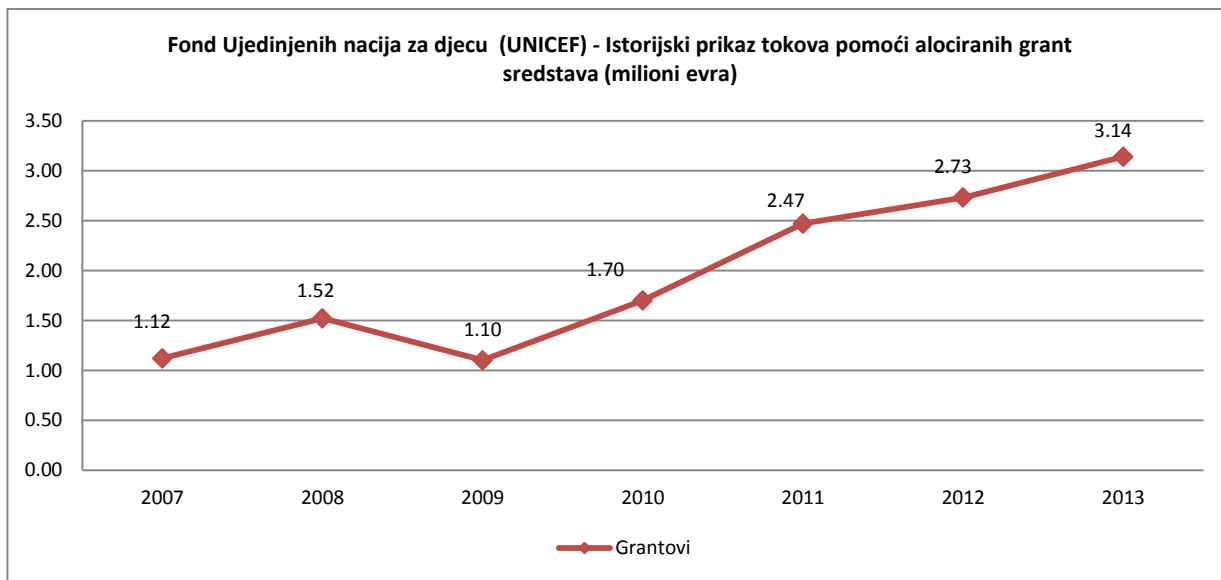
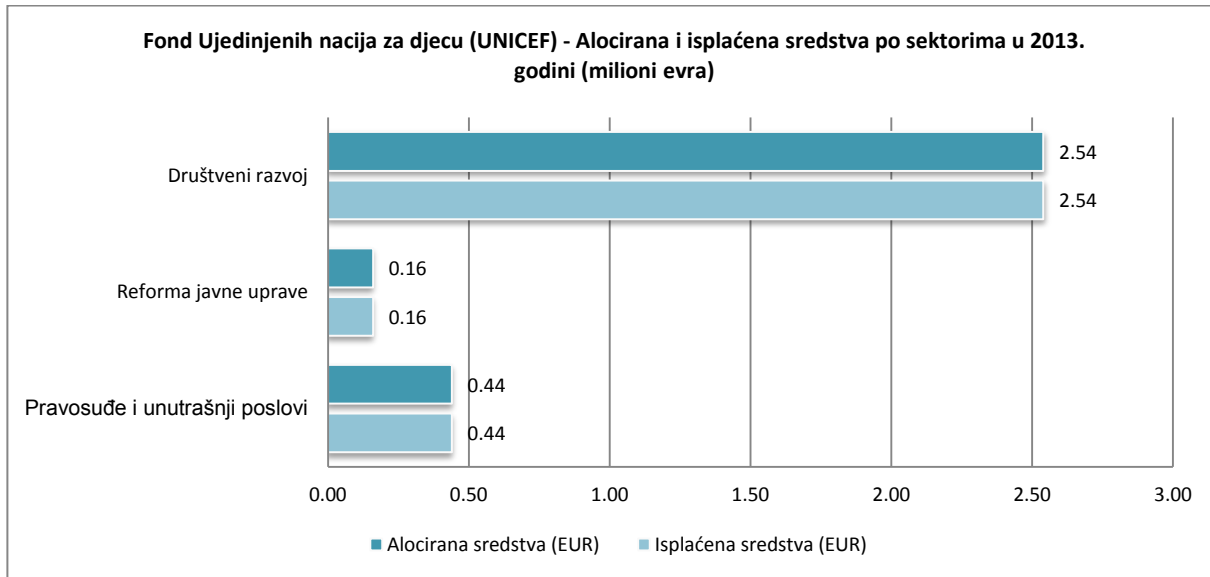
Politički pristup

U okviru MIPD Sektora pravosuđa i unutrašnjih poslova, u podsektoru pravosuđa, UNICEF je usmjeren na pružanje podrške za unapređenje strategije i usluga za najugroženije grupe. UNICEF pruža tehničku pomoć na nivou politike relevantnim ministarstvima u provođenju zakona i koja reaguju u slučajevima kada djeca dolaze u kontakt sa zakonom, u skladu sa međunarodnim standardima. UNICEF se fokusira na jačanje sistema zaštite putem decentralizovanih inkluzivnih usluga i mehanizama upućivanja. Ovim intervencijama UNICEF nastoji da zaštiti djecu i žene od nasilja, obezbjedi ostanak djece u njihovim porodicama i promoviše alternative za njihovu institucionalizaciju i pritvor.

U okviru MIPD Sektora društvenog razvoja (podsektori socijalna uključenost, obrazovanje i zdravstvo uključeni su ovaj Sektor jer ne postoji MIPD podsektor se odnose na zdravstvo), UNICEF je usmjerio svoje aktivnosti na sljedeće programske komponente 1) Socijalnu uključenost, sa ciljem da se rješe nedostaci institucionalnih kapaciteta za formulisanje politika zasnovanih na činjenicama, na različitim nivoima vlasti u BiH. Ovaj program podržava reformu socijalnog sektora, formulisanje politika i budžeta, i usmjeren je na ugroženu i socijalno isključenu djecu, na osnovu kvantitativne i kvalitativne analize pojedinačnih podataka i pregleda politika kroz sve socijalne sektore. Glavna programska područja uključuju socijalnu zaštitu i uključenost, izradu i analizu socio-ekonomske politike, komunikacije za razvoj (C4D) i uspostavljanje partnerstava za dječja prava. 2) U oblasti zdravstva, UNICEF saraduje sa vlastima BiH na izradi politika rada, uspostavi integrisanih službi među sektorima i rješavanja nedostataka koji pogađaju marginalizovanu djecu i porodice. Projekti pružaju podršku ministarstvima zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite, te civilnom društvu kako bi se osposobili za primjenu inkluzivnih politika rada i strategija i poboljšao rad dječjih zdravstvenih službi i službi za razvoj u ranom djetinjstvu; kako bi se proveli akcioni planovi za imunizaciju; i unaprijedili kapaciteti za poboljšanje nutritivnog statusa. *Integrisani pristup razvoju djece u ranom djetinjstvu* (IECD) postao je dio razvojnih aktivnosti na nivou zemlje, distribuirane su analize stanja na entitetskom nivou, usvojene su entitetske politike rada u oblasti razvoja djece u ranom djetinjstvu (ECD) i IECD Centri za integrisani pristup se fokusiraju na marginalizovane grupe djece i porodice. 3) U oblasti obrazovanja, UNICEF saraduje sa svim partnerima na pružanju podrške ministarstvima obrazovanja, opštinama i organizacijama civilnog društva u provođenju politike rada i strategija na unapređenju kvaliteta osnovnog obrazovanja, kroz izgradnju institucionalnog kapaciteta i unapređenje standarda pripreme za školovanje. U oblasti predškolskog obrazovanja, UNICEF radi na mobilizovanju partnera i razvoju svijesti o važnosti ranog učenja, sa naglaskom na razvoj školskih standarda i kapaciteta i pružanju podrške predškolskim programima na lokalnom nivou. Više projekata ima za cilj promociju inkluzivnog i međukulturalnog obrazovanja. Program takođe radi na jačanju sposobnosti mladih preko aktivnosti na lokalnom nivou, a ulažu se napori i na jačanju veza između sektora obrazovanja i tržišta rada.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Fond Ujedinjenih nacija za djecu (UNICEF) izdvojio je **€ 3.14 miliona** i isplatio **€ 3.04 miliona** u 2013. godini u **formi grantova** u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Društveni razvoj.²⁰³

²⁰³ UNICEF ulaže značajna sredstva u Sektor zdravstva, koji nije klasifikovan u okviru MIPD sektora/podsektora. Iz ovog razloga, ulaganja u okviru ovog Sektora uključena su u Sektor društvenog razvoja.

Takođe treba napomenuti da je UNICEF prima značajne iznose sredstava od EU, SDC, SIDA i USAID (prikazano u njihovim ulaganjima) za provođenje projekata vezanih za socijalnu zaštitu i inkluziju i pravdu za djecu.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Sveobuhvatni cilj UNICEF-a u BiH u narednim godinama je da podrži napore BiH da ubrza ostvarivanje univerzalnih dječjih prava, kroz promovisanje veće socijalne uključenosti, posebno onih najugroženijih, isključene djece i porodica (djece sa teškoćama u razvoju, djece pripadnika manjinskih naroda, uključujući Rome i djece u siromašnim zajednicama), putem smanjenja razlika, nejednakosti i diskriminacije i jačanja socijalne kohezije među različitim grupama. Program će doprinijeti u provođenju Konvencije o pravima djeteta, Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije nad ženama, Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i ostvarivanja Agende globalnog razvoja nakon 2015. godine. Glavni prioriteti uključivaće sljedeće: praćenje prava djece, socijalnu zaštitu, pravdu za djecu, obrazovanje u ranom djetinjstvu i dobrobit za svu djecu, uključujući i djecu s teškoćama u razvoju i romsku djecu. U ovu svrhu, UNICEF BiH rješavaće sljedeće ključne probleme: i) kako bi se unaprijedilo poticajno okruženje putem omogućavanja međusektorske koordinacije i jačanja kapaciteta za formulisanje, provođenje i budžetiranje politika i zakona vezanih za djecu, ii) jačali sistemi i kapaciteti za pravedno pružanje kvalitetnih i inovativnih usluga, posebno za najugroženiju i isključenu djecu, te iii) kako bi se povećala potražnja kroz uspješno zagovaranje smanjenja naknada za socijalne usluge i demonstriralo pružanje kvalitetnih usluga, promovisao dohvat usluga i osnažila prava nosioca usluga, posebno prava najugroženijih porodica.

UNICEF BiH će da:

- a) omogućiti dijalog na nivou BiH u pogledu društvenih normi koje pogoduju djeci, uključujući putem komunikacije za društvene promjene, kako bi se pokrenule pozitivne promjene u ponašanju i stavovima;
- b) nastupa kao zagovornik snažnog nezavisnog glasa za djecu i adolescente;
- c) pomaže jačanje sistema za praćenje prava djeteta;
- d) imati uticaja pri raspodjeli sredstava namijenjenih djeci;
- e) doprinese formulisanju i jačanju kapaciteta za pružanje efikasnih i inovativnih usluga i olakša određivanje troškova i procjenu modela i programa politika rada;
- f) davati savjete u vezi politika zasnovanih na činjenicama i tehničku stručnost; i
- g) omogućiti razmjenu znanja.

Ove osnovne uloge odražavaju temeljne normativne principe pristupa zasnovanog na ljudskim pravima i razvoju, ravnopravnost polova i održivosti okoline. Osim toga, one se podudaraju sa strategijama provođenja UNICEF–ovog Strateškog plana i regionalnih zajedničkih strategija za period 2014-2017. UNICEF BiH će takođe pomno pratiti i utvrditi pretpostavke i rizike za ostvarenje očekivanih rezultata. Ovo podrazumjeva politička kretanja koja bi mogla ugroziti reformske procese i dovesti do socijalnih nemira kao i prirodne katastrofe kao što su poplave, zemljotresi i ekstremne temperature. U tom kontekstu, UNICEF će da nastavi podupirati napore BiH da ojača smanjenje rizika od katastrofa i otpornost djece, porodica, zajednica i sistema u BiH.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

UNICEF učestvuje u aktivnostima na sastancima koordinacije donatora radi jačanja partnerskih odnosa, stvaranja sinergija, optimizacije programskih rezultata kako bi pitanja iz oblasti ljudskih prava i polne ravnopravnosti bila efektivno zastupljena u okviru razvojnih aktivnosti.

Saradnja i strateški partnerski odnosi sa Delegacijom EU i predstavnicima svih nivoa vlasti u BiH, bila je od ključne važnosti za jačanje Sistema socijalne zaštite i uključenosti (SPIS) u BiH. UNICEF je učestvovao u zajedničkoj Inicijativi za uspostavu sistema pravednog obrazovanja u BiH i predsjedava sastancima Međunarodnog foruma za koordinaciju obrazovanja.

UNICEF takođe u bliskoj saradnji koordiniše rad sa vlastima BiH, Švedskom/SIDA-om, Švajcarskim / SDC-om, Visokim sudskim i tužilačkim savjetom, kao i drugim partnerima, u jačanju sistema pravosuđa u BiH (tj. putem Međuresorne grupe za maloljetničko pravosuđe i Upravnog odbora za projekat maloljetničkog pravosuđa). U okviru zdravstvenog podsektora, UNICEF podržava i učestvuje u radu radne grupe ili sastancima koordinacije u koji se odnose na imunizaciju, razvoj u ranom djetinjstvu, intervencije u ranom djetinjstvu (da se otkriju zastoji u razvoju) i ishranu.

Nadovezujući se na pozitivna iskustva iz prošlosti, nastaviće se provoditi aktivnosti na mobilizaciji sredstva za zajedničke UN programe, jačanjem postojećih partnerstva sa zakladnim fondovima u kojima učestvuje veći broj donatora (UNHSTF, PBF) kao i sa bilateralnim i drugim potencijalnim donatorima. U kontekstu pojačane koordinacije UN, očekuje se da će se intenzivirati finansiranje zajedničkih programa. UNICEF predsjedava Radnom grupom UN-a koja se bavi pitanjima populacije Roma i povezuje se sa ključnim involviranim akterima.

UNICEF takođe pruža podršku u uspostavi mehanizama koordinacije i planova za nepredviđene situacije, za pripremljenost i odgovor u slučaju kada nastupi izvanredna situacija u zemlji.

Kontakt informacije:

Fond Ujedinjenih nacija za djecu (UNICEF)

Adresa: Zmaja od Bosne b.b

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 293 600

Faks: + 387 33 642 970

E-mail: sarajevo@unicef.org

Web-adrese: www.unicef.org/bih ; www.unicef.ba

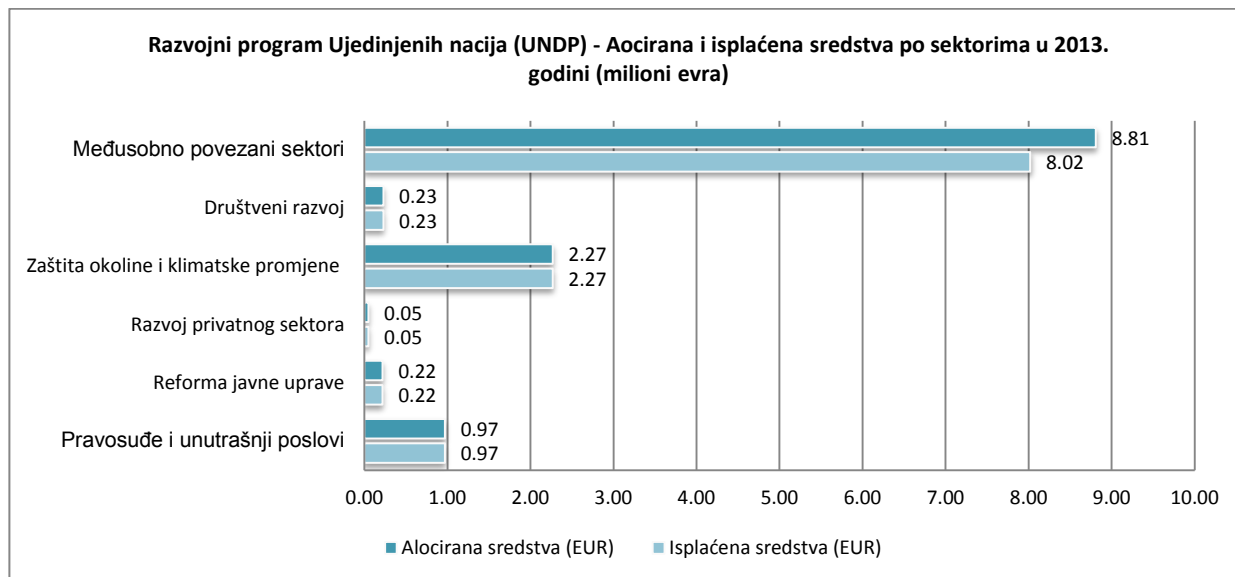
Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP)

Politički pristup

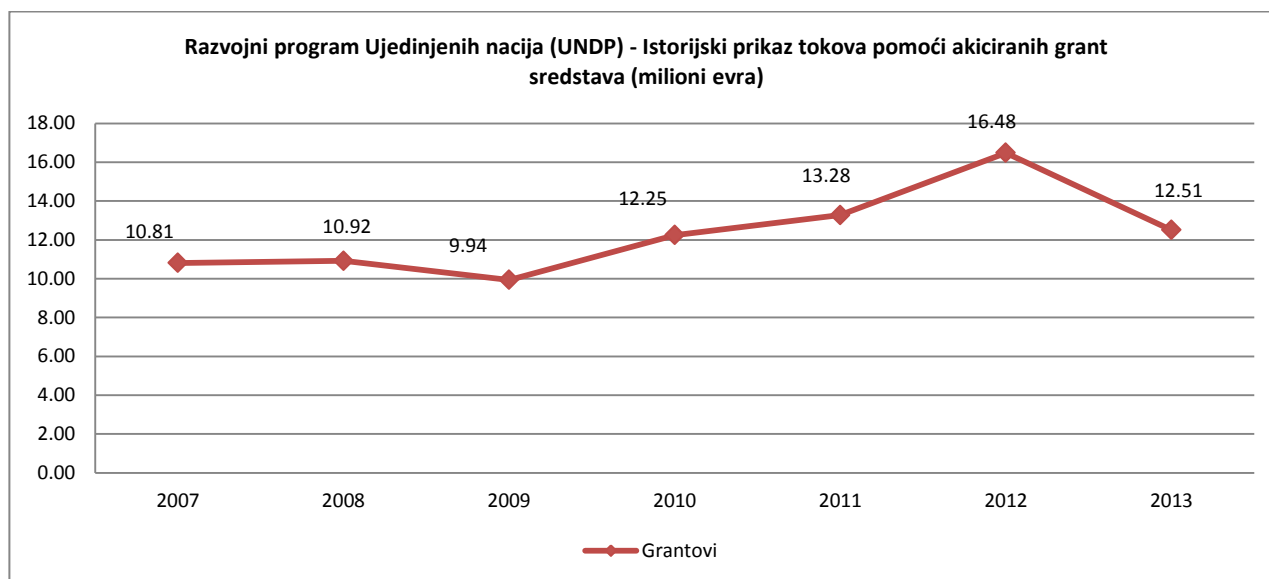
Politički pristup UNDP-a je u potpunosti usaglašen sa Akcionim planom Programa UNDP-a za BiH (CPAP), dogovorenim Okvirom Ujedinjenih naroda za razvojnu pomoć (UNDAF), te sa prioritetnim područjima koje su domaće vlasti definisale *Strategijom razvoja BiH* i *Strategijom socijalne uključenosti*. UNDP će nastaviti da pruža podršku vlastima BiH u procesu njenog pristupanja Evropskoj uniji i u tom procesu će se usmjeriti na područja u kojima UNDP ima komparativne prednosti, sa naglaskom na razvoj kapaciteta, razvoj privatnoga sektora kroz inkluzivni tržišni pristup, polnu ravnopravnost, održivi razvoj i pristup razvoju zasnovanom na poštivanju ljudskih prava. Akcioni plan Programa UNDP-a za BiH (CPAP) za period 2010-2014, usvojen od strane svih nivoa vlasti BiH, rezultat je širokog konsultativnog procesa sa relevantnim partnerima na svim nivoima vlasti, civilnog društva i drugim partnerima. Akcioni plan predstavlja načelni okvir provođenja aktivnosti UNDP-a u Bosni i Hercegovini i podijeljen je u četiri osnovne programske oblasti: Regionalni i ruralni razvoj, Uprava i socijalna uključenost, Zaštita okoline i energija, te Bezbjednost ljudi i pravosuđe. Sektori prikazani u grafikonu ispod ugrađeni su u spomenute četiri oblasti CPAP-a.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) izdvojio je **€ 12.51 miliona i isplatio € 11.57 miliona u 2013. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Pravosuđe i unutrašnji poslovi, Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni Razvoj, Međusobno povezani sektori.²⁰⁴

²⁰⁴ UNDP je u in 2013. godini ukupno isplatio € 18 miliona, što uključuje finansijsku podršku Evropske unije, Vladu Holandije, Vladu Sjedinjenih Američkih Država / USAID, Vladu Švedske /SIDA, Vladu Švajcarske/SDC, Vladu Ujedinjenog Kraljevstva i Vladu Republike Češke.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Kao što je prethodno navedeno, programski fokus UNDP-a detaljno je opisan u Akcionim planu Programa UNDP-a za BiH koji je odobren od vlasti BiH. Sve inicijative navedne u AP biće ključne za ostvarenje srednjoročnih i dugoročnih razvojnih ciljeva vezanih za mandat UNDP.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Saradnja Kancelarije UNDP-a u BiH sa međunarodnim organizacijama, uključujući Evropsku komisiju, Sida-u, SDC i Vlade Holandije, Španije i Norveške, nastavlja se u okviru niza projekata, koji će se provoditi tokom i nakon 2013. godine. Četiri projekta MDG-Fonda ulaze u finalnu fazu i očekuje se da će biti okončani u 2013. godini. Dalja konsolidacija saradnje i koordinacije u okviru Tima UN-a u BiH rezultovala je osmišljavanjem izvjesnog broja novih zajedničkih aktivnosti i programa.

Kontakt informacije:

Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP)

Adresa: Zmaja od Bosne b.b.

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 293 400

Faks: +387 33 552 330

E-mail: registry.ba@undp.org

Web-adresa: www.un.ba

Svjetska banka

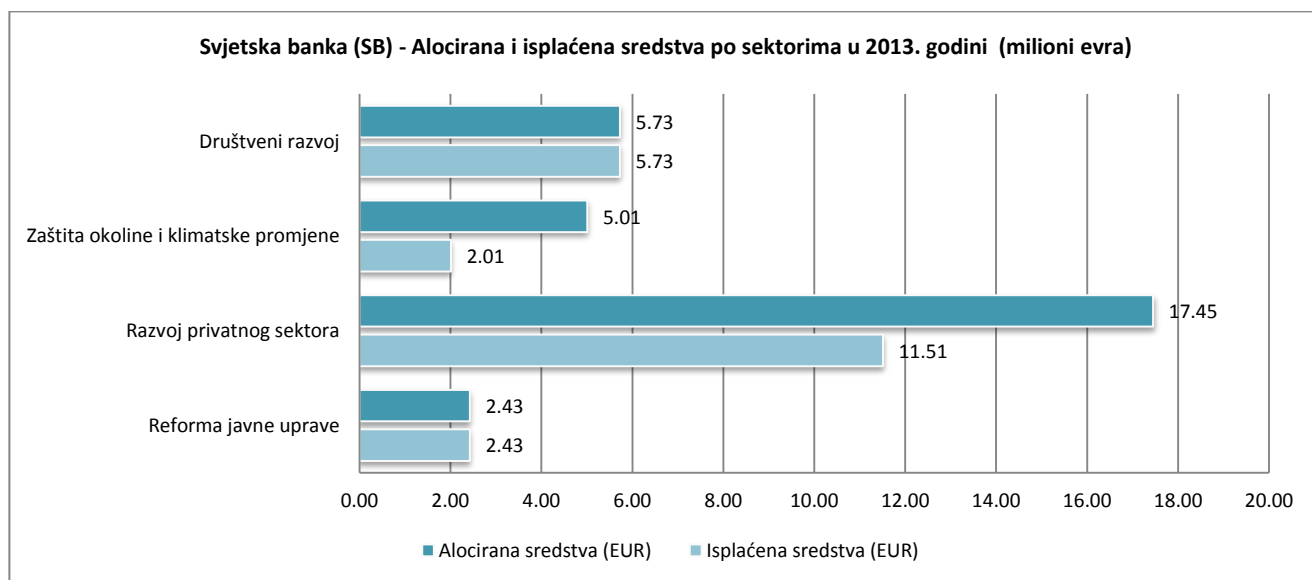
Politički pristup

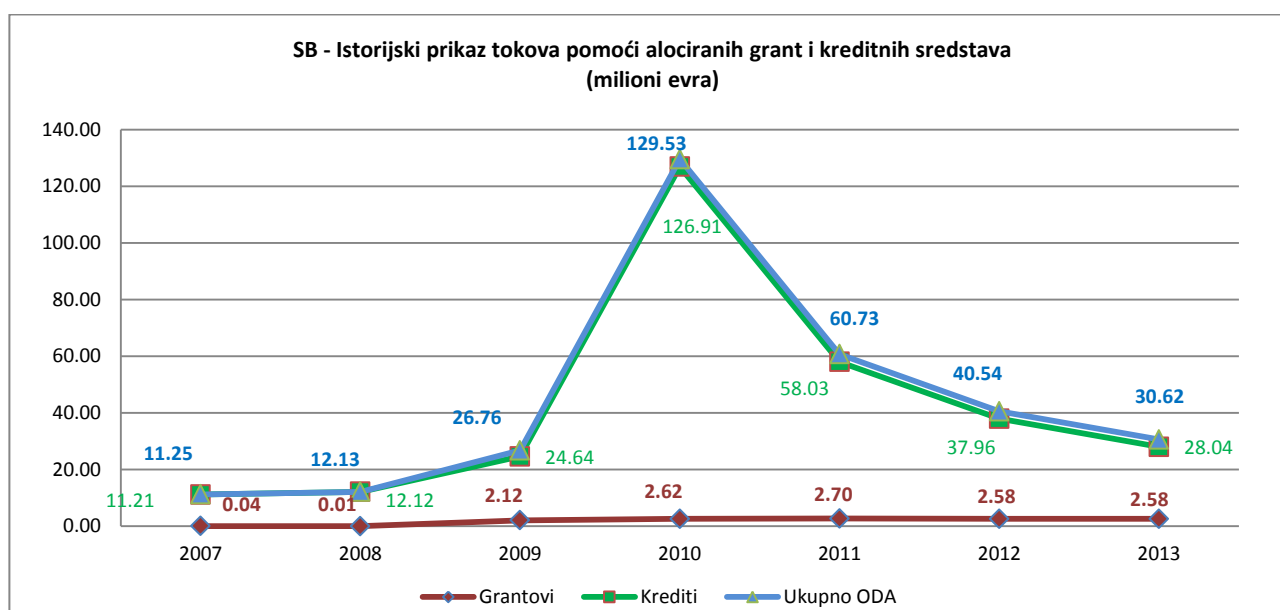
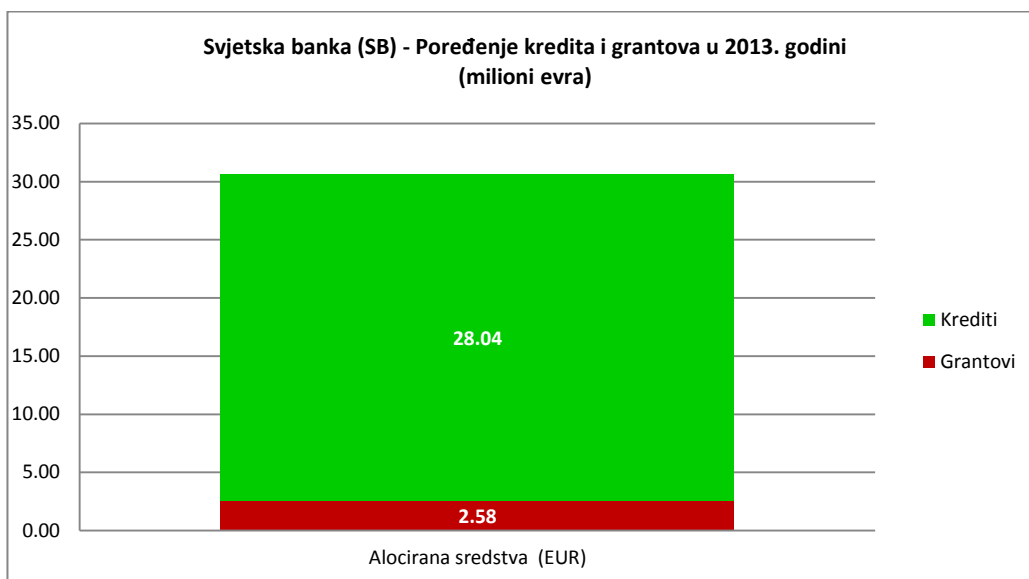
Nakon realizacije uspješne saradnje sa BiH tokom perioda postkonfliktne rekonstrukcije, Grupa Svjetske banke ostaje posvećena nastavku kontinuiranog partnerstva sa BiH vlastima, u nastojanju iznalaženja rješenja ekonomskih i društvenih izazova, sa kojim se zemlja trenutno suočava. Konkretno, novom Strategijom partnerstva sa BiH za period 2012.-2015., Grupa Svjetske banke podršku planira usmjeriti u tri oblasti koje se međusobno podržavaju:

- **Konkurentnost:** podrška ekonomskom rastu kroz rješavanje zastoja u ostvarivanju konkurentnosti i bržem proizvodnom rastu (kao što su podrška makroekonomskoj stabilnosti, investicije u navodnjavanju, zemljišna registracija, regionalni transport, i kroz olakšavanje pristupa MSP-a izvorima finansiranja);
- **Socijalna uključenost:** nastavak podrške poboljšanju životnog standarda, što uključuje lakši pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti i osnovnim uslugama za šire slojeve društva, podršku reformi programa socijalne pomoći što bi trebalo omogućiti usmjeravanje pomoći prema istinski ugroženim dijelovima populacije i jačanje penzionog sistema;
- **Održivost okoline:** podrška projektima koji bi trebali osigurati održivo korištenje prirodnih resursa, kao što su voda i šume, sa kojima je BiH neuobičajeno obdarena, kao i priprema za sve veći rizik od poplava i suša.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

Svjetska banka (SB) planirala da izdvoji **€ 30.61 miliona i zapravo isplatila € 24,67 miliona u 2013. godini formi grantova i kredita** u sljedeće sektore: Reforma javne uprave, Razvoj privatnog sektora, Zaštita okoline i klimatske promjene, Društveni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Projekti koji su trenutno u fazi pripreme i koji su planirani da budu odobreni u fiskalnoj 2013. godini (FG) obuhvataju: nastavak Projekta registracije zemljišta (USD 30 miliona), i projekat regionalnog transporta Sanacija vodotoka rijeke Save (USD 31 milion, sufinansiran od EU u iznosu od EUR 5.6 miliona) i regionalni Program ekologije Jadranskog mora finansiran iz GEF granta (USD 20 miliona). U skladu s regionalnom Inicijativom Zapadnog Balkana za upravljanje poplavama i sušom koja je u fazi pripreme, očekuje se da će u FG 13 započeti pripreme BiH Projekta za kratkoročnu zaštitu od poplava i ublažavanje posljedica od poplava. Pored ovoga, Svjetska banka je spremna da pomogne vlastima BiH u provođenju strukturnih reformi za

ublažavanje uticaja ekonomske krize putem Kredita za razvojnu politiku (u iznosu do 200 miliona USD). Projekti u koje će biti usmjerena podrška u 2014. i 2015. godini biće identifikovani nakon konsultacija sa BiH vlastima.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored učešća u kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju donatora, Svjetska banka takođe učestvuje i u nekoliko aktivnosti na koordinaciji donatora na nivou sektora. Posebno treba spomenuti sektorsku koordinaciju u okviru energetskeg sektora, za koji su koordinirano obezbjeđena značajna finansijska sredstva donatora. Sektor poljoprivrede takođe predstavlja dobar primjer koordinacije donatora. U oba sektora domaće institucije su igrale vodeću ulogu u koordinaciji rada donatora.

Pored ovoga, Svjetska banka održava periodične sastanke koordinacije sa međunarodnim finansijskim organizacijama aktivnim u Bosni i Hercegovini (EU, EBRD, EIB, KfW, CEB, MMF) kao i sa drugim razvojnim partnerima, ponajprije sa Sida-om i USAID-om, kako bi kroz bolju koordinaciju i partnerski odnos postigla optimalne rezultate u okviru različitih programa.

Kontakt informacije:

Svjetska banka

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1, B17

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 500 Fax: +387 33 226 945

E-mail: mail_to_bosnia@worldbank.org

Web-adresa: www.worldbank.ba

Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini

Politički pristup

Međunarodna finansijska korporacija (IFC) pruža sveobuhvatna rješenja za rješavanje izazova sa kojima se suočavaju zemlje u razvoju, kroz podršku koja zadovoljava konkretne potrebe korisnika, posebno u oblastima infrastrukture, proizvodnje, agrobiznisa, usluga i finansijskih tržišta.

IFC najčešće saraduje sa privatnim sektorom na poticanju preduzetništva i izgradnji održivog poslovanja, kroz pružanje savjetodavnih usluga širokog spektra, uključujući socijalne standarde i standarde upravljanja, energetska efikasnost i lance snabdijevanja.

Kroz finansijsku podršku kompanijama u privatnom sektoru, IFC im omogućava lakši pristup inostranim i domaćim tržištima kapitala, a kroz savjetodavne usluge pomaže iniciranje investicija u privatnom sektoru, neophodnih za širenje poslovanja, stvaranje novih radnih mjesta i rast ekonomije.

Bosna i Hercegovina postala je član i dioničar IFC korporacije 1996. godine. Od tog vremena, IFC je u BiH uložio iznos od **€285.05 miliona**, uključujući i € 17,38 miliona mobiliziranih od strane IFC partnera, u 45 projekata u različitim sektorima, uključujući finansijski i zdravstveni sektor, komunalnu infrastrukturu, agrobiznis, građevinarstvo i proizvodne djelatnosti.

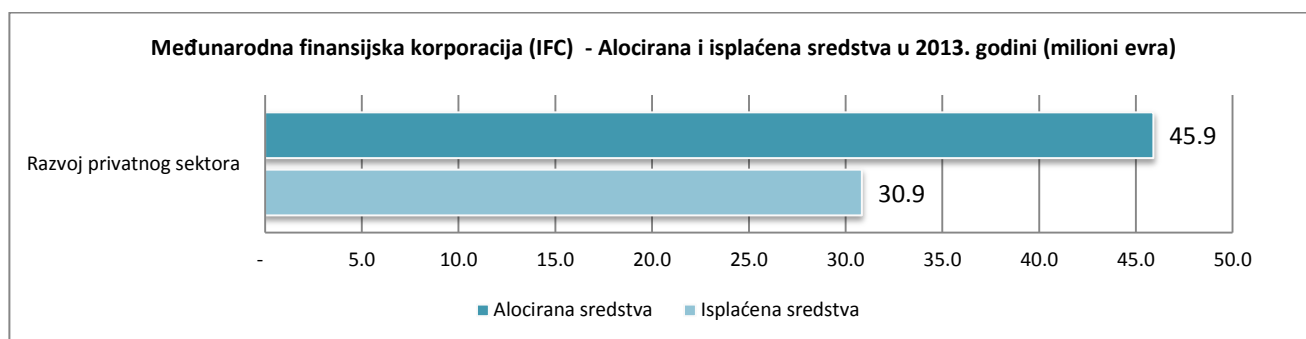
Strategija IFC u Bosni i Hercegovini usmjerena je na sljedeće prioritete: (i) kreiranje više održivih radnih mjesta; (ii) fokusiranje na transformativne angažmane u agrobiznisu i infrastrukturi; (iii) privlačenje učešća privatnog sektora, uključujući putem modela JPP-a; (iv) uvođenje integrisanih savjetodavnih i investicionih rješenja kako bi se podržala proizvodnja, agrobiznis, unaprijedila infrastruktura tržišta kao i stabilnost finansijskog sektora.

Glavne aktivnosti u 2013. godini

U 2013. godini, IFC je alocirala ukupno **€45.90 miliona i isplatila €30.90 miliona** u formi kredita u Razvoj privatnog sektora u Bosni i Hercegovini, od planiranog portfolio-a koji je iznosio **€98.58 miliona** (od čega 27% otpada na finansijska tržišta a 73% na proizvodnju, agrobiznis i usluge). Pored toga, IFC je izdvojio **€3,24 miliona** za pružanje savjetodavne podrške Razvoju privatnog sektora, što je za posljedicu imalo sljedeće rezultate:

- Smanjenje troškova i vremena potrebnog za odobravanje i usklađenost sa administrativnim procedurama vezanim za izdavanje dozvola; poboljšane regulatorne reforme i uspostava transparentnog Registra za poslovne subjekte i javnost; provođenje / praćenje postupaka registracije SDI;
- Poboljšanje standarda korporativnog upravljanja; unapređenje lokalnih kapaciteta za pružanje savjetodavnih usluga korporativnog upravljanja;
- Razvoj tržišta obnovljivih izvora energije, s posebnim naglaskom na male hidroelektrane (MHE);

- Pojednostavljena procedura porezne uprave kako bi se smanjili porezni troškovi; poboljšani pravni okvir i efikasnost primjene međunarodnih poreznih procedura, sa naglaskom na cijenu koštanja transfera i ugovore o dvostrukom oporezivanju;
- Smanjen broj dokumenata i vrijeme potrebno za izvoz i uvoz roba; pojednostavljena procedura za protok tereta cestovnim, vazdušnim i riječnim putem;
- Pružanje savjetodavnih usluga državnim i opštinskim vlastima za projektovanje i provođenje transakcija JPP, kako bi poboljšale infrastrukturu i pristup osnovnim uslugama kao što su vodosnabdijevanje, snabdijevanje električnom energijom, zdravstvo i obrazovanje;
- Rješavanje pitanja prezaduženosti mikro preduzetnika putem podrške aktivnostima Savjetovališta za dug.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

IFC korporacija u provođenju svojih aktivnosti u Bosni i Hercegovini djeluje u sklopu Grupe Svjetske banke i kao takva usklađuje svoje poslovanje i mandat sa zajedničkom strategijom koja je podržana i od BiH vlasti. Pored toga, IFC održava periodične koordinacione sastanke sa međunarodnim finansijskim organizacijama i bilateralnim donatorima koji su aktivni u Bosni i Hercegovini kao i sa drugim razvojnim partnerima, putem zajedničkih aranžmana finansiranja, inicijativa vezanih za dijalog o politici rada ili putem neposredne implementacije projekata, kako bi se kroz bolju koordinaciju i partnerske odnose optimizovali razvojni rezultati različitih programa.

Kontakt informacije:

Međunarodna finansijska korporacija

Adresa Zmaja od Bosne bb, Raiffeisen building (B building):

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251555

Faks: +387 33 217 762

E-mail: SBrkic@ifc.org

Web-adresa: <http://www.ifc.org>

Pregled aktivnosti donatora 2013 (DMR 2013) pruža sveobuhvatan pregled projekata i programa koje su sredstvima Službene razvojne pomoći (ODA) podržali članovi Foruma za koordinaciju donatora (DCF), kao i informacije o najnovijim razvojnim aktivnostima i provedenim reformama u okviru MIPD sektora u Bosni i Hercegovini, u periodu 01. januar 2013. – 31. decembar 2013. godine.

Obim ODA pomoći koju su članovi DCF-a usmjerili u 2013. godini je uvećan u odnosu na prethodni period, kada je globalna finansijska i ekonomska kriza uticala na značajno smanjenje donatorskih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

Ukupna alocirana ODA sredstva u 2013. godini iznosila su €699,83 miliona, od čega je €198,85 miliona bilo u formi grantova i €500,98 miliona u formi kredita, što pokazuje veliko povećanje od oko €147 miliona u odnosu na 2012 godinu. Istovremeno, ukupno isplaćena ODA sredstva obezbjeđena u BiH u 2013. godini iznosila su €485,46 miliona, od čega je €333,54 miliona bilo kreditnih a €151,92 miliona grant sredstava. što pokazuje povećanje od oko €154,71 miliona u poređenju sa 2012. godinom.

Omjer između kreditnih i grant u ukupnim ODA sredstvima bio u korist kredita, pri čemu su u 2013. godini kreditna sredstva bila skoro dvostruko viša od grantova. Tri najveće međunarodne finansijske institucije, EIB, EBRD, Međunarodna finansijska korporacija (IFC) i Svjetska banka kao i bilatelarni donator Njemačka, su obezbjedile kredite, dok su EU, SAD, Švedska, Njemačka, UNDP i Norveška, obezbjedili najveće iznose grant pomoći.

Najveći postotak od ukupnih ODA sredstava u 2013. godini je usmjeren u Razvoj Privatnog Sektora, Sektor transportne i energetske infrastrukture i Sektor zaštite okoline i klimatskih promjena, dok su manja sredstva usmjerena u Sektor pravosuđa i unutrašnjih poslova, Reformu javne uprave i Sektor društvenog razvoja i Međusobno povezane sektore (2%).

U Bosni i Hercegovini je ostvaren određen nivo napretka u reformskim procesima koji su se odvijali u svim MIPD razvojnim sektorima. Pri tome je u većini sektora zabilježen pozitivan pomak u području zakonodavstva i njegovog usklađivanja sa *acquis*-om, dok su istovremeno BiH vlasti nastavile da ostvaruju dalji napredak u provođenju strukturnih reformi u skladu sa SBA aranžmanom.

U predstojećem periodu biće neophodno, da u skladu sa svojim nadležnostima, Institucije na svim nivoima u BiH u saradnji sa donatorskom zajednicom u BiH udruže napore na daljem unapređenju socijalnih i ekonomskih uslova i povećanju zaposlenosti u Bosni i Hercegovini, u cilju ostvarenja održivog socio-ekonomskog razvoja zemlje kao i ispunjenja uslova iz procesa EU integracija.

Pregled aktivnosti donatora 2013 pripremljeno je Ministarstvo finansija i trezora/Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći, u saradnji sa predstavnicima institucija Bosne i Hercegovine i donatorima u BiH, članovima Foruma za koordinaciju donatora (DCF).

Izvještaj je usmjeren na aktivnosti i finansijske portfolije DCF članova i zbog toga ne obuhvata aktivnosti svih donatora u Bosni i Hercegovini.

Informacije i statistički podaci predstavljeni u Izvještaju zasnivaju se na finansijskim podacima o projektima/programima, koje su DCF članovi unijeli u DCF bazu podataka, kao i odgovorima na upitnike, dostavljene od strane institucija Bosne i Hercegovine i donatora u BiH. Iako su finansijske podatke, kao i narativni dio, potvrdili učesnici u pripremi Izvještaja, ipak postoji mogućnost greške.

- Analiza tržišta rada i zapošljavanja u FBiH u 2012. godini sa procjenama za 2013. godinu, Federalni zavod za zapošljavanje
- BiH partnerski program za zemlju, Snimak stanja u 2013, Svjetska banka
- Bijela knjiga 2012/13, Savjet stranih investitora BiH
- Brošura Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH, mart 2013
- Efikasnost politika zapošljavanja u Bosni i Hercegovini, Prepreke i šanse, Centri civilnih inicijativa (CCI)
- Ekonomski i fiskalni program 2012-2014, Direkcija za ekonomsko planiranje Savjet ministara BiH
- Godišnji izvještaj 2013, Centralna banka BiH
- Info brošura Savjeta ministara BiH, april - juni 2013, Savjet ministara BiH
- Info brošura Savjeta ministara BiH, juli - septembar 2013, Savjet ministara BiH
- Izvještaj o finansijskoj stabilnosti 2013, Centralna banka BiH
- Izvještaj o humanom razvoju za Bosnu i Hercegovinu za 2013., Ruralni razvoj u BiH: Mit i stvarnost, UNDP
- Izvještaj o napretku BiH u 2013, EU Komisija
- Izvještaj o procjeni potreba u BiH 2013 - 2015, Tehnička podrška organizacijama civilnog društva (TACSO)
- Izvještaj o protivmiskom djelovanju u Bosni i Hercegovini za 2013. godinu, Centar za uklanjanje mina u BiH (BH MAC)
- Izvještaj o razvoju BiH, Godišnji izvještaj 2013, Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP)
- LOD Bilten - Jačanje lokalne demokratije, Ministarstvo pravde BiH, EU i UNDP
- Ljudska prava i pravosuđe u Bosni i Hercegovini 2013 - 2014, Asocijacija za demokratske inicijative (ADI), Univerzitet u Sarajevu Centar za ljudska prava u ime Mreže Pravde u BiH
- Migracijski profil Bosne i Hercegovine, Ministarstvo bezbjednosti BiH
- Nacrt okvirnog strateškog dokumenta za Bosnu i Hercegovinu 2014 - 2020, EU Komisija
- Ocjena stanja ljudskih prava u kazneno-popravnim ustanovama u Bosni i Hercegovini, Organizacija za bezbjednosti i saradnju u Evropi (OSCE), Misija u BiH
- Odluka o formiranju Savjeta za djecu, Službeni glasnik BiH br. 4/13
- Odluka o imenovanju povjerenstva za izradu kvalifikacionog okvira u Bosni i Hercegovini, Službeni glasnik BiH br. 9/13
- Peti pregled MMF-a prema Stendbaj aranžmanu, MMF izvještaj o zemlji br. 14/39
- Politička, ekonomska i socijalna kriza u BiH 2012 / 2013, Inicijativa za bolju i humaniju inkluziju (IBHI)
- Poticanje zapošljavanja u zemljama Zapadnog Balkana, Radni dokument IMF-a
- Srednjoročni strateški plan Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine za period od 2012. do 2014. godine (drugo revidiranje), Ministarstvo pravde BiH
- Strategija proširenja i glavni izazovi za 2013. - 2014., EU Komisija
- Strategija suprotstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini i Akcioni plan 2013 - 2015
- Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo bezbjednosti BiH
- Strategija za reformu sektora pravde u Bosni i Hercegovini za period od 2014. do 2018. godine, Ministarstvo pravde

- Saradnja institucija za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini - Analiza stanja, Transparency International
- Višegodišnji indikativni planski dokument (MIPD) 2011 - 2013 za BiH, EU Komisija
- Vodič kroz pravosuđe Bosne i Hercegovine, Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine (VSTS BiH)
- Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu, Službeni glasnik BiH br. 100/12